

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA

LEGE

privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile

nr. 10 din 26.02.2016

(în vigoare 25.03.2018)

Monitorul Oficial al R.Moldova nr. 69-77 art. 117 din 25.03.2016

* * *

CUPRINS

Capitolul I DISPOZIȚII GENERALE

- Articolul 1. Scopul și obiectivele legii
- Articolul 2. Domeniul de reglementare
- Articolul 3. Noțiuni principale
- Articolul 4. Cadrul juridic

Capitolul II PRINCIPIILE ȘI OBIECTIVELE POLITICII DE STAT. COMPETENȚE ADMINISTRATIVE ȘI DE REGLEMENTARE

- Articolul 5. Principiile politicii de stat în domeniul energiei din surse regenerabile
- Articolul 6. Obiectivele politicii de stat în domeniul energiei din surse regenerabile
- Articolul 7. Calcularea ponderii energiei din surse regenerabile
- Articolul 8. Calcularea ponderii energiei din surse regenerabile în consumul final de energie în transporturi
- Articolul 9. Planul național integrat privind energia și clima

Capitolul III ADMINISTRAREA DE STAT

- Articolul 10. Atribuțiile Guvernului
- Articolul 11. Atribuțiile organului central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei
- Articolul 12. Atribuțiile organului central de specialitate al administrației publice pentru resurse naturale și mediu
- Articolul 13. Atribuțiile instituției publice de suport care asigură suportul în implementarea politicii statului în domeniul eficienței energetice și al promovării utilizării energiei din surse regenerabile
- Articolul 14. Atribuțiile Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică
- Articolul 15. *Abrogat*
- Articolul 16. Atribuțiile autorităților publice centrale și locale în domeniul construcțiilor
- Articolul 17. Atribuțiile autorităților publice centrale și locale cu privire la încălzirea și răcirea centralizată
- Articolul 18. Atribuțiile Inspectoratului de Stat pentru Supravegherea Produselor Nealimentare și Protecția Consumatorilor
- Articolul 19. *Abrogat*

Capitolul IV
PROCEDURI ADMINISTRATIVE DE LICENȚIERE,
AUTORIZARE, CALIFICARE ȘI ÎNREGISTRARE

Articolul 20. Cerințe generale

Articolul 21. Activitățile pentru care se acordă licențe

Articolul 22. Mijloacele tehnice și dispozitivele care funcționează pe bază de biocombustibil solid și biocarburant

Articolul 23. Sistemul de calificare și înregistrare în domeniul energiei din surse regenerabile

Articolul 24. Cerințe tehnice în domeniul energiei din surse regenerabile

Articolul 25. Asigurarea calității și durabilității energiei electrice și termice din surse regenerabile, ale biogazului și ale biocarburanților

Articolul 26. Asigurarea calității biocombustibilului solid

Articolul 26¹. Criteriile de durabilitate și de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră

Articolul 26². Verificarea conformității biocarburanților, biolichidelor și combustibililor din biomasă cu criteriile de durabilitate și de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră

Capitolul IV¹
CONSUMUL DE ENERGIE DIN SURSE REGENERABILE PENTRU
ÎNCĂLZIRE ȘI RĂCIRE ȘI ÎN SECTORUL TRANSPORTURI

Articolul 26³. Creșterea consumului de energie din surse regenerabile pentru încălzire și răcire

Articolul 26⁴. Măsuri pentru creșterea consumului energiei din surse regenerabile pentru încălzire și răcire

Articolul 26⁵. Sistemele de alimentare centralizată cu energie termică și/sau de răcire

Articolul 26⁶. Drepturile și obligațiile consumatorilor finali de energie termică și de răcire

Articolul 26⁷. Creșterea consumului de energie din surse regenerabile în sectorul transporturi

Capitolul V
PRODUCEREA ȘI COMERCIALIZAREA ENERGIEI PRODUSE
DIN SURSE REGENERABILE. ACCESUL LA REȚEA

Articolul 27. Obligațiile producătorilor de energie din surse regenerabile

Articolul 28. Accesul la rețea

Articolul 29. Condițiile de bază privind comercializarea energiei electrice din surse regenerabile și a biocarburantului

Articolul 30. Furnizorul central de energie electrică

Articolul 30¹. Prețul reglementat pentru energia electrică din surse regenerabile

Articolul 31. Garanțiile de origine

Articolul 32. Utilizarea și recunoașterea garanțiilor de origine

Articolul 32¹. Garanțiile de origine pentru producătorii eligibili

Articolul 32². Calculul ponderii tuturor tipurilor de surse de energie în totalul energiei electrice furnizate

Articolul 33. Aspecte privind conformitatea biocarburanților

Articolul 34. Schemele de sprijin pentru promovarea energiei electrice din surse regenerabile

Articolul 35. Procedura de licitație pentru oferirea statutului de producător eligibil mare

- Articolul 36. Procedura de confirmare a statutului de producător eligibil mare
- Articolul 37. Drepturi și responsabilități ale producătorilor eligibili
- Articolul 38. Majorarea capacității centralelor electrice care produc energie electrică din surse regenerabile
- Articolul 38¹. Participarea producătorilor eligibili la piața concurențială de energie electrică
- Articolul 38². Producerea energiei electrice din surse regenerabile în condiții de piață
- Articolul 38³. Contractele de vânzare-cumpărare a energiei electrice din surse regenerabile pe termen lung
- Articolul 39. Contorizarea netă a energiei electrice din surse regenerabile
- Articolul 39¹. Drepturile și obligațiile prosumatorilor de energie electrică din surse regenerabile
- Articolul 39². Schema de sprijin pentru prosumatorii de energie electrică din surse regenerabile. Mecanismul de facturare netă
- Articolul 39³. Instalarea centralelor electrice de producere a energiei electrice din surse regenerabile în clădiri
- Articolul 39⁴. Aplicarea mecanismelor de contorizare netă și facturare netă de utilizatorii sistemelor de distribuție închise și de operatorii sistemelor de distribuție închise
- Articolul 39⁵. Comunitățile de energie din surse regenerabile. Principii aferente calității de membru sau acționar

Capitolul VI INFORMAREA ȘI SENSIBILIZAREA OPINIEI PUBLICE

- Articolul 40. Informații cu privire la echipamente și sisteme
- Articolul 41. Informații privind amestecul de combustibili la punctele de vânzare
- Articolul 42. Informații cu privire la măsurile și schemele de sprijin
- Articolul 43. Sensibilizarea opiniei publice

Capitolul VII COOPERAREA INTERNAȚIONALĂ

- Articolul 44. Cooperarea internațională

Capitolul VIII DISPOZIȚII FINALE ȘI TRANZITORII

- Articolul 45. Dispoziții finale și tranzitorii

Anexa 1 *Abrogată*

Anexa 2 *Abrogată*

Notă: În cuprinsul legii, cuvintele "planul național de acțiuni în domeniul energiei din surse regenerabile", la orice formă gramaticală, se substituie cu cuvintele "planul național integrat privind energia și clima" la forma gramaticală corespunzătoare conform Legii nr.281 din 05.10.2023, în vigoare 14.12.2023

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Prezenta lege transpune parțial Directiva (UE) 2018/2001 a Parlamentului European și a Consiliului din 11 decembrie 2018 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile (reformare), publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 328 din 21 decembrie 2018, în varianta adaptată și aprobată prin Decizia Consiliului ministerial al Comunității Energetice nr.2021/14/MC-EnC.

[Clauza de armonizare în redacția Legii nr.331 din 09.11.2023, în vigoare 08.12.2023]

Capitolul I **DISPOZIȚII GENERALE**

Articolul 1. Scopul și obiectivele legii

Prezenta lege are drept scop instituirea cadrului juridic pentru promovarea utilizării energiei din surse regenerabile și pentru stabilirea obiectivelor naționale privind ponderea energiei din surse regenerabile în consumul final brut de energie, în consumul final brut de energie pentru încălzire și răcire, precum și ponderea energiei din surse regenerabile în consumul final de energie în sectorul transporturi. Legea stabilește normele referitoare la schemele de sprijin, la garanțiile de origine, la procedurile administrative aplicabile, la acoperirea consumului propriu de energie electrică cu energie produsă din surse regenerabile, la cooperarea regională, la accesul producătorilor de energie din surse regenerabile la rețele, precum și alte norme necesare în vederea promovării și atingerii unui consum mai mare al energiei din surse regenerabile în economia națională.

[Art.1 în redacția Legii nr.331 din 09.11.2023, în vigoare 08.12.2023]

Articolul 2. Domeniul de reglementare

Prezenta lege reglementează domeniul energiei din surse regenerabile, și anume:

- a) administrarea de stat;
- b) calculul ponderii energiei din surse regenerabile;
- c) principiile și obiectivele politicii de stat în domeniul energiei din surse regenerabile;
- d) modalitățile de atingere a obiectivelor naționale;
- e) condițiile de integrare a surselor regenerabile de energie în sistemul energetic național;
- f) condițiile de desfășurare a activităților de producere, de transport, de distribuție și de comercializare a energiei electrice din surse regenerabile, a biogazului și a biocarburanților;
- g) schemele de sprijin pentru valorificarea surselor regenerabile de energie;
- h) modalitățile de informare cu privire la sursele regenerabile de energie;
- i) direcțiile principale de colaborare în domeniul vizat.

Articolul 3. Noțiuni principale

În sensul prezentei legi, următoarele noțiuni semnifică:

agregator – participant la piața energiei electrice care oferă servicii de comercializare, achiziționare sau licitare pe orice piață a energiei electrice, în sensul Legii nr.107/2016 cu privire la energia electrică, a sarcinilor combinate ale mai multor consumatori finali sau a energiei electrice produse de mai multe surse;

biocarburant – combustibil lichid pentru transporturi produs din biomasă;

biocarburant avansat – biocarburant produs din materiile prime specificate în Regulamentul privind calculul consumului de energie din surse regenerabile;

biocombustibil solid – combustibil solid produs direct sau indirect din biomasă;

biogaz – gaz combustibil produs din biomasă, care poate fi utilizat în calitate de combustibil pentru producerea energiei sau care poate fi purificat pentru a fi adus la parametri de calitate ai gazelor naturale;

biolichide – combustibil lichid produs din biomasă, utilizat în scopuri energetice altele decât pentru transport, inclusiv pentru producerea energiei electrice, a energiei destinate încălzirii și răcirii;

biomasă – fracțiunea biodegradabilă a produselor, deșeurilor și reziduurilor de origine biologică din agricultură, inclusiv substanțe vegetale și animale, din silvicultură și din industriile conexe, inclusiv pescuitul și acvacultura, precum și fracțiunea biodegradabilă a deșeurilor, inclusiv deșeuri industriale și municipale de origine biologică;

căldură și frig reziduale – căldură sau frig generate, în mod inevitabil, ca produse secundare în instalații industriale sau de producere a energiei electrice ori în sectorul servicii, în urma unor procese termodinamice, și care, în lipsa accesului la un sistem de încălzire sau de răcire centralizată, s-ar disipa în aer sau în apă fără a fi utilizate, atunci când un proces de cogenerare a fost utilizat, urmează să fie utilizat sau atunci când cogenerarea nu este justificată din punct de vedere economic;

combustibili din biomasă – combustibili gazeși și solizi (în continuare – *biocombustibili solizi*) produși din biomasă;

comisie de licitație – comisie constituită în conformitate cu prezenta lege și cu Regulamentul privind desfășurarea licitațiilor pentru oferirea statutului de producător eligibil mare, având drept scop pregătirea documentației de licitație, organizarea și desfășurarea licitațiilor, evaluarea ofertelor și selectarea câștigătorilor pentru acordarea statutului de producător eligibil mare în conformitate cu art.35;

comunitate de energie din surse regenerabile – entitate:

a) care, în conformitate cu legislația națională, are la bază o participare deschisă și voluntară, este autonomă și este controlată efectiv de acționari sau membri;

b) ai cărei acționari sau membri sunt persoane fizice, întreprinderi mici, mijlocii ori autorități ale administrației publice locale de nivelul întâi sau al doilea, sau de nivel special;

c) al cărei obiectiv principal este să ofere avantaje comunitare economice, sociale sau de mediu acționarilor ori membrilor săi sau zonelor locale în care își desfășoară activitatea, mai degrabă decât obținerea de profituri financiare;

consum final brut de energie – produse energetice furnizate în scopuri energetice industriei, transporturilor, sectorului casnic, serviciilor, inclusiv serviciilor publice, agriculturii, silviculturii și pisciculturii, inclusiv consumul de energie electrică și de energie termică din sectorul de producere a energiei electrice și a energiei termice, precum și consumul tehnologic și pierderile de energie electrică și de energie termică în rețelele electrice și în rețelele termice;

contract pentru achiziționarea energiei electrice din surse regenerabile direct de la producător – contract în baza căruia o persoană fizică sau juridică achiziționează energie electrică din surse regenerabile direct de la un producător de energie electrică care deține licență pentru furnizarea energiei electrice în conformitate cu prevederile Legii nr.107/2016 cu privire la energia electrică;

contract reglementat pentru achiziționarea energiei electrice din surse regenerabile – contract reglementat, standardizat, prin care furnizorul central de energie electrică achiziționează energia electrică produsă de producătorii eligibili, în condițiile stabilite de prezenta lege. Contractele reglementate pentru achiziționarea energiei electrice din surse regenerabile sunt diferite pentru producătorii eligibili mici și pentru producătorii eligibili mari;

contract pentru diferențe – contract semnat între producătorul eligibil mare și furnizorul central de energie electrică, prin care producătorului eligibil mare care comercializează pe piața angro energia electrică produsă i se asigură diferențele pozitive sau negative, printr-o primă variabilă, dintre prețul de piață și prețul fix sau prețul de exercitare stabilit în cadrul procedurilor de licitații, în conformitate cu prezenta lege;

cotă maximă de capacitate – valoarea totală a puterii instalate a centralelor electrice, care utilizează același tip de tehnologie de producere a energiei electrice din surse regenerabile, admisă la nivel național pentru aplicarea schemei de sprijin respective, exprimată în MW și stabilită pentru o perioadă îndelungată de timp pentru fiecare tip de tehnologie de producere a energiei electrice din surse regenerabile;

culturi alimentare și furajere – culturi de plante bogate în amidon, de plante zaharoase sau de plante oleaginoase, produse pe terenuri agricole drept cultură principală, cu excepția reziduurilor, a deșeurilor sau a materialelor lignocelulozice și a culturilor intermediare, precum culturile intercalate și culturile de protecție, cu condiția ca utilizarea unor astfel de culturi intermediare să nu genereze o creștere a cererii de terenuri suplimentare;

deșeu – astfel cum este definit la art.2 din Legea nr.209/2016 privind deșeurile, excluzând substanțele care au fost modificate sau contaminate intenționat pentru a corespunde acestei definiții;

energie aerothermală – energie stocată sub formă de căldură în aerul ambiental;

energie din surse regenerabile – energie obținută prin valorificarea surselor nefosile regenerabile (în continuare – *surse regenerabile*), respectiv energia eoliană, energia solară, energia aerothermală, energia geotermală, energia hidrotermală și cea a oceanelor, energia hidroelectrică, biomasa, biogazul, gazul de fermentare a deșeurilor (gazul de depozit) și gazul provenit din instalațiile de epurare a apelor uzate;

energie electrică din surse regenerabile – energie electrică produsă de centralele electrice care utilizează doar surse regenerabile de energie, precum și o cotă a energiei electrice produse din surse regenerabile de energie de centralele electrice hibrid care utilizează și combustibil fosil. Energia electrică produsă în centrale hidroelectrice cu acumulare din apa pompată anterior în sens ascendent nu este considerată energie electrică din surse regenerabile;

energie geotermală – energie stocată sub formă de căldură sub stratul solid al suprafeței terestre;

furnizor central de energie electrică – entitate care este responsabilă de achiziționarea volumelor de energie electrică de la toți producătorii eligibili, conform Regulilor pieței energiei electrice, în temeiul contractelor reglementate pentru achiziționarea energiei electrice din surse regenerabile, pentru perioada de până la înființarea pieței organizate de energie electrică conform art.38¹ alin.(1), precum și de achiziționarea volumelor de energie electrică de la producătorii eligibili mici, cărora li s-a acordat statutul respectiv în cadrul procedurii de confirmare a statutului, și care acționează în calitate de contraparte la contractele pentru diferențe semnate cu producătorii eligibili mari desemnați câștigători ai licitațiilor, după crearea piețelor organizate;

garanție de bună execuție a contractului – mijloace financiare puse de către un potențial producător la dispoziția Guvernului, în cazul oferirii statutului de producător eligibil mare în cadrul licitației, sau la dispoziția Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică, în cazul confirmării statutului de producător eligibil mic, pentru asigurarea realizării obligațiilor contractuale privind construcția și punerea în funcțiune a centralei de producere a energiei electrice din surse regenerabile;

garanție de origine – document electronic eliberat cu scopul de a demonstra unui consumator final că o cantitate de energie electrică furnizată acestuia a fost produsă din surse regenerabile de energie;

garanție pentru ofertă – mijloace financiare puse de către un potențial producător la dispoziția Guvernului pentru a exclude comportamentul necorespunzător al acestuia pe întreaga perioadă de valabilitate a ofertei;

garanție pentru participare – mijloace financiare puse de către un potențial producător la dispoziția Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică pentru a

excluce comportamentul necorespunzător al acestuia în cadrul și în legătură cu procedura de confirmare a statutului de producător eligibil mic;

încălzire sau răcire centralizată – distribuție a energiei termice sub formă de abur, apă caldă sau lichide răcite, în cadrul unui sistem de alimentare centralizată cu energie termică și/sau de răcire, sau surse descentralizate de producere, printr-o rețea, către mai multe clădiri sau amplasamente, în scopul utilizării pentru încălzirea sau răcirea spațiilor sau în procese de încălzire sau de răcire;

limită de capacitate – valoarea puterii instalate a centralei electrice, stabilită, în funcție de tehnologia utilizată pentru producerea energiei electrice din surse regenerabile de energie, în scopul delimitării aplicabilității schemelor de sprijin;

piață pe parcursul zilei lichidă – piață pe parcursul zilei stabilită și funcțională, al cărei statut este constatat în conformitate cu prevederile Legii nr.107/2016 cu privire la energia electrică și care întrunește următoarele criterii:

a) există o platformă de tranzacționare operațională, bazată pe licitații sau pe un mecanism de tranzacționare prin corelare continuă, și unde piața pe parcursul zilei este funcțională de cel puțin 12 luni;

b) este posibilă modificarea ofertelor până la o oră înainte de livrare (h-1);

c) produsele disponibile pentru a fi comercializate sunt în concordanță cu intervalul de decontare a dezechilibrului din zona respectivă de licitație;

preț de exercitare – preț determinat în cadrul unei proceduri de licitație în scopul acordării de sprijin pentru energia din surse regenerabile și care, într-un contract pentru diferențe, permite decontarea financiară prin raportare la diferența dintre acest preț și prețul pieței angro a energiei electrice;

prețul pieței angro a energiei electrice (în continuare – *preț de piață*) – prețul stabilit pe piața pentru ziua următoare, în conformitate cu Regulile pieței energiei electrice, și care este utilizat drept referință pentru stabilirea valorii primei variabile;

primă variabilă – sprijin financiar acordat sub forma unei compensații pozitive sau negative, pentru fiecare kWh, calculată ca diferența dintre prețul fix/de exercitare, stabilit în cadrul licitației, și prețul pieței angro a energiei electrice;

procedură de licitație – proces de licitare transparent, nediscriminatoriu, care prevede participarea unui număr suficient de companii, în conformitate cu Regulamentul privind desfășurarea licitațiilor pentru oferirea statutului de producător eligibil mare și/sau cu documentația de licitație, și în care sprijinul financiar este acordat pe baza criteriului celui mai mic preț, în cadrul unui proces competitiv;

producător de biocarburant – persoană juridică care produce și comercializează biocarburant în conformitate cu condițiile stabilite în legile și alte acte normative în domeniu;

producător de biocombustibil – persoană juridică care produce și comercializează biocarburanți, biolichide și/sau combustibili din biomasă;

producător eligibil – producător de energie electrică din surse regenerabile care are dreptul de a beneficia de o schemă de sprijin în conformitate cu prezenta lege;

producător eligibil mare – producător eligibil care operează o centrală/mai multe centrale electrice de producere a energiei electrice din surse regenerabile cu o capacitate cumulativă mai mare decât limita de capacitate stabilită de Guvern în conformitate cu art.10 lit.e);

producător eligibil mic – producător eligibil care operează o centrală/mai multe centrale electrice de producere a energiei electrice din surse regenerabile cu o capacitate cumulativă mai mică decât limita de capacitate stabilită de Guvern în conformitate cu art.10 lit.e), inclusiv unități de producere a energiei electrice în regim de cogenerare pe bază de biomasă, singaz sau biogaz, indiferent de capacitate, dacă Guvernul stabilește astfel;

produse petroliere – produse petroliere principale și produse petroliere principale de tip standard, astfel cum sunt definite în Legea nr.461/2001 privind piața produselor petroliere;

prosumator de energie electrică din surse regenerabile – consumator final care produce energie electrică din surse regenerabile pentru propriul consum și care poate stoca sau comercializa energia electrică din surse regenerabile produsă, cu condiția că, în cazul unui prosumator noncasnic de energie electrică din surse regenerabile, aceste activități nu constituie activitatea sa comercială sau profesională de bază;

prosumatori de energie electrică din surse regenerabile care acționează în mod colectiv – grup de cel puțin doi prosumatori de energie electrică din surse regenerabile, care se află în aceeași clădire sau în același bloc locativ, astfel cum sunt specificate la art.3 alin.(1) din Legea nr.282/2023 privind performanța energetică a clădirilor;

schemă de sprijin – orice instrument, schemă sau mecanism aplicat pentru promovarea utilizării energiei din surse regenerabile prin reducerea costurilor acestei energii, prin creșterea prețului la care aceasta poate fi vândută sau prin mărirea, prin intermediul unor obligații referitoare la energia regenerabilă sau în alt mod, a cantității achiziționate de acest tip de energie;

tranzacție inter pares – tranzacție cu energie din surse regenerabile, între participanții la piață, pe baza unui contract cu condiții prestabilite care reglementează executarea și decontarea automată a tranzacției fie direct, între participanții la piață, fie indirect, prin intermediul unui participant la piață terț autorizat, cum ar fi un intermediar/agregator. Dreptul de a încheia tranzacții *inter pares* nu aduce atingere drepturilor și obligațiilor părților implicate în calitate de consumatori finali, producători, furnizori sau intermediari/agregatori;

valoare efectivă – valoarea reducerii emisiilor de gaze cu efect de seră pentru unele sau pentru toate etapele unui proces specific de producție a biocarburanților, a biolichidelor sau a combustibililor din biomasă;

valoare tipică – valoarea estimată a reducerii reprezentative a emisiilor de gaze cu efect de seră pentru o anumită filieră de producție a biocarburanților, a biolichidelor sau a combustibililor din biomasă;

valoare implicită – valoarea derivată dintr-o valoare tipică prin aplicarea unor factori predeterminați și care poate să fie utilizată în locul unei valori efective.

[Art.3 modificat prin Legea nr.331 din 09.11.2023, în vigoare 08.12.2023]

[Art.3 modificat prin Legea nr.34 din 16.03.2018, în vigoare 25.03.2018]

Articolul 4. Cadrul juridic

(1) Activitățile în domeniul energiei din surse regenerabile sînt reglementate de prezenta lege, de alte acte legislative și normative, precum și de tratatele internaționale în domeniu la care Republica Moldova este parte.

(2) În cazul în care un tratat internațional la care Republica Moldova este parte conține alte prevederi decît cele stipulate în prezenta lege, se aplică normele tratatului internațional.

Capitolul II

PRINCIPIILE ȘI OBIECTIVELE POLITICII DE STAT.

COMPETENȚE ADMINISTRATIVE ȘI DE REGLEMENTARE

Articolul 5. Principiile politicii de stat în domeniul energiei din surse regenerabile

(1) Politica de stat în domeniul energiei din surse regenerabile este implementată în cadrul programelor de stat sectoriale și locale, monitorizate de către organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei.

(2) Politica de stat în domeniul energiei din surse regenerabile se bazează pe următoarele principii:

- a) ajustarea cadrului legislativ național la normele și standardele Uniunii Europene;
- b) promovarea energiei din surse regenerabile prin aplicarea schemelor de sprijin în conformitate cu prezenta lege și cu respectarea Legii cu privire la ajutorul de stat;
- c) exercitarea administrării de stat în domeniul energiei din surse regenerabile;
- d) asigurarea transparenței la desfășurarea activităților în domeniu în condițiile prezentei legi;
- e) asigurarea accesului nediscriminatoriu la rețele;
- f) asigurarea accesului persoanelor fizice și juridice la informații privind producerea și utilizarea energiei din surse regenerabile;
- g) asigurarea informării și educarea publicului cu privire la producerea și utilizarea energiei din surse regenerabile;
- h) supravegherea procesului de cultivare și utilizare a soiurilor de plante modificate genetic destinate producerii biocombustibilului solid și a biocarburanților în condițiile unui ciclu tehnologic închis.

(3) Politica de stat în domeniul energiei din surse regenerabile este elaborată astfel încât nivelul și condițiile aferente sprijinului financiar acordat proiectelor de producere a energiei electrice din surse regenerabile prin intermediul schemelor de sprijin sunt revizuite într-un mod care să nu afecteze negativ drepturile conferite în temeiul legii și care să nu afecteze viabilitatea economică a proiectelor care beneficiază deja de sprijin în conformitate cu prezenta lege, cu excepția modificărilor cauzate de implementarea contractelor pentru diferențe, în conformitate cu prezenta lege, precum și de transpunerea și implementarea legislației Uniunii Europene adoptate în contextul angajamentelor asumate în cadrul Tratatului de constituire a Comunității Energetice.

[Art.5 alin.(3) introdus prin Legea nr.331 din 09.11.2023, în vigoare 08.12.2023]

[Art.5 completat prin Legea nr.34 din 16.03.2018, în vigoare 25.03.2018]

Articolul 6. Obiectivele politicii de stat în domeniul energiei din surse regenerabile

(1) Obiectivele politicii de stat în domeniul energiei din surse regenerabile sînt următoarele:

- a) diversificarea resurselor energetice primare;
- b) realizarea unei ponderi minime a consumului de energie din surse regenerabile în consumul final brut de energie, calculată în conformitate cu prevederile prezentei legi și stabilită în Planul național integrat privind energia și clima;
- c) realizarea unei ponderi minime a consumului de energie din surse regenerabile în consumul final de energie în sectorul transporturi, calculată în conformitate cu prevederile prezentei legi și stabilită în Planul național integrat privind energia și clima;
- d) promovarea cooperării între autoritățile publice centrale și locale;
- e) asigurarea securității, sănătății și protecției muncii în procesul de producere a energiei din surse regenerabile;
- f) promovarea utilizării energiei din surse regenerabile;
- g) promovarea cercetării și colaborării tehnico-științifice la nivel național și internațional, implementarea bunelor practici de promovare a utilizării rezultatelor științifice și dezvoltării tehnice în domeniul energiei din surse regenerabile;
- h) asigurarea comunicării și informării publicului despre energia din surse regenerabile.

(2) Alte obiective ale politicii de stat în domeniul energiei din surse regenerabile se stabilesc în Planul național integrat privind energia și clima, aprobat de Guvern.

[Art.6 alin.(1),(2) modificate prin Legea nr.331 din 09.11.2023, în vigoare 08.12.2023]

Articolul 7. Calcularea ponderii energiei din surse regenerabile

(1) Consumul final brut de energie din surse regenerabile se calculează în conformitate cu Regulamentul privind calculul consumului de energie din surse regenerabile și cu prezentul articol și se determină ca suma următoarelor componente:

- a) consumul final brut de energie electrică din surse regenerabile;
- b) consumul final brut de energie din surse regenerabile pentru încălzire și răcire;
- c) consumul final de energie din surse regenerabile în transporturi.

(2) La calcularea ponderii energiei din surse regenerabile în consumul final brut de energie, determinat în conformitate cu Regulamentul privind calculul consumului de energie din surse regenerabile și cu prezentul articol, biogazul, energia electrică din surse regenerabile și hidrogenul din surse regenerabile se iau în considerare numai o singură dată.

(3) Biocarburanții și biolichidele care nu corespund criteriilor de durabilitate și criteriilor de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră, stabilite în conformitate cu prezenta lege, nu se iau în considerare la calcularea ponderii energiei din surse regenerabile.

(4) La calcularea de către instituția publică de suport a consumului final brut de energie electrică din surse regenerabile, în conformitate cu Regulamentul privind calculul consumului de energie din surse regenerabile, se iau în considerare următoarele:

a) se estimează energia electrică din surse regenerabile generată de centralele electrice deținute de utilizatorii mecanismului de contorizare netă, de toate categoriile de prosumatori, de comunitățile de energie din surse regenerabile, inclusiv consumul propriu asigurat din surse regenerabile, prin utilizarea datelor cu privire la generare disponibile pentru centralele electrice dotate cu echipamente de măsurare, a informațiilor oferite direct de utilizatorii mecanismului de contorizare netă, precum și cu aplicarea tehnicilor de estimare cu maximă precizie a cantității de energie electrică generată și evitarea dublei contabilizări;

b) nu se ia în calcul energia electrică produsă de hidrocentralele cu acumulare din apa pompată anterior în sens ascendent;

c) în cazul centralelor electrice hibride, care utilizează surse regenerabile și surse convenționale de energie, se ia în considerare numai acea parte din energia electrică care este produsă din surse regenerabile. În scopul acestor calcule, contribuția fiecărei surse de energie se calculează în baza conținutului său de energie;

d) energia electrică generată de centralele hidroelectrice și instalațiile eoliene se ia în considerare în conformitate cu regulile de normalizare, stabilite în regulamentul menționat în prezentul alineat.

(5) Consumul final brut de energie din surse regenerabile pentru încălzire și răcire se calculează ca fiind suma dintre cantitatea de energie destinată încălzirii și răcirii centralizate, produsă din surse regenerabile, și consumul suplimentar de energie din surse regenerabile în industrie, în sectorul casnic, la prestarea serviciilor, în agricultură, în silvicultură și în piscicultură, în scopul încălzirii, răcirii și prelucrării. În cazul centralelor hibrid care utilizează surse regenerabile și surse convenționale de energie, se ia în considerare numai acea parte destinată încălzirii și răcirii care este produsă din surse regenerabile. În scopul acestor calcule, contribuția fiecărei surse de energie se calculează în baza conținutului său de energie.

(6) La calcularea consumului final brut de energie din surse regenerabile pentru încălzire și răcire, energia geotermală produsă de pompele de căldură se ia în considerare cu condiția ca energia finală generată să depășească semnificativ energia primară utilizată pentru punerea în funcțiune a pompelor de căldură. Cantitatea de energie utilizată pentru încălzire și răcire și care ar urma să fie considerată energie din surse regenerabile potrivit alin.(1) se calculează în conformitate cu Regulamentul privind calculul consumului de energie din surse regenerabile, care va lua în calcul utilizarea energiei în toate sectoarele de consum final.

(7) Energia termică generată de sistemele energetice pasive, în care consumul scăzut de energie se realizează în mod pasiv prin modul de proiectare a clădirilor sau prin căldura produsă cu utilizarea energiei din surse neregenerabile, nu se ia în

considerare la calcularea consumului final brut de energie din surse regenerabile pentru încălzire și răcire.

(8) Conținutul energetic al combustibililor utilizați în transporturi se stabilește în Regulamentul privind calculul consumului de energie din surse regenerabile.

(9) Consumul final de energie din surse regenerabile în sectorul transporturi se calculează în conformitate cu Regulamentul privind calculul consumului de energie din surse regenerabile și cu prevederile art.8.

(10) Ponderea energiei din surse regenerabile se calculează ca raport între consumul final brut de energie din surse regenerabile și consumul final brut de energie provenită din toate sursele de energie, exprimat în procente.

(11) La calcularea consumului final brut de energie, cantitatea de energie consumată în sectorul aviației, ca proporție din consumul final brut de energie, se consideră a fi nu mai mare de 6,18%.

[Art.7 alin.(12) abrogat prin Legea nr.331 din 09.11.2023, în vigoare 08.12.2023]

(13) Instituția publică care asigură suportul în implementarea politicii statului în domeniul eficienței energetice și al promovării utilizării energiei din surse regenerabile (denumită și *instituție publică de suport*) calculează ponderea energiei din surse regenerabile pentru anul precedent de gestiune, în conformitate cu prevederile prezentei legi și ale Regulamentului privind calculul consumului de energie din surse regenerabile, și prezintă rezultatele calculelor în raportul său anual de activitate, elaborat în conformitate cu prevederile art.(11) alin.(7) din Legea nr.139/2018 cu privire la eficiența energetică, sau organului central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei, la cererea acestuia.

[Art.7 alin.(1),(2),(3),(7) modificate, alin.(4),(8),(9),(11) în redacție nouă, alin.(13) introdus prin Legea nr.331 din 09.11.2023, în vigoare 08.12.2023]

Articolul 8. Calcularea ponderii energiei din surse regenerabile în consumul final de energie în transporturi

(1) Ponderea energiei din surse regenerabile în consumul final de energie în transporturi se calculează ca raport între consumul final de energie din surse regenerabile pentru toate tipurile de transport și consumul final total de energie în transporturi. Pentru calcularea consumului final de energie în sectorul transporturi se utilizează valorile privind conținutul energetic al carburanților utilizați în transporturi, prevăzute în Regulamentul privind calculul consumului de energie din surse regenerabile.

[Art.8 alin.(2)-(5) abrogate prin Legea nr.331 din 09.11.2023, în vigoare 08.12.2023]

(6) În vederea realizării prevederilor prezentului articol se introduc următoarele obligații de raportare semestrială, în termen de 30 de zile după finalizarea perioadei de gestiune, în formă electronică, către Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică și instituția publică de suport:

a) pentru importatorii de produse petroliere – obligația de a prezenta informațiile cu privire la cantitățile de biocarburanți și de produse petroliere procurate de la producătorii locali sau, după caz, importate în vederea producerii amestecului în conformitate cu prevederile prezentei legi și/sau cu privire la cantitățile de produse petroliere importate care deja conțin cota prestabilită de biocarburanți. Informațiile prezentate vor include detalii privind cantitățile și cota biocarburanților în amestec, pe categorii, astfel cum sunt stabilite la art.26⁷ alin.(1), precum și alte informații prevăzute în Regulamentul privind criteriile de durabilitate și de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră pentru biocarburanți, biolichide și combustibilii din biomasă;

b) pentru producătorii de biocarburanți – obligația de a prezenta informațiile cu privire la cantitățile de biocarburanți comercializate pe piața locală și exportate, pe categorii, astfel cum sunt stabilite la art.26⁷ alin.(1), precum și alte informații prevăzute în Regulamentul privind criteriile de durabilitate și de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră pentru biocarburanți, biolichide și combustibili din biomasă.

(7) Pentru nerespectarea obligațiilor stabilite la alin.(6) din prezentul articol, importatorii de produse petroliere principale și producătorii de biocarburanți sunt pasibili de a fi sancționați de către Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică cu sancțiune financiară în valoare de maximum 1% din venitul anual obținut din comercializarea produselor petroliere principale și, respectiv, din comercializarea biocarburanților, conform procedurii stabilite la art.20 din Legea nr.174/2017 cu privire la energetică.

[Art.8 alin.(1) completat, alin.(6),(7) în redacție nouă conform Legii nr.331 din 09.11.2023, în vigoare 08.12.2023]

[Art.8 modificat prin Legea nr.34 din 16.03.2018, în vigoare 25.03.2018]

Articolul 9. Planul național integrat privind energia și clima

Planul național integrat privind energia și clima se elaborează de organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei în conformitate cu cerințele stabilite în Legea nr.174/2017 cu privire la energetică și în regulamentul aprobat de Guvern privind mecanismul de guvernanță energetică și a acțiunilor climatice și se aprobă de către Guvern.

[Art.9 în redacția Legii nr.281 din 05.10.2023, în vigoare 14.12.2023]

[Art.9 în redacția Legii nr.331 din 09.11.2023, în vigoare 08.12.2023]

Capitolul III

ADMINISTRAREA DE STAT

Articolul 10. Atribuțiile Guvernului

Guvernul:

a) stabilește direcțiile prioritare și obiectivele politicii de stat în domeniul energiei din surse regenerabile;

b) stabilește modul de organizare și administrare a activității în domeniul energiei din surse regenerabile;

c) aprobă Planul național integrat privind energia și clima și îl prezintă Secretariatului Comunității Energetice;

d) aprobă mecanisme, scheme de sprijin și stimulente pentru atingerea obiectivelor politicii de stat în domeniul energiei din surse regenerabile, după aprobarea acestora de către autoritatea competentă în domeniul concurenței și ajutorului de stat;

d¹) aprobă, la propunerea organului central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei și a organului central de specialitate al administrației publice pentru resurse naturale și mediu, cu respectarea prevederilor art.26², scheme voluntare de certificare prin care se stabilesc standarde pentru producția de biocarburanți, de biolichide și de combustibili din biomasă și prin care se confirmă că respectivele standarde și criterii de durabilitate și de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră sunt îndeplinite de către producătorii de biocombustibili;

e) stabilește, aprobă și actualizează limita/limitele de capacitate, în conformitate cu Legea nr.139/2012 cu privire la ajutorul de stat și cu angajamentele asumate în cadrul Tratatului de constituire a Comunității Energetice, și cotele maxime de capacitate, inclusiv pe categorii de capacitate, care urmează a fi oferite pentru implementarea schemelor de sprijin stabilite în conformitate cu prezenta lege în vederea atingerii obiectivelor naționale prevăzute în Planul național integrat privind energia și clima, de asemenea poate stabili obligații de instalare, de către investitor, a sistemelor de stocare a energiei pentru o producție integrată variabilă de energie din surse regenerabile. Guvernul poate stabili ca

limita/limitele de capacitate de la care este obligatorie participarea la licitații în vederea obținerii statutului de producător eligibil mare, conform art.35, și limita/limitele de capacitate de la care intervine obligația producătorilor eligibili de a comercializa energia electrică pe piețele organizate, conform art.38¹, să fie diferite;

e¹) stabilește, aprobă și actualizează cotele de capacitate, pe categorii de consumatori finali, pentru care pot fi stabilite și plafoane de capacitate individuală pentru fiecare centrală electrică, ce urmează a fi oferite pentru implementarea mecanismului de facturare netă. Aprobarea cotelor de capacitate se realizează în conformitate cu prevederile Legii nr.139/2012 cu privire la ajutorul de stat și este coordonată cu operatorii de sistem;

e²) stabilește, aprobă și actualizează cotele maxime de capacitate, în conformitate cu Legea nr.139/2012 cu privire la ajutorul de stat, ce urmează a fi oferite pentru implementarea prevederilor art.38³ din prezenta lege, de asemenea poate stabili obligații de instalare, de către investitorii care cad sub incidența art.38³ din prezenta lege, a sistemelor de stocare a energiei pentru o producție integrată variabilă de energie din surse regenerabile;

f) stabilește măsurile necesare pentru a atinge în termen obiectivul privind energia din surse regenerabile în conformitate cu traiectoria orientativă stabilită în Planul național integrat privind energia și clima;

g) organizează licitațiile pentru oferirea statutului de producător eligibil mare, în conformitate cu art.35;

h) desemnează furnizorul central de energie electrică, în conformitate cu art.30.

i) stabilește pentru întreprinderile din sectorul energetic obligații clar definite, transparente, nediscriminatorii și verificabile referitoare la energia din surse regenerabile, în condițiile stabilite de lege;

[Lit.j) abrogată prin Legea nr.34 din 16.03.2018, în vigoare 25.03.2018]

k) aprobă Regulamentul privind desfășurarea licitațiilor pentru oferirea statutului de producător eligibil mare, aplicabil în cazul persoanelor care dețin sau urmează să dețină o centrală electrică/centrale electrice cu o putere electrică instalată/cumulată mai mare decât limita de capacitate stabilită conform lit.e), precum și Regulamentul privind desfășurarea licitațiilor pentru oferirea statutului de producător eligibil mare pentru locații specifice, aplicabil în cazul persoanelor care urmează să dețină o centrală electrică/centrale electrice cu o putere electrică instalată mai mare decât limita de capacitate stabilită conform lit.e);

k¹) elaborează, cu suportul organului central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei, și aprobă Regulamentul privind calculul consumului de energie din surse regenerabile;

k²) elaborează, cu suportul organului central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei și cu asistența organului central de specialitate al administrației publice pentru resurse naturale și mediu, și aprobă Regulamentul privind criteriile de durabilitate și de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră pentru biocarburanți, biolichide și combustibilii din biomasă (în continuare – *Regulamentul privind criteriile de durabilitate*);

k³) elaborează, cu suportul organului central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei, și aprobă un regulament cu privire la transferul statistic al cantităților de energie din surse regenerabile cu o altă parte contractantă la Tratatul de constituire a Comunității Energetice;

k⁴) elaborează, cu suportul organului central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei, și aprobă un regulament cu privire la implementarea de proiecte comune în domeniul energiei electrice din surse regenerabile cu una sau mai multe părți

contractante la Tratatul de constituire a Comunității Energetice, state membre ale Uniunii Europene sau țări terțe;

l) aprobă alte regulamente și exercită alte atribuții în conformitate cu prezenta lege.

[Art.10 modificat prin Legea nr.331 din 09.11.2023, în vigoare 08.12.2023]

[Art.10 modificat prin Legea nr.34 din 16.03.2018, în vigoare 25.03.2018]

Articolul 11. Atribuțiile organului central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei

(1) Organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei:

a) elaborează Planul național integrat privind energia și clima și îl propune Guvernului spre aprobare;

b) elaborează scheme de sprijin, mecanisme, stimulente și măsuri în domeniul energiei din surse regenerabile, în conformitate cu Legea nr.139/2012 cu privire la ajutorul de stat, pe care le comunică Secretariatului Comunității Energetice și le propune Guvernului spre aprobare;

c) elaborează actele normative menționate la art.10 lit.k), art.12 lit.a), art.18 și la art.23;

c¹) determină și propune Guvernului spre aprobare limitele de capacitate și cotele maxime de capacitate, inclusiv pe categorii de capacitate, în legătură cu implementarea schemei de sprijin stabilite la art.34 și a mecanismului de facturare netă;

d) elaborează programe și încheie acorduri necesare pentru activitatea autorităților administrative și a instituțiilor din subordinea acestora, în conformitate cu actele normative;

e) monitorizează îndeplinirea măsurilor adoptate pentru atingerea obiectivelor în domeniul energiei din surse regenerabile și întocmește, cu asistența instituției publice de suport, un raport în acest sens, pe care îl prezintă Guvernului până la data de 30 iunie;

f) exercită alte atribuții stabilite prin prezenta lege.

(2) Pentru îndeplinirea atribuțiilor stabilite la alin.(1), organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei colaborează cu alte autorități ale administrației publice centrale, cu organele centrale de specialitate, cu Consiliul Concurenței, cu Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică, cu Secretariatul Comunității Energetice, cu alte autorități publice, cu autoritățile administrației publice locale, precum și cu societatea civilă.

[Art.11 alin.(1),(2) modificate prin Legea nr.331 din 09.11.2023, în vigoare 08.12.2023]

[Art.11 modificat prin Legea nr.34 din 16.03.2018, în vigoare 25.03.2018]

Articolul 12. Atribuțiile organului central de specialitate al administrației publice pentru resurse naturale și mediu

Organul central de specialitate al administrației publice pentru resurse naturale și mediu:

a) asistă organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei la elaborarea Regulamentului privind criteriile de durabilitate, care va conține descrierea procedurii de verificare a respectării criteriilor de durabilitate și de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră la producerea biocarburanților, biolichidelor și combustibililor din biomasă, precum și modalitatea de implementare a unui sistem de echilibrare a masei conform art.26² alin.(3);

a¹) elaborează Metodologia de calcul al impactului biocarburanților, biolichidelor și combustibililor din biomasă asupra emisiilor de gaze cu efect de seră;

a²) participă, în cooperare cu organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei, la elaborarea, modificarea, actualizarea Planului național integrat privind energia și clima, precum și la raportarea cu privire la implementarea acestuia;

a³) asistă organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei la elaborarea raportului privind evaluarea strategică de mediu pentru Planul

național integrat privind energia și clima, în conformitate cu art.7 și 8 din Legea nr.11/2017 privind evaluarea strategică de mediu;

b) monitorizează realizarea obiectivelor în domeniul criteriilor de durabilitate și de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră pentru biocarburanți, biolichide și combustibili din biomasă, aplicarea procedurii de verificare a respectării criteriilor menționate la producerea acestora, precum și aplicarea Metodologiei de calcul al impactului biocarburanților, biolichidelor și combustibililor din biomasă asupra emisiilor de gaze cu efect de seră.

[Art.12 modificat prin Legea nr.331 din 09.11.2023, în vigoare 08.12.2023]

[Art.12 modificat prin Legea nr.34 din 16.03.2018, în vigoare 25.03.2018]

Articolul 13. Atribuțiile instituției publice de suport care asigură suportul în implementarea politicii statului în domeniul eficienței energetice și al promovării utilizării energiei din surse regenerabile

(1) Instituția publică de suport:

a) elaborează, în cooperare cu autoritățile publice locale, programe de informare a publicului cu privire la beneficiile și aspectele practice ale dezvoltării și utilizării eficiente a energiei din surse regenerabile;

a¹) atrage și gestionează resurse financiare în vederea finanțării și promovării proiectelor/programelor în domeniul eficienței energetice și al valorificării energiei din surse regenerabile, cu respectarea prevederilor Legii nr.139/2012 cu privire la ajutorul de stat și ale Legii finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr.181/2014. În vederea susținerii inițiativelor și eforturilor autorităților administrației publice locale, ale instituțiilor și autorităților publice în atragerea resurselor financiare din partea donatorilor și partenerilor de dezvoltare pentru implementarea proiectelor în domeniile sale de competență, Agenția elaborează și, după caz, implementează programe cu mobilizare rapidă și facilă a contribuțiilor financiare solicitate, în limitele bugetului disponibil;

b) acordă asistență consultativă și informațională privind măsurile de sprijin consumatorilor, constructorilor, instalatorilor, arhitecților și furnizorilor de echipamente și sisteme pentru încălzire, răcire și energie electrică și de vehicule compatibile cu utilizarea energiei din surse regenerabile;

c) asigură informarea publicului cu privire la disponibilitatea și avantajele ecologice ale diferitelor surse de energie pentru transporturi;

d) promovează utilizarea încălzirii și răcirii din surse regenerabile de energie la planificarea infrastructurii localității;

e) promovează instalarea echipamentelor și sistemelor pentru utilizarea energiei electrice, a încălzirii și răcirii din surse regenerabile de energie la planificarea, proiectarea, construirea și renovarea zonelor industriale, comerciale sau rezidențiale, cu prevederea măsurilor de prevenire și reducere a impactului asupra sănătății populației;

f) asigură informarea, în special a urbanistilor și arhitecților, despre combinația optimă de surse regenerabile de energie, tehnologii cu eficiență sporită, încălzire și răcire centralizată la planificarea, proiectarea, construcția și renovarea zonelor industriale, comerciale sau rezidențiale;

g) implementează sistemul de calificare și înregistrare a instalatorilor de cazane, furnale sau sobe pe bază de biomasă, de sisteme fotovoltaice și termice solare, de sisteme geotermale de mică adâncime și de pompe de căldură, în conformitate cu regulamentul stabilit la art.23;

h) asigură informarea privind cerințele referitoare la calificarea și înregistrarea în registrul specificat la lit.j);

[Lit.i) abrogată prin Legea nr.34 din 16.03.2018, în vigoare 25.03.2018]

j) instituie și ține registrul instalatorilor de cazane, furnale sau sobe pe bază de biomasă, de sisteme fotovoltaice și termice solare, de sisteme geotermale de mică adâncime și de pompe de căldură;

k) asigură informarea publicului în conformitate cu cap. VI.

(2) În vederea exercitării atribuțiilor stabilite prin prezenta lege, instituția publică de suport colaborează, în special prin furnizarea reciprocă de informații, cu organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei, cu autoritățile de reglementare în domeniu, cu organismul național de acreditare, cu organismele de evaluare a conformității, cu Secretariatul Comunității Energetice și cu alte autorități și instituții publice.

[Art.13 denumirea în redacție nouă, alin.(1),(2) modificate prin Legea nr.331 din 09.11.2023, în vigoare 08.12.2023]

[Art.13 modificat prin Legea nr.34 din 16.03.2018, în vigoare 25.03.2018]

Articolul 14. Atribuțiile Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică

(1) Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică:

a) elaborează și aprobă actele normative necesare reglementării raporturilor juridice dintre participanții la piața energiei din surse regenerabile, inclusiv regulamentul privind garanțiile de origine, în conformitate cu prezenta lege;

b) eliberează licențe pentru producerea energiei electrice din surse regenerabile, a energiei termice din surse regenerabile, pentru producerea biogazului care urmează a fi livrat în rețelele de gaze naturale, în conformitate cu legislația specială;

b¹) confirmă, potrivit Regulamentului privind confirmarea statutului de producător eligibil mic, aprobat de aceasta, statutul de producător eligibil mic pentru persoanele care dețin sau urmează să dețină o centrală electrică/centrale electrice cu o putere electrică instalată/cumulată ce nu depășește limita de capacitate stabilită conform art.10 lit.e);

b²) instituie și ține registrul producătorilor eligibili în conformitate cu art.37 alin.(6);

b³) instituie, documentează, conform prevederilor actelor normative în domeniul informatizării și resurselor informaționale de stat și în domeniul registrelor, și ține Registrul producătorilor de biocarburanți, cu luarea în considerare a categoriilor stabilite la art.26⁷ alin.(1);

b⁴) instituie, documentează, conform prevederilor actelor normative în domeniul informatizării și resurselor informaționale de stat și în domeniul registrelor, și ține Registrul instalațiilor industriale locale de producere a amestecului de biocarburanți cu carburanți, cu luarea în considerare a categoriilor stabilite la art.26⁷ alin.(1);

c) elaborează și aprobă modelul contractului pentru diferențe, modelul contractului reglementat pentru achiziționarea energiei electrice din surse regenerabile, modelul contractului de furnizare a energiei electrice din surse regenerabile, precum și condițiile de procurare a energiei electrice de la prosumatorul de energie electrică din surse regenerabile, care se includ în anexa la contractul de furnizare a energiei electrice semnat în condițiile Legii nr.107/2016 cu privire la energia electrică;

c¹) elaborează și aprobă clauzele obligatorii ale contractului pentru tranzacții *inter pares*;

c²) elaborează și aprobă Regulamentul cu privire la organizarea și funcționarea comunităților de energie din surse regenerabile, luând în considerare principiile stabilite la art.39⁵;

d) stabilește, în Regulile pieței energiei electrice, modalitatea de repartizare între furnizorii de energie electrică a energiei achiziționate de furnizorul central de energie electrică și/sau a obligațiunilor financiare care rezultă din diferența dintre prețul pieței angro de energie electrică și prețurile/tarifele fixe stabilite în conformitate cu prezenta lege;

e) implementează măsurile prevăzute la art.26⁷ alin.(3) lit.a) și b) prin stabilirea, în conformitate cu Planul național integrat privind energia și clima și cu traiectoria orientativă

trasată de acesta, a cantităților și cotelor minime anuale de biocarburanți care urmează a fi achiziționate în mod obligatoriu de către importatorii de produse petroliere principale de la producătorii locali, în funcție de cota-parte deținută de aceștia pe piața produselor petroliere principale, și, după caz, din import pentru a fi utilizate în amestecul produselor petroliere principale, astfel încât să fie realizat obiectivul național privind ponderea energiei din surse regenerabile utilizate în sectorul transporturi;

e¹⁾ efectuează supravegherea asupra respectării normelor, regulamentelor, actelor normativ-tehnice și a regulilor de securitate la instalarea, funcționarea și exploatarea cazanelor, furnalelor, sobelor pe bază de biomasă, sistemelor fotovoltaice solare și termice solare, sistemelor geotermale de mică adâncime și a pompelor de căldură;

f) calculează, aprobă și propune Guvernului prețurile plafon pentru energia electrică din surse regenerabile ce vor fi utilizate pentru organizarea licitațiilor, precum și calculele aferente acestora, efectuate în funcție de tehnologia de producere;

f¹⁾ delegă un reprezentant pentru participare în calitate de membru în cadrul comisiei de licitație;

g) calculează și aprobă tarifele fixe pentru implementarea schemei de sprijin stabilite la art.34 alin.(1) lit.b);

g¹⁾ stabilește prețuri plafon de comercializare pentru biocarburanții produși de producătorii locali, conform categoriilor stabilite la art.26⁷ alin.(1), în corespundere cu prețul de comercializare a biocarburanților pe piețele europene, care urmează a fi luate în considerare în contextul obligației importatorilor de produse petroliere principale de procurare a biocarburanților de la producătorii locali;

h) monitorizează respectarea de către importatorii de produse petroliere principale a obligațiilor stabilite prin prezenta lege, inclusiv a obligației de achiziționare a biocarburanților de la producătorii locali și/sau din import și de plasare pe piață a produselor petroliere cu o cotă prestabilită de biocarburanți în conformitate cu lit.e) din prezentul alineat, și aplică sancțiuni în cazurile prevăzute la art.29 alin.(3) și la art.8 alin.(7);

i) monitorizează respectarea de către producătorii de biocarburanți a obligațiilor stabilite prin prezenta lege și aplică sancțiuni conform art.8 alin.(7).

(2) Prețurile plafon și tarifele fixe menționate la alin.(1) lit.f) și g) se calculează, în conformitate cu metodologia aprobată de Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică, pentru fiecare tip de tehnologie de producere a energiei electrice din surse regenerabile și pe categorii de capacitate, cu utilizarea datelor din practica internațională și locală privind perioada de exploatare a centralei, costurile de investiție, costurile aferente întreținerii și exploatării centralei, rata de rentabilitate a investițiilor, determinată în baza metodei costului mediu ponderat al capitalului, și în funcție de cantitatea de energie electrică ce se preconizează a fi produsă.

(3) În legătură cu îndeplinirea atribuției stabilite la alin.(1) lit.e) din prezentul articol, Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică consultă organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei.

(4) La formarea prețurilor la produsele petroliere principale, Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică va lua în considerare diferența dintre prețurile medii anuale de procurare de la producătorii locali și/sau din import a biocarburanților utilizați în amestecul produselor petroliere principale plasate pe piața internă și prețurile medii anuale stabilite la importul produselor petroliere principale.

(5) Aplicarea de către Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică a sancțiunilor financiare stabilite la art.8 alin.(7) nu exonerează partea responsabilă de executarea obligației pentru neîndeplinirea căreia a fost sancționată, iar contravaloarea sancțiunii financiare respective nu se ia în considerare la formarea prețurilor la produsele petroliere principale.

(6) În calitate de organ al supravegherii energetice de stat, Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică supraveghează respectarea documentelor normativ-tehnice și a regulilor de securitate la instalarea, funcționarea și exploatarea cazanelor, furnalelor sau sobelor, pe bază de biomasă, a sistemelor fotovoltaice și termice solare, a sistemelor geotermale de mică adâncime și a pompelor de căldură.

[Art. 14 alin.(1),(2) modificate prin Legea nr.331 din 09.11.2023, în vigoare 08.12.2023]

[Art. 14 modificat prin Legea nr.34 din 16.03.2018, în vigoare 25.03.2018]

[Art. 14 completat prin Legea nr.185 din 21.09.2017, în vigoare 27.10.2017]

Articolul 15. Atribuțiile Inspectoratului Energetic de Stat

[Art. 15 abrogat prin Legea nr.185 din 21.09.2017, în vigoare 27.10.2017]

Articolul 16. Atribuțiile autorităților publice centrale și locale în domeniul construcțiilor

(1) Organul central de specialitate al administrației publice în domeniul construcțiilor, în cooperare cu organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei, cu Agenția Națională pentru Sănătate Publică, cu instituția publică de suport, cu autoritățile administrației publice locale, adoptă și implementează documente normative în domeniul construcțiilor care promovează eficiența energetică și consumul de energie din surse regenerabile în construcții.

(2) Prin documentele normative în construcții, Guvernul și autoritățile administrației publice locale promovează sistemul eficient de alimentare centralizată cu energie termică și/sau de răcire, utilizarea echipamentelor și a sistemelor de încălzire și răcire pe bază de energie din surse regenerabile, care realizează o reducere semnificativă a consumului de energie, și întreprind măsuri necesare pentru a promova echipamentele și sistemele ce corespund prevederilor art.24 din prezenta lege și ale art.24 din Legea nr.139/2018 cu privire la eficiența energetică.

(3) Autoritățile publice centrale și locale întreprind măsuri necesare pentru a asigura că clădirile publice viitoare și cele care trec printr-o renovare majoră îndeplinesc cerințele minime de performanță energetică, în conformitate cu Legea nr.282/2023 privind performanța energetică a clădirilor.

[Art.16 alin.(1),(2) în redacție nouă, alin.(3) modificat, alin.(4) abrogat prin Legea nr.331 din 09.11.2023, în vigoare 08.12.2023]

Articolul 17. Atribuțiile autorităților publice centrale și locale cu privire la încălzirea și răcirea centralizată

(1) Guvernul și autoritățile administrației publice locale, în activitățile de urbanism și amenajare a teritoriului, promovează sistemul eficient de alimentare centralizată cu energie termică și/sau de răcire și cogenerarea de înaltă eficiență, în sensul Legii nr.139/2018 cu privire la eficiența energetică, prin implementarea rezultatelor evaluării ample a potențialului național de punere în aplicare a cogenerării de înaltă eficiență și a sistemului eficient de alimentare centralizată cu energie termică și/sau de răcire, elaborată în conformitate cu art.24 din legea menționată.

(2) La planificarea, proiectarea, construirea și/sau renovarea zonelor industriale, comerciale sau rezidențiale, autoritățile administrației publice locale promovează și, după caz, asigură, în limita atribuțiilor și competențelor deținute, o combinație optimă a tehnologiilor și echipamentelor de eficiență înaltă, de valorificare a energiei din surse regenerabile, a sistemelor eficiente de alimentare centralizată cu energie termică și/sau de răcire, în conformitate cu prevederile și obligațiile stabilite în prezenta lege, în Legea nr.92/2014 privind energia termică și promovarea cogenerării și în Legea nr.282/2023 privind performanța energetică a clădirilor.

(3) În scopul realizării obiectivelor politicii de stat în domeniul energiei din surse regenerabile, autoritățile publice locale evaluează necesitatea atribuirii statutului de

serviciu de interes public întreprinderilor din sectorul de încălzire centralizată din localitățile respective. Această evaluare se comunică organului central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei și este luată în considerare la elaborarea sau modificarea Planului național integrat privind energia și clima.

(4) Autoritățile publice locale cooperează cu organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei, în conformitate cu art.9 alin.(2), pentru a evalua oportunitatea construcției unei noi infrastructuri de încălzire și răcire din surse regenerabile de energie.

(5) În baza evaluării prevăzute la alin.(4), organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei, în coordonare cu autoritățile publice locale, elaborează scheme de sprijin sau alte măsuri în vederea dezvoltării infrastructurilor de încălzire și răcire centralizată pe bază de biomasă, energie solară, geotermală și le propune Guvernului spre aprobare.

(6) Autoritățile administrației publice locale de nivelul întâi, de nivelul al doilea sau de nivel special, în calitate de emitenți, în coordonare cu instituțiile naționale/locale interesate, eliberează certificatul de urbanism pentru proiectare pentru blocurile locative viitoare, pentru clădirile cu destinație mixtă sau pentru alte tipuri de clădiri viitoare, după cum sunt specificate în Legea nr.282/2023 privind performanța energetică a clădirilor, în conformitate cu prevederile Legii nr.163/2010 privind autorizarea executării lucrărilor de construcție și cu respectarea prevederilor art.26⁶ alin.(4) din prezenta lege.

[Art.17 alin.(1),(2) în redacție nouă, alin.(3) modificat, alin.(6) introdus prin Legea nr.331 din 09.11.2023, în vigoare 08.12.2023]

Articolul 18. Atribuțiile Inspectoratului de Stat pentru Supravegherea Produselor Nealimentare și Protecția Consumatorilor

Inspectoratul de Stat pentru Supravegherea Produselor Nealimentare și Protecția Consumatorilor efectuează supravegherea pieței biocombustibilului solid, sub aspectul asigurării calității produselor plasate pe piață, în conformitate cu prevederile art.26 și ale Regulamentului cu privire la biocombustibilul solid, aprobat de Guvern.

[Art.18 în redacția Legii nr.331 din 09.11.2023, în vigoare 08.12.2023]

Articolul 19. Fondul pentru Eficiență Energetică

[Art.19 abrogat prin Legea nr.29 din 10.02.2022, în vigoare 01.03.2022]

Capitolul IV

PROCEDURI ADMINISTRATIVE DE LICENȚIERE, AUTORIZARE, CALIFICARE ȘI ÎNREGISTRARE

[Denumirea cap.IV în redacția Legii nr.34 din 16.03.2018, în vigoare 25.03.2018]

Articolul 20. Cerințe generale

(1) Licențele în domeniul energiei din surse regenerabile se eliberează în conformitate cu procedura stabilită în Legea nr.160/2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător și în legile speciale.

(2) Actele necesare pentru inițierea și desfășurarea activității în domeniul energiei din surse regenerabile se eliberează de către autoritățile publice în baza unor reguli obiective, transparente, proporționale și nediscriminatorii.

(3) Pentru facilitarea procedurilor de licențiere, de autorizare și de certificare, instituția publică de suport propune, după caz, organului central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei modificarea cadrului normativ respectiv.

[Art.20 alin.(3) modificat prin Legea nr.331 din 09.11.2023, în vigoare 08.12.2023]

[Art.20 modificat prin Legea nr.185 din 21.09.2017, în vigoare 27.10.2017]

Articolul 21. Activitățile pentru care se acordă licențe

(1) Producerea energiei electrice din surse regenerabile, producerea energiei termice din surse regenerabile, producerea biogazului ce urmează a fi livrat în rețelele de gaze naturale se supun licențierii.

(2) Activitatea de producere a energiei electrice din surse regenerabile se desfășoară în baza licenței pentru producerea energiei electrice, eliberată de Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică în conformitate cu prevederile Legii cu privire la energia electrică. Licența pentru producerea energiei electrice poate fi obținută de solicitant, la cerere, pînă la construcția centralei electrice, la prezentarea de către acesta a tuturor documentelor prevăzute în Legea cu privire la energia electrică, cu excepția documentului care confirmă că dispune de centrală electrică. În acest caz, dacă în termen de 4 ani de la obținerea licenței titularul de licență nu a finalizat construcția centralei electrice, licența eliberată acestuia se retrage din oficiu prin hotărîrea Agenției.

(3) Activitatea de producere a energiei termice din surse regenerabile se desfășoară în baza licenței eliberate de Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică în conformitate cu prevederile Legii cu privire la energia termică și promovarea cogenerării. Licența pentru producerea energiei termice poate fi obținută de solicitant, la cerere, pînă la construcția centralei termice, la prezentarea de către acesta a tuturor documentelor prevăzute în Legea cu privire la energia termică și promovarea cogenerării, cu excepția documentului care confirmă că dispune de centrală termică. În acest caz, dacă în termen de 2 ani de la obținerea licenței titularul de licență nu a finalizat construcția centralei termice, licența eliberată acestuia se retrage din oficiu prin hotărîrea Agenției.

[Alin.(4) art.21 abrogat prin Legea nr.34 din 16.03.2018, în vigoare 25.03.2018]

(5) Activitatea de producere a biogazului ce urmează a fi livrat în rețelele de gaze naturale se desfășoară în baza licenței pentru producerea gazelor naturale, eliberată de Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică în conformitate cu prevederile Legii cu privire la gazele naturale. Licența pentru producerea biogazului ce urmează a fi livrat în rețelele de gaze naturale poate fi obținută de solicitant, la cerere, pînă la construcția instalației de producere, la prezentarea de către acesta a tuturor documentelor prevăzute în Legea cu privire la gazele naturale, cu excepția documentului care confirmă că dispune de instalație de producere. În acest caz, dacă în termen de 2 ani de la obținerea licenței titularul de licență nu a finalizat construcția instalației de producere, licența eliberată acestuia se retrage din oficiu prin hotărîrea Agenției.

[Art.21 alin.(6),(7) abrogate prin Legea nr.331 din 09.11.2023, în vigoare 08.12.2023]

(8) Eliberarea licențelor pentru genurile de activitate specificate la alin.(1) din prezentul articol, prelungirea valabilității lor, reperfectarea licențelor, eliberarea duplicatelor, suspendarea și reluarea valabilității licențelor, precum și retragerea acestor licențe se efectuează conform procedurilor stabilite în Legea nr.160/2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător. Termenul de examinare a declarațiilor privind eliberarea licențelor pentru desfășurarea activităților în domeniul energiei din surse regenerabile și privind prelungirea termenului lor de valabilitate este de 15 zile calendaristice.

(9) Termenul de valabilitate a licențelor pentru genurile de activitate prevăzute la alin.(1) este de 25 de ani.

[Art.21 alin.(1) modificat prin Legea nr.331 din 09.11.2023, în vigoare 08.12.2023]

[Art.21 modificat prin Legea nr.34 din 16.03.2018, în vigoare 25.03.2018]

[Art.21 modificat prin Legea nr.185 din 21.09.2017, în vigoare 27.10.2017]

Articolul 22. Mijloacele tehnice și dispozitivele care funcționează pe bază de biocombustibil solid și biocarburant

(1) Mijloacele tehnice și dispozitivele care, în conformitate cu documentația tehnică atașată, consumă cel puțin un tip de biocombustibil solid sau de biocarburant ori un amestec cu combustibil fosil fac parte din categoria de mijloace tehnice și dispozitive care funcționează pe bază de biocombustibil solid sau de biocarburant.

(2) Caracteristicile de funcționare pe bază de biocombustibil solid sau de biocarburant a mijloacelor tehnice și a dispozitivelor se confirmă prin documentele emise de producătorul de astfel de mijloace tehnice și dispozitive.

(3) Mijloacele tehnice și dispozitivele pot fi reutilate pentru a asigura funcționarea acestora pe bază de biocombustibil solid sau de biocarburant, cu respectarea cerințelor de mediu și de securitate.

(4) Reutilarea mijloacelor tehnice și a dispozitivelor în conformitate cu alin.(3) se confirmă prin documente emise de agentul economic care a executat reutilarea.

Articolul 23. Sistemul de calificare și înregistrare în domeniul energiei din surse regenerabile

(1) Sistemul de certificare în domeniul energiei din surse regenerabile se bazează pe criteriile echivalente cu standardele Uniunii Europene.

(2) Instalatorii de cazane, furnale sau sobe pe bază de biomasă, de sisteme fotovoltaice solare și termice solare, de sisteme geotermale de mică adâncime și pompe de căldură se califică și se înregistrează în registrul specificat la art.13 alin.(1) lit.j) în conformitate cu procedura stabilită în regulamentul aprobat de Guvern.

(3) Regulamentul menționat la alin.(2) trebuie să conțină cerințele obligatorii față de instalatorii de cazane, furnale sau sobe pe bază de biomasă, de sisteme fotovoltaice și termice solare, de sisteme geotermale de mică adâncime și de pompe de căldură, de asemenea regulile de verificare de către organul supravegherii energetice de stat, de către organul de control și supraveghere tehnică de stat a echipamentului și sistemelor instalate, precum și procedurile de recunoaștere a certificării efectuate de către statele membre ale Uniunii Europene și de către părțile contractante la Tratatul de constituire a Comunității Energetice.

(4) La stabilirea procedurii de calificare și înregistrare a instalatorilor de cazane, furnale sau sobe pe bază de biomasă, de sisteme fotovoltaice și termice solare, de sisteme geotermale de mică adâncime și de pompe de căldură, organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei va ține cont de cerințele stabilite de Legea privind securitatea industrială a obiectelor industriale periculoase și de Legea cu privire la energia electrică.

[Art.23 modificat prin Legea nr.34 din 16.03.2018, în vigoare 25.03.2018]

Articolul 24. Cerințe tehnice în domeniul energiei din surse regenerabile

(1) Organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei, organul central de specialitate al administrației publice în domeniul construcțiilor și Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică definesc și aprobă, conform competențelor, cerințele tehnice și, după caz, documentele normative și normativ-tehnice pentru echipamentele și sistemele care produc energie din surse regenerabile, conform legislației cu incidență în domeniul energiei electrice, al energiei termice, al gazelor naturale, al performanței energetice a clădirilor, care trebuie respectate pentru ca acestea să beneficieze de schemele de sprijin stabilite de prezenta lege.

(2) La elaborarea cerințelor tehnice se ține cont de standardele naționale și internaționale, inclusiv de etichetele ecologice, etichetele energetice, de alte sisteme de referințe tehnice, după caz, stabilite de organismele de standardizare, precum și de

cerințele tehnice aplicate în rețelele interconectate, la nivel european, de energie electrică și de gaze naturale.

(3) Programele de finanțare a proiectelor de valorificare a energiei din surse regenerabile, implementate din mijloace bugetare și/sau din surse externe, inclusiv de instituția publică de suport, conform prevederilor art.13 alin.(1) lit.a¹), promovează adoptarea tehnologiilor cu o performanță energetică înaltă.

[Art.24 în redacția Legii nr.331 din 09.11.2023, în vigoare 08.12.2023]

Articolul 25. Asigurarea calității și durabilității energiei electrice și termice din surse regenerabile, ale biogazului și ale biocarburanților

(1) Calitatea energiei electrice din surse regenerabile, a energiei termice din surse regenerabile, a biogazului ce urmează a fi livrat în rețelele de gaze naturale și a biocarburantului ce urmează a fi procurat de importatorii de produse petroliere principale se asigură în conformitate cu cerințele tehnice și indicatorii de calitate stabiliți în concordanță cu normele privind racordarea la rețea, privind producția, distribuția și tehnologia de consum și în conformitate cu criteriile de durabilitate și de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră stabilite pentru biocarburanți, biolichide și combustibilii de biomasă, precum și în temeiul legilor speciale.

(2) Biogazul care urmează a fi livrat în rețelele de gaze naturale trebuie să corespundă parametrilor de calitate a gazelor naturale stabiliți în temeiul Legii cu privire la gazele naturale.

(3) Activitatea de producere a biocarburantului ce urmează a fi procurat de importatorii de produse petroliere principale sau, la decizia producătorului, urmează a fi exportat pe piețele externe, precum și activitatea de producere a amestecului de biocarburanți cu carburanți se desfășoară după înregistrarea solicitanților în registrele prevăzute la art.14 alin.(1) lit.b³) și b⁴), ținute în conformitate cu un regulament elaborat și aprobat de Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică.

(4) Conformitatea biocarburanților, biolichidelor și combustibililor din biomasă plasați pe piață se atestă prin documentele de confirmare emise în cadrul schemei/schemelor voluntare de certificare a biocarburanților, biolichidelor și combustibililor din biomasă, stabilite sau recunoscute în conformitate cu prezenta lege și alte acte normative.

(5) Conformitatea și calitatea amestecului de biocarburant cu carburant plasat pe piață, produs local sau importat din statele membre ale Uniunii Europene, se atestă prin documentele care demonstrează conformitatea și calitatea acestora, prevăzute de actele normative naționale și, după caz, de tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte.

[Art.25 denumirea, alin.(1) în redacție nouă, alin.(3)-(5) introduse prin Legea nr.331 din 09.11.2023, în vigoare 08.12.2023]

[Art.25 completat prin Legea nr.34 din 16.03.2018, în vigoare 25.03.2018]

Articolul 26. Asigurarea calității biocombustibilului solid

(1) Plasarea pe piață a biocombustibilului solid are loc în strictă corespundere cu cerințele de calitate stabilite în Regulamentul cu privire la biocombustibilul solid.

(2) Plasarea pe piață a biocombustibilului solid se face doar cu condiția deținerii informației privind calitatea produsului, prezentată prin text și/sau marcare pe ambalajul și/sau etichetele produsului.

(3) La desfășurarea procedurilor de achiziții publice pentru procurarea biocombustibilului solid, autoritățile administrației publice locale de nivelul întâi sau al doilea ori de nivel special solicită prezentarea de către producătorul/producătorii de biocombustibil solid, în cadrul procedurii de achiziții publice, a etichetei produsului, întocmită în conformitate cu Regulamentul cu privire la biocombustibilul solid.

[Art.26 în redacția Legii nr.331 din 09.11.2023, în vigoare 08.12.2023]

Articolul 26¹. Criteriile de durabilitate și de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră

(1) Criteriile de durabilitate și de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră se stabilesc în Regulamentul privind criteriile de durabilitate.

(2) Energia din biocarburanți, biolichide și din combustibilii din biomasă produși din biomasă agricolă și biomasă forestieră sau din deșeurile și reziduurile provenite de pe terenuri agricole, indiferent dacă biocarburanții, biolichidele și biomasa au fost obținute/produse și, respectiv, cultivate în Republica Moldova sau în afara acesteia, se ia în considerare în scopurile specificate la lit.a)–c) din prezentul alineat numai dacă sunt îndeplinite criteriile de durabilitate și de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră prevăzute în regulamentul menționat la alin.(1):

a) contribuirea la atingerea obiectivelor naționale pentru un anumit orizont de timp, după cum sunt stabilite în Planul național integrat privind energia și clima;

b) determinarea și măsurarea respectării obligațiilor referitoare la consumul de energie din surse regenerabile, inclusiv a celor prevăzute de prezenta lege;

c) stabilirea eligibilității producătorului de biocombustibili care poate să beneficieze de sprijin financiar pentru producerea de biocarburanți, biolichide și combustibili din biomasă.

(3) La elaborarea Regulamentului privind criteriile de durabilitate, Guvernul stabilește condiții adiționale în vederea contabilizării și luării în considerare, în scopurile menționate la alin.(2), a energiei din biocarburanți, biolichide și din combustibilii din biomasă:

a) pentru biocarburanți, biolichide și combustibilii din biomasă produși din biomasă agricolă – condiții în raport cu materiile prime ce provin de pe terenuri bogate în biodiversitate, terenuri cu stocuri mari de carbon, terenuri care anterior au deținut statutul de turbării;

b) pentru biocarburanți, biolichide și combustibilii din biomasă produși din biomasă forestieră – condiții care ar reduce riscul de utilizare a biomasei forestiere obținute printr-un proces de producție nedurabil și care ar asigura respectarea unui set de criterii prestabilite referitoare la exploatarea terenurilor, la schimbarea destinației terenurilor și la silvicultură.

(4) Prin derogare de la alin.(2), instalațiile care utilizează combustibili din biomasă pentru producerea de energie electrică, încălzire și răcire sunt obligate să respecte criteriile de durabilitate și de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră, prevăzute în Regulamentul privind criteriile de durabilitate, în vederea luării în considerare, în scopurile menționate la alin.(2), a energiei produse de acestea, dacă puterea termică nominală totală a lor este egală cu sau mai mare de 20 MW, în cazul utilizării biocombustibililor solizi, sau este egală cu sau mai mare de 2 MW, în cazul utilizării combustibililor gazoși produși din biomasă.

(5) Energia electrică produsă din combustibili din biomasă se ia în considerare în scopurile menționate la alin.(2) numai dacă se îndeplinește una dintre următoarele cerințe:

a) este produsă în instalații cu o putere termică nominală totală mai mică de 50 MW;

b) pentru instalațiile cu o putere termică nominală totală cuprinsă între 50 și 100 MW, este produsă prin utilizarea cogenerării de înaltă eficiență sau, pentru instalațiile de producere doar a energiei electrice (centralele termoelectrice), cu atingerea unei performanțe energetice asociate cu cele mai bune tehnici disponibile, în sensul Legii nr.227/2022 privind emisiile industriale;

c) pentru instalațiile cu o putere termică nominală totală mai mare de 100 MW, este produsă prin utilizarea cogenerării de înaltă eficiență sau, pentru instalațiile de producere

doar a energiei electrice (centralele termoelectrice), cu obținerea unui randament electric net de cel puțin 36%;

d) este produsă prin aplicarea captării și stocării CO₂ din biomasă.

(6) Pentru situațiile menționate la alin.(5) lit.a)–c), instalațiile de producere doar a energiei electrice (centralele termoelectrice) pot fi luate în considerare doar dacă acestea nu utilizează combustibili fosili în calitate de combustibil principal și doar dacă utilizarea cogenerării de înaltă eficiență nu este fezabilă.

[Art.26¹ introdus prin Legea nr.331 din 09.11.2023, în vigoare 08.12.2023]

Articolul 26². Verificarea conformității biocarburanților, biolichidelor și combustibililor din biomasă cu criteriile de durabilitate și de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră

(1) Verificarea conformității biocarburanților, biolichidelor și combustibililor din biomasă cu criteriile de durabilitate și de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră are loc în conformitate cu prevederile prezentului articol și ale Regulamentului privind criteriile de durabilitate.

(2) În vederea luării în considerare a biocarburanților, biolichidelor și combustibililor din biomasă în scopurile prevăzute la art.26¹ alin.(2), producătorii de biocombustibili trebuie să demonstreze că sunt îndeplinite criteriile de durabilitate și de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră.

(3) În scopul implementării prevederilor alin.(2), producătorii de biocombustibili utilizează un sistem de echilibrare a masei care:

a) permite amestecarea loturilor de materii prime sau de combustibili cu caracteristici diferite de durabilitate și de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră;

b) permite amestecarea loturilor de materii prime cu conținut energetic diferit pentru prelucrare ulterioară;

c) solicită ca un amestec să fie însoțit de informații privind caracteristicile de durabilitate și de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră și privind dimensiunile loturilor menționate la lit.a);

d) asigură că suma tuturor loturilor scoase dintr-un amestec este descrisă în aceeași cantitate și prin aceleași caracteristici de durabilitate ca suma loturilor adăugate la amestec și necesită ca echilibrul să fie realizat pe o perioadă adecvată;

e) asigură că fiecare lot este contabilizat o singură dată în consumul final brut de energie electrică din surse regenerabile, în consumul final brut de energie din surse regenerabile pentru încălzire și răcire sau, după caz, în consumul final de energie din surse regenerabile în sectorul transporturi;

f) furnizează informații cu privire la faptul dacă producerea respectivelor loturi a beneficiat de ajutor de stat în sensul Legii nr.139/2012 cu privire la ajutorul de stat.

(4) Producătorii de biocombustibili au obligația de a asigura, în conformitate cu prevederile regulamentului menționat la alin.(1), următoarele:

a) prezentarea, în adresa Agenției de Mediu, a informațiilor cu privire la respectarea criteriilor de durabilitate și de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră și punerea la dispoziție a acestora a datelor relevante care au fost utilizate pentru pregătirea acestor informații;

b) organizarea evaluării anuale independente a informațiilor transmise conform lit.a) și furnizarea dovezilor că evaluarea se efectuează în termenele stabilite în regulamentul menționat la alin.(1). Evaluarea independentă trebuie să confirme că sistemele utilizate sunt exacte, fiabile și protejate de falsificare. Atunci când se efectuează o evaluare independentă, se estimează frecvența și metodologia de eșantionare, precum și fiabilitatea datelor.

(5) Informațiile aferente implementării obligației stabilite la alin.(3) se prezintă Agenției de Mediu, conform alin.(4), într-o formă standardizată și includ date adecvate și

relevante cu privire la măsurile luate pentru a proteja solul, apa și aerul, pentru a restabili solul degradat și pentru a evita consumul excesiv de apă în teritoriile cu deficit de apă la producerea biocarburanților, biolichidelor și combustibililor din biomasă.

(6) Obligațiile prevăzute de prezentul articol sunt îndeplinite de producătorii de biocombustibili indiferent de originea geografică a biomasei din care sunt produși biocarburanții, biolichidele și combustibilii din biomasă, inclusiv dacă este importată.

(7) Producătorii de biocombustibili se asigură că materiile prime și biocarburanții, biolichidele și combustibilii din biomasă respectă criteriile de durabilitate și de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră prin obținerea documentelor de confirmare emise în cadrul schemelor voluntare aprobate de Guvern sau al schemelor naționale ori internaționale aprobate sau recunoscute de autoritățile competente.

[Art.26² introdus prin Legea nr.331 din 09.11.2023, în vigoare 08.12.2023]

Capitolul IV¹

CONSUMUL DE ENERGIE DIN SURSE REGENERABILE PENTRU ÎNCĂLZIRE ȘI RĂCIRE ȘI ÎN SECTORUL TRANSPORTURI

[Cap.IV¹ (art.26³-26⁷) introdus prin Legea nr.331 din 09.11.2023, în vigoare 08.12.2023]

Articolul 26³. Creșterea consumului de energie din surse regenerabile pentru încălzire și răcire

(1) Guvernul promovează politici în vederea creșterii consumului de energie din surse regenerabile în economia națională în scopul încălzirii și răcirii, stabilind o traiectorie orientativă de creștere a ponderii energiei din surse regenerabile utilizată în acest scop. Ponderea energiei din surse regenerabile pentru încălzire și răcire se calculează în conformitate cu Regulamentul privind calculul consumului de energie din surse regenerabile.

(2) Sistemele de alimentare centralizată cu energie termică și/sau de răcire contribuie la creșterea ponderii energiei din surse regenerabile pentru încălzire și răcire, potrivit alin.(1), prin creșterea consumului de energie din surse regenerabile și creșterea utilizării căldurii și frigului reziduale.

(3) În cazul în care nu este atinsă creșterea medie anuală stabilită în conformitate cu alin.(1), instituția publică de suport prezintă informații cu privire la evoluția real înregistrată în raportul cu privire la implementarea Planului național integrat privind energia și clima și furnizează Secretariatului Comunității Energetice, prin intermediul organului central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei, detalii cu privire la motivele evoluției limitate înregistrate, inclusiv detalii cu privire la implementarea măsurilor stabilite la art.26⁴.

(4) Organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei evaluează, cu asistența instituției publice de suport, potențialul utilizării energiei din surse regenerabile și a căldurii și frigului reziduale pentru încălzire și răcire. Evaluarea cuprinde analiza spațială a zonelor cu risc ecologic scăzut potrivite pentru implementare, precum și estimarea potențialului pentru proiecte casnice la scară mică, și este inclusă în evaluarea amplă a potențialului național de punere în aplicare a cogenerării de înaltă eficiență și a sistemului eficient de alimentare centralizată cu energie termică și/sau de răcire, realizată în conformitate cu prevederile art.24 alin.(1) din Legea nr.139/2018 cu privire la eficiența energetică.

[Art.26³ introdus prin Legea nr.331 din 09.11.2023, în vigoare 08.12.2023]

Articolul 26⁴. Măsuri pentru creșterea consumului energiei din surse regenerabile pentru încălzire și răcire

(1) Guvernul, la propunerea organului central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei, stabilește, în Planul național integrat privind energia și clima și în alte documente de politici, măsuri pentru stimularea utilizării energiei din surse

regenerabile pentru încălzire și răcire, inclusiv asigurarea faptului că sistemele de alimentare centralizată cu energie termică și/sau de răcire contribuie la creșterea consumului de energie din surse regenerabile pentru încălzire și răcire, conform art.26³.

(2) Măsurile stabilite în conformitate cu alin.(1) urmăresc să acorde prioritate celor mai eficiente tehnologii disponibile, accesibile tuturor consumatorilor finali, în special celor din gospodăriile cu venituri mici sau vulnerabile.

(3) Măsurile prevăzute la alin.(1) se stabilesc pe baza unor criterii obiective și nediscriminatorii și în conformitate cu prevederile Legii nr.139/2012 cu privire la ajutorul de stat.

(4) Guvernul, la propunerea organului central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei și organului central de specialitate al administrației publice în domeniul construcțiilor, stabilește măsuri de stimulare pentru instalarea, în clădiri, a sistemelor eficiente de încălzire și răcire ce utilizează energia din surse regenerabile și înlocuirea instalațiilor de încălzire pe bază de combustibili fosili.

(5) Guvernul, la propunerea organului central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei, stabilește măsuri de stimulare a utilizării energiei din surse regenerabile și a căldurii și frigului reziduale în procesele industriale de încălzire și răcire.

[Art.26⁴ introdus prin Legea nr.331 din 09.11.2023, în vigoare 08.12.2023]

Articolul 26⁵. Sistemele de alimentare centralizată cu energie termică și/sau de răcire

(1) Unitățile termoenergetice, în sensul Legii nr.92/2014 cu privire la energia termică și promovarea cogenerării, conectează la rețeaua termică instalațiile producătorilor și procură de la aceștia sau, după caz, de la furnizori energia termică sau frigul produse din surse regenerabile de energie ori din căldură sau frig reziduale și energia termică sau frigul produse prin cogenerare de înaltă eficiență.

(2) O unitate termoenergetică poate refuza conectarea instalațiilor producătorilor și/sau procurarea resurselor energetice conform alin.(1) în următoarele condiții:

a) sistemul este lipsit de capacitatea necesară din cauza altor producători de energie termică sau de frig din surse regenerabile de energie ori din căldură sau frig reziduale, sau de energie termică sau frig produse prin cogenerare de înaltă eficiență;

b) energia termică sau frigul de la un furnizor terț nu întrunește parametri tehnici necesari pentru conectarea și asigurarea funcționării fiabile și sigure a sistemului de alimentare centralizată cu energie termică sau a sistemului centralizat de răcire; sau

c) unitatea termoenergetică demonstrează că asigurarea accesului la rețea ar duce la o creștere excesivă a costurilor pentru energie termică sau frig pentru consumatorii finali, în comparație cu costurile utilizării surselor existente de producere a energiei termice sau a frigului.

(3) Atunci când o unitate termoenergetică refuză conectarea instalațiilor unui producător de energie termică sau frig în conformitate cu alin.(2), aceasta trebuie să furnizeze informații producătorului și Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică cu privire la motivele refuzului, precum și cu privire la condițiile care trebuie îndeplinite și la măsurile care trebuie implementate la nivel de rețea termică pentru a permite racordarea acestuia sau procurarea de către unitatea energetică a energiei termice sau a frigului produse din surse regenerabile ori din căldură sau frig reziduale, sau a energiei termice sau a frigului produse prin cogenerare de înaltă eficiență.

(4) Unitățile termoenergetice care gestionează sisteme de alimentare centralizată cu energie termică și/sau de răcire sunt exceptate de obligația stabilită la alin.(1) dacă sistemele gestionate sunt descrise de următoarele performanțe sau caracteristici:

a) sunt sisteme eficiente de alimentare centralizată cu energie termică și/sau de răcire;

b) sunt sisteme eficiente de alimentare centralizată cu energie termică și/sau de răcire care exploatează centrale electrice de termoficare în regim de cogenerare de înaltă eficiență;

c) sunt sisteme de alimentare centralizată cu energie termică și/sau de răcire care, în baza planurilor și conceptelor de dezvoltare, sprijinite, după caz, de planurile investiționale aprobate de Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică, ar deveni sisteme eficiente de alimentare centralizată cu energie termică și/sau de răcire către un orizont prestabilit de timp;

d) sunt sisteme de alimentare centralizată cu energie termică și/sau de răcire cu o putere termică nominală totală mai mică de 20 MW.

(5) Unitatea termoelectrică descrie și publică pe pagina sa web oficială condițiile și procedurile de conectare la rețeaua termică și de achiziționare a energiei termice și a frigului produse din surse regenerabile de energie ori din căldură și frig reziduale, precum și a energiei termice sau a frigului produse prin cogenerare de înaltă eficiență, în conformitate cu un regulament aprobat de Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică.

(6) Unitățile termoelectrice care gestionează sisteme de alimentare centralizată cu energie termică și/sau de răcire care nu corespund criteriilor stabilite față de un sistem eficient de alimentare centralizată cu energie termică și/sau de răcire în sensul Legii nr.139/2018 cu privire la eficiența energetică au obligația elaborării, aprobării și publicării pe paginile lor web oficiale a unor planuri de măsuri pentru îmbunătățirea performanțelor în vederea îndeplinirii criteriilor înaintate față de un sistem eficient de alimentare centralizată cu energie termică și/sau de răcire.

(7) Planul de măsuri menționat la alin.(6) include:

a) o analiză a potențialului surselor de energie termică din surse regenerabile și a excesului de energie termică din sistem, cauzat din motive precum reducerea pierderilor de energie termică în sistem, optimizarea funcționării sistemului, scăderea temperaturii de încălzire necesare la consumatorul final și alte măsuri cu impact similar;

b) o analiză a altor opțiuni care, direct sau indirect, permit sau accelerează creșterea ponderii surselor de energie din surse regenerabile și a excesului de energie termică din sistem;

c) o evaluare a potențialului sistemelor de alimentare centralizată cu energie termică și/sau de răcire de a participa la piața energiei electrice de echilibrare și de a presta servicii de sistem, inclusiv serviciul de răspuns la cerere și stocarea excesului de energie electrică produsă prin valorificarea surselor regenerabile de energie, elaborată de unitatea termoelectrică în cooperare cu operatorii de sistem, în sensul Legii nr.107/2016 cu privire la energia electrică;

d) evaluarea rentabilității și fezabilității, din punctul de vedere al costurilor, ale exploatării potențialului și resurselor descrise;

e) măsuri și activități de creștere a ponderii energiei din surse regenerabile și a excesului de energie termică în distribuția de energie termică și frig, inclusiv estimarea costurilor investiționale necesare și stabilirea termenelor de implementare;

f) măsuri și activități pentru atingerea și menținerea unei performanțe energetice înalte a sistemului de alimentare centralizată cu energie termică, inclusiv estimarea costurilor investiționale necesare și stabilirea termenelor de implementare;

g) o prezentare succintă a măsurilor planificate și alte informații relevante.

(8) În procesul de elaborare a planului de măsuri conform alin.(7), dar până la aprobarea acestuia, unitatea termoelectrică are obligația solicitării și luării în considerare a avizului operatorului sistemului de transport al energiei electrice și/sau al operatorului de sistem la infrastructura căruia/cărora sunt racordate instalațiile de producere ale unității termoelectrice în vederea utilizării optime a posibilităților tehnice

de furnizare de către unitatea termoelectrică respectivă a serviciilor de sistem în urma implementării măsurilor planificate.

[Art.26⁵ introdus prin Legea nr.331 din 09.11.2023, în vigoare 08.12.2023]

Articolul 26⁶. Drepturile și obligațiile consumatorilor finali de energie termică și de răcire

(1) Unitățile termoelectrice sau, după caz, furnizorii de energie în cadrul sistemelor de alimentare centralizată cu energie termică și/sau de răcire trebuie să pună la dispoziția consumatorilor finali informații privind performanța energetică a sistemului și ponderea energiei din surse regenerabile în cadrul acestuia cel puțin o dată pe an, prin intermediul paginilor web oficiale ale lor, al facturii pentru energie termică, la cererea consumatorilor finali sau într-un alt mod ușor accesibil.

(2) Consumatorii finali, casnici sau noncasnici, din cadrul unui sistem de alimentare centralizată cu energie termică și/sau de răcire care nu întrunește criteriile unui sistem eficient de alimentare centralizată cu energie termică și/sau de răcire sau nu devine astfel către termenul aprobat în conformitate cu art.26⁵ alin.(4) lit.c) au dreptul de a se deconecta de la sistemul de alimentare centralizată cu energie termică și/sau de răcire, numai la nivelul întregului bloc locativ sau al întregii clădiri, după cum sunt specificate la art.3 alin.(1) din Legea nr.282/2023 privind performanța energetică a clădirilor, prin rezilierea sau modificarea contractului încheiat cu furnizorul, pentru a produce încălzire sau răcire pentru acoperirea propriului consum din surse regenerabile de energie. Evaluarea fezabilității tehnice și economice a deconectării de la un sistem de alimentare centralizată cu energie termică și/sau de răcire și procedura propriu-zisă de deconectare se efectuează în conformitate cu prevederile Legii nr.92/2014 cu privire la energia termică și promovarea cogenerării.

(3) Orice bloc locativ viitor, clădire cu destinație mixtă sau alt tip de clădire viitoare, după cum sunt specificate în Legea nr.282/2023 privind performanța energetică a clădirilor, se conectează în mod obligatoriu, în condițiile Legii nr.92/2014 cu privire la energia termică și promovarea cogenerării, la sistemele eficiente de alimentare centralizată cu energie termică și/sau de răcire sau la cele care ar deveni astfel către orizontul de timp stabilit conform art.26⁵ alin.(4) lit.c) din prezenta lege.

(4) Prin derogare de la prevederile alin.(3), investitorii pot opta pentru o soluție alternativă de alimentare cu energie termică și frig a clădirii ce urmează a fi construită dacă demonstrează că astfel ar atinge o performanță energetică semnificativ mai bună, urmând să respecte cerințele minime de performanță energetică și de consum al energiei din surse regenerabile stabilite în conformitate cu Legea nr.282/2023 privind performanța energetică a clădirilor și cu Planul național pentru creșterea numărului de clădiri al căror consum de energie este aproape egal cu zero. Demonstrarea fezabilității soluției alternative se asigură de către investitor în conformitate cu Legea nr.92/2014 cu privire la energia termică și promovarea cogenerării. În cazul în care pentru opțiunile analizate sunt disponibile certificate preliminare de performanță energetică, eliberate în conformitate cu Legea nr.282/2023 privind performanța energetică a clădirilor, evaluarea soluțiilor alternative poate avea loc în baza acestora.

[Art.26⁶ introdus prin Legea nr.331 din 09.11.2023, în vigoare 08.12.2023]

Articolul 26⁷. Creșterea consumului de energie din surse regenerabile în sectorul transporturi

(1) Guvernul stabilește, prin intermediul Planului național integrat privind energia și clima, ponderea energiei din surse regenerabile în consumul final de energie în sectorul transporturi, calculată în baza ponderilor pentru următoarele categorii de biocarburanți:

a) ponderea biocombustibililor, a biolichidelor și a combustibililor din biomasă consumați în transporturi, produși din culturi alimentare și furajere;

b) ponderea biocarburanților și a biogazului produși din ulei de gătit uzat și grăsimi animale;

c) ponderea biocarburanților avansați și a biogazului produși din materia primă specificată în Regulamentul privind calculul consumului de energie din surse regenerabile;

d) ponderea biocarburanților, biolichidelor și a combustibililor din biomasă, produși din culturi alimentare și furajere, care prezintă riscuri ridicate din perspectiva schimbării indirecte a destinației terenurilor, și anume prin extinderea semnificativă a suprafeței de producție în detrimentul terenurilor care stochează cantități ridicate de carbon, cu excepția cazului în care aceștia sunt certificați ca fiind biocarburanți, biolichide sau combustibili din biomasă care prezintă riscuri reduse din perspectiva schimbării indirecte a destinației terenurilor.

(2) Ponderea energiei din surse regenerabile în consumul final de energie în sectorul transporturi se calculează în conformitate cu Regulamentul privind calculul consumului de energie din surse regenerabile.

(3) Guvernul, la propunerea organului central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei, stabilește și promovează, în Planul național integrat privind energia și clima și, după caz, în alte documente de politici, măsuri pentru dezvoltarea industriei naționale de producere a biocarburanților și pentru stimularea utilizării energiei din surse regenerabile în sectorul transporturi, luând în considerare următorul set minim de măsuri:

a) impunerea, pentru importatorii de produse petroliere principale, a obligației de comercializare/plasare pe piață a carburanților în amestec cu o anumită cotă/cantitate de biocarburanți, produși local, în mod prioritar, și/sau de import (inclusă deja în compoziția produselor petroliere principale la importul acestora), inclusiv a măsurilor de asigurare a conformității, asigurându-se că sunt luate în considerare gradele de maturitate ale diferitelor tehnologii și costurile aferente acestora;

b) obligarea importatorilor de produse petroliere principale să asigure respectarea cerințelor privind cotele/cantitățile minime de biocarburanți în amestecul de carburanți comercializat spre consum final, conform alin.(1);

c) adoptarea unei scheme voluntare naționale de certificare a biocarburanților produși local, de recunoaștere a documentelor care confirmă calitatea biocarburanților importați (precum sunt certificatele de conformitate, declarațiile de conformitate, rapoartele de inspecție, rapoartele de încercări eliberate de organisme de inspecție sau laboratoare acreditate în Uniunea Europeană), cu luarea în considerare a piețelor de pe care sunt importați;

d) adoptarea unei scheme de sprijin și/sau de stimulare a dezvoltării, în conformitate cu Legea nr.139/2012 privind ajutorul de stat, a instalațiilor de producere a biocarburanților, a instalațiilor de producere a amestecurilor de carburanți cu biocarburanți;

e) stabilirea cerințelor minime pentru achizițiile publice de vehicule noi de către autoritățile administrației publice centrale, autoritățile și instituțiile din subordinea acestora sau în care primele au calitatea de fondator, de către autoritățile administrației publice locale;

f) stabilirea cerințelor minime pentru achizițiile publice de mijloace de transport public, desfășurate de către autoritățile administrației publice locale;

g) adoptarea unei scheme de sprijin și/sau stimulare a achiziționării de vehicule electrice, în conformitate cu Legea nr.139/2012 privind ajutorul de stat;

h) adoptarea, în urma desfășurării unor analize ale oportunității și stabilirii rezultatului lor pozitiv, a unor politici de extindere a facilităților fiscale și scutirilor de taxe existente, atât de stat cât și locale, precum și dezvoltarea de noi politici de încurajare a mobilității individuale prietenoase mediului și vehiculelor electrice, bazate pe accizele la

carburanți, taxele rutiere, taxele de mediu, accesul preferențial la benzile rezervate/speciale, locurile de parcare restricționată și alte măsuri de încurajare aliniate la bunele practici internaționale;

i) desfășurarea campaniilor pentru creșterea gradului de conștientizare a beneficiilor vehiculelor care utilizează energie din surse regenerabile, inclusiv vehiculele electrice.

[Art.26⁷ introdus prin Legea nr.331 din 09.11.2023, în vigoare 08.12.2023]

Capitolul V

PRODUCEREA ȘI COMERCIALIZAREA ENERGIEI PRODUSE DIN SURSE REGENERABILE. ACCESUL LA REȚEA

Articolul 27. Obligațiile producătorilor de energie din surse regenerabile

(1) Producătorii de energie electrică din surse regenerabile și producătorii de energie termică din surse regenerabile care folosesc, de asemenea, combustibili fosili țin evidența separată a cantității de energie produsă pentru fiecare tip de sursă.

(2) Producătorii de energie electrică din surse regenerabile, producătorii de energie termică din surse regenerabile, producătorii de biogaz ce urmează a fi livrat în rețelele de gaze naturale și producătorii de biocarburant ce urmează a fi procurat de importatorii de produse petroliere principale produc energie electrică, energie termică, biogaz și biocarburant în conformitate cu standardele de calitate stabilite de legislația în domeniu.

[Art.27 modificat prin Legea nr.34 din 16.03.2018, în vigoare 25.03.2018]

Articolul 28. Accesul la rețea

(1) Producătorii de energie electrică din surse regenerabile beneficiază de acces nediscriminatoriu și reglementat la rețelele electrice la tarife publicate, nediscriminatorii, bazate pe costuri, transparente și previzibile, calculate și aprobate în conformitate cu Legea cu privire la energia electrică.

(1¹) Producătorii de energie electrică din surse regenerabile, inclusiv prosumatorii de energie electrică din surse regenerabile, beneficiază de o procedură simplificată de racordare la rețea a centralei electrice de mică capacitate, prin intermediul unei notificări simplificate, cu condiția că stabilitatea, fiabilitatea și siguranța rețelei electrice sunt menținute. Procedura de notificare simplificată este descrisă în Regulamentul privind racordarea la rețelele electrice și prestarea serviciilor de transport și de distribuție a energiei electrice, aprobat în conformitate cu Legea nr.107/2016 cu privire la energia electrică.

(2) Producătorii de biogaz ce urmează a fi livrat în rețelele de gaze naturale beneficiază de acces nediscriminatoriu și reglementat la rețelele de gaze naturale la tarife publicate, nediscriminatorii, bazate pe costuri, transparente și previzibile, calculate și aprobate în conformitate cu Legea cu privire la gazele naturale.

(3) Racordarea centralelor electrice care utilizează surse regenerabile de energie și a instalațiilor de producere a biogazului ce urmează a fi livrat în rețelele de gaze naturale se efectuează în mod obiectiv, transparent și nediscriminatoriu, în conformitate cu termenele, condițiile și procedura stabilite în Legea cu privire la energia electrică, în Legea cu privire la gazele naturale și în regulamentele elaborate și aprobate de Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică.

(4) Pentru asigurarea unui acces eficient la rețele, operatorii sistemelor de transport și operatorii sistemelor de distribuție sunt obligați să ofere solicitanților informații concludente și obiective cu privire la racordare, în termenele și condițiile stabilite în conformitate cu Legea nr.107/2016 cu privire la energia electrică.

(4¹) La eliberarea avizelor de racordare a centralelor electrice care utilizează surse regenerabile de energie, în conformitate cu termenele și condițiile stabilite în Legea nr.107/2016 cu privire la energia electrică, operatorul sistemului de transport și operatorul sistemului de distribuție percep din partea solicitantului a cărui unitate de generare

depășește capacitatea de 200 kW o garanție de bună execuție a cărei valoare este reglementată de Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică.

(4²) Operatorii de sistem eliberează avize de racordare a centralelor electrice care utilizează surse regenerabile de energie ce urmează să fie instalate de beneficiarii mecanismului de contorizare netă sau de prosumatori în limitele cotelor de capacitate, ale categoriilor de capacitate și, după caz, ale plafoanelor de capacitate aprobate de Guvern în conformitate cu art.10 lit.e¹).

(5) Costurile aferente construcției instalației de racordare prin care se face legătură dintre centrala electrică care utilizează surse regenerabile de energie și rețelele electrice sau dintre instalația de producere a biogazului ce urmează a fi livrat în rețelele de gaze naturale și rețelele de gaze naturale se suportă de către solicitant în condițiile stabilite în mod transparent și nediscriminatoriu, în conformitate cu Legea cu privire la energia electrică, Legea cu privire la gazele naturale și potrivit regulamentelor elaborate și aprobate de Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică.

(6) Dacă pentru racordarea centralei electrice care utilizează surse regenerabile de energie sau a instalației de producere a biogazului care urmează a fi livrat în rețeaua de gaze naturale, suplimentar față de realizarea instalației de racordare, este necesară și dezvoltarea rețelei electrice sau a celei de gaze naturale, operatorul sistemului de transport sau operatorul sistemului de distribuție efectuează dezvoltarea în conformitate cu planurile de dezvoltare a rețelei, elaborate și aprobate conform procedurilor prevăzute în Legea nr.107/2016 cu privire la energia electrică sau în Legea nr.108/2016 cu privire la gazele naturale, și cu regulamentele elaborate și aprobate de către Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică, de asemenea suportă costurile aferente dezvoltării, care se includ în tarif cu condiția respectării planurilor de investiții aprobate de către Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică.

(6¹) Prin derogare de la alin.(6), producătorul de energie electrică din surse regenerabile sau producătorul de biogaz care urmează a fi livrat în rețeaua de gaze naturale poate consimți să suporte costurile aferente dezvoltării rețelei electrice de transport și/sau de distribuție, a rețelei de transport și/sau de distribuție a gazelor naturale în cazul în care dezvoltarea rețelei respective nu constituie o prioritate pentru operatorul de sistem pe motiv că este în beneficiul exclusiv al producătorului respectiv și nu este necesară pentru alți utilizatori de sistem. În acest caz, operatorul sistemului de transport, operatorul sistemului de distribuție sînt obligați să prezinte producătorului respectiv o evaluare care să demonstreze faptul că dezvoltarea rețelei electrice, a rețelei de gaze naturale este în beneficiul exclusiv al acestuia și să notifice despre acest fapt Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică. Producătorul respectiv achită operatorului sistemului de transport, operatorului sistemului de distribuție costurile aferente dezvoltării rețelei în cauză conform devizului de cheltuieli întocmit de operatorul de sistem și aprobat de către Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică. Lucrările legate de dezvoltarea rețelei electrice de transport și/sau de distribuție, a rețelei de transport și/sau de distribuție a gazelor naturale se efectuează de către operatorul sistemului de transport, de către operatorul sistemului de distribuție respectiv. În acest caz, operatorul de sistem care a efectuat lucrările legate de dezvoltarea rețelei electrice de transport și/sau de distribuție, a rețelei de transport și/sau de distribuție a gazelor naturale devine proprietarul porțiunii respective de rețea.

[Art.28 alin.(7) abrogat prin Legea nr.331 din 09.11.2023, în vigoare 08.12.2023]

(8) Operatorul sistemului de transport și operatorii sistemelor de distribuție pot restricționa producerea de energie electrică la centralele electrice care utilizează surse regenerabile de energie doar ca acțiune de ultimă instanță, necesară întru asigurarea securității și echilibrului sistemului electroenergetic național, a securității funcționării

rețelei de transport al energiei electrice, rețelei de distribuție a energiei electrice sau, după caz, a sistemelor de distribuție închise. În acest caz, operatorii de sistem notifică producătorii de energie din surse regenerabile, furnizorul central de energie electrică și Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică cu privire la acțiunile întreprinse și indică măsurile corective pe care intenționează să le ia în vederea preîntâmpinării unor limitări în viitor.

(9) Cantitatea energiei electrice neproduse și nelivrate și valoarea compensației financiare pentru restricționarea producerii energiei electrice la centralele electrice care utilizează surse regenerabile de energie sunt determinate în baza unei metodologii elaborate și aprobate de Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică, care ia în considerare potențialele costuri și beneficii oferite de piața energiei electrice de echilibrare, inclusiv stocarea energiei electrice. Agenția stabilește, în Regulile pieței energiei electrice și în metodologia elaborată în conformitate cu prezentul alineat, condițiile și situațiile în care anumite cantități de energie electrică sunt considerate neproduse și nelivrate din cauza restricționării producerii.

[Art.28 alin.(1¹),(4¹),(4²),(9) introduse, alin.(4),(8) în redacție nouă, alin.(6) modificat prin Legea nr.331 din 09.11.2023, în vigoare 08.12.2023]

[Art.28 modificat prin Legea nr.34 din 16.03.2018, în vigoare 25.03.2018]

Articolul 29. Condițiile de bază privind comercializarea energiei electrice din surse regenerabile și a biocarburantului

(1) Până la îndeplinirea condițiilor prevăzute la art.38¹ alin.(1), furnizorul central de energie electrică achiziționează de la producătorii eligibili mici energia electrică din surse regenerabile în condițiile specificate în Regulile pieței energiei electrice și la tarifele fixe aprobate în conformitate cu prezenta lege.

(1¹) Până la îndeplinirea condițiilor prevăzute la art.38¹ alin.(1), furnizorul central de energie electrică achiziționează de la producătorii eligibili mari energia electrică din surse regenerabile în condițiile specificate în Regulile pieței energiei electrice și la prețurile stabilite în conformitate cu prezenta lege.

(2) Furnizorii care furnizează energie electrică consumatorilor finali sunt obligați, până la îndeplinirea condițiilor prevăzute la art.38¹ alin.(1), să achiziționeze energie electrică din surse regenerabile de la furnizorul central de energie electrică, proporțional cotelor-părți deținute de aceștia pe piața cu amănuntul, la prețurile reglementate, aprobate de Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică, și în cantitățile calculate conform Regulilor pieței energiei electrice.

(3) Importatorii de produse petroliere principale sunt obligați să achiziționeze anual de la producătorii locali, în mod prioritar, cantitățile de biocarburanți care urmează să fie utilizați în amestecul produselor petroliere principale sau, în cazul insuficienței sau lipsei acestora, să își onoreze parțial sau total, din contul importului, obligația de comercializare pe piața carburanților a amestecurilor ce includ cotele minime anuale de biocarburanți stabilite de către Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică în conformitate cu art.14 alin.(1) lit.e) din prezenta lege. Pentru nerespectarea obligației stabilite în prezentul alineat, importatorii de produse petroliere principale sunt pasibili de a fi sancționați de Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică cu sancțiune financiară în valoare de maximum 5% din venitul anual obținut din comercializarea produselor petroliere principale, conform procedurii stabilite la art.20 din Legea nr.174/2017 cu privire la energetică.

[Art.29 alin.(4) abrogat prin Legea nr.331 din 09.11.2023, în vigoare 08.12.2023]

(5) Importatorii produselor petroliere principale care comercializează benzină și motorină pe teritoriul Republicii Moldova sînt obligați să asigure corespunderea

conținutului amestecurilor de combustibili livrați cu normele stabilite prin actele normative în domeniu.

[Art.29 alin.(1),(2),(3) în redacție nouă, alin.(1¹) introdus prin Legea nr.331 din 09.11.2023, în vigoare 08.12.2023]

[Art.29 modificat prin Legea nr.34 din 16.03.2018, în vigoare 25.03.2018]

Articolul 30. Furnizorul central de energie electrică

(1) Furnizorul central de energie electrică este desemnat de Guvern în vederea îndeplinirii funcțiilor și atribuțiilor stabilite în conformitate cu prezenta lege și cu Legea nr.107/2016 cu privire la energia electrică. Furnizorul central de energie electrică acționează în conformitate cu regulile de guvernanță corporativă, dispune de credibilitate financiară, în conformitate cu alin.(1¹) și (1²) din prezentul articol, ține în sistemul său de contabilitate conturi contabile separate pentru fiecare dintre activitățile economice desfășurate și evită subvenționarea încrucișată dintre acestea.

(1¹) Furnizorul central de energie electrică dispune de mijloace financiare (lichidități) echivalente plăților prognozate pentru o perioadă de o lună aferente producătorilor eligibili mari, stabiliți în cadrul procedurilor de licitații, și producătorilor eligibili mici, în conformitate cu contractele semnate.

(1²) Furnizorul central de energie electrică deschide și gestionează un cont bancar dedicat operării de transferuri de mijloace financiare aferente schemei de sprijin, prin intermediul căruia desfășoară sau determină desfășurarea următoarelor activități:

a) perceperea prețului reglementat pentru energia electrică din surse regenerabile de la furnizorii de energie electrică care furnizează energie electrică consumatorilor finali;

b) efectuarea plăților către producătorii eligibili în conformitate cu termenele și condițiile prevăzute în contractele reglementate pentru achiziționarea energiei electrice produse din surse regenerabile, precum și în contractele pentru diferențe, din momentul semnării acestora;

c) colectarea necesarului de mijloace financiare (lichidități) și a altor resurse financiare în vederea sprijinirii financiare a producerii energiei electrice regenerabile în condițiile prevăzute de prezenta lege.

(1³) Mijloacele financiare colectate pe contul bancar, prevăzut la alin.(1²), al furnizorului central de energie electrică sunt destinate achitării cantităților de energie electrică procurate de la producătorii eligibili mari și mici în conformitate cu termenele și condițiile stabilite în contractele semnate cu aceștia.

(1⁴) Furnizorul central de energie electrică utilizează mijloacele financiare (lichiditățile) în vederea onorării angajamentelor sale financiare față de producătorii eligibili mari și mici, conform termenelor și condițiilor stabilite în contractele semnate cu aceștia, în cazul în care furnizorii de energie electrică care furnizează energie electrică consumatorilor finali nu își onorează obligațiile de plată a energiei electrice din surse regenerabile.

(2) Furnizorul central de energie electrică are următoarele obligații de bază:

a) încheie, în termenele și condițiile stabilite în Regulamentul privind desfășurarea licitațiilor pentru oferirea statutului de producător eligibil mare, contracte reglementate pentru achiziționarea energiei din surse regenerabile și contracte pentru diferențe cu producătorii eligibili mari, în conformitate cu modelele de contracte elaborate și aprobate de Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică;

a¹) încheie, în termenele și condițiile stabilite în Regulamentul privind confirmarea statutului de producător eligibil mic, contracte reglementate pentru achiziționarea energiei electrice din surse regenerabile cu producătorii eligibili mici, în conformitate cu modelul contractului elaborat și aprobat de Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică, și achiziționează de la aceștia energia electrică din surse regenerabile în condițiile specificate în Regulile pieței energiei electrice, la tarifele fixe aprobate în conformitate cu prezenta lege;

b) solicită producătorilor de energie electrică din surse regenerabile să prezinte prognoze anuale, lunare, săptămânale și pentru ziua următoare ale cantităților de energie electrică care urmează a fi livrate în rețelele electrice, conform Regulilor pieței energiei electrice;

c) colectează și agregă prognozele privind producerea energiei electrice din surse regenerabile primite de la producătorii eligibili, stabilește cantitățile de energie electrică care urmează a fi livrate în rețelele electrice în ziua următoare și comunică zilnic această informație operatorilor sistemelor de transport și/sau operatorilor sistemelor de distribuție în modul și cazurile stabilite de Regulile pieței energiei electrice, aprobate de către Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică;

d) calculează lunar prețul mediu al energiei electrice achiziționate și prezintă Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică informația respectivă în condițiile și în termenele stabilite de aceasta;

e) determină cantitățile lunare de energie electrică care urmează a fi achiziționate de fiecare furnizor în funcție de cotele-părți deținute pe piața energiei electrice și prezintă Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică informația respectivă în condițiile și în termenele stabilite de aceasta;

f) încheie contracte de furnizare a energiei electrice din surse regenerabile cu furnizorii care furnizează energie electrică consumatorilor finali, în conformitate cu prevederile Legii nr.107/2016 cu privire la energia electrică și cu Regulile pieței energiei electrice;

f¹) efectuează plata și decontarea obligațiilor financiare către producătorii eligibili, în conformitate cu clauzele contractelor reglementate pentru achiziționarea energiei electrice din surse regenerabile și, respectiv, ale contractelor pentru diferențe;

f²) este responsabilul grupului de echilibrare al producătorilor eligibili. La stabilirea existenței unei piețe pe parcursul zilei lichide, furnizorul central de energie electrică este responsabilul grupului de echilibrare al producătorilor eligibili care, la cerere, transferă acestuia propriile lor obligații aferente responsabilității de echilibrare;

[Lit.g),h) abrogate prin Legea nr.331 din 09.11.2023, în vigoare 08.12.2023]

i) prezintă Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică, în condițiile și în termenele stabilite de aceasta, informația solicitată în legătură cu activitatea desfășurată în conformitate cu prezenta lege;

i¹) gestionează contul bancar prevăzut la alin.(1²) în scopul decontării obligațiilor financiare față de producătorii eligibili conform contractelor reglementate pentru achiziționarea energiei electrice din surse regenerabile și, respectiv, contractelor pentru diferențe, precum și în scopul decontării plăților aferente achitării prețurilor reglementate pentru energia electrică din surse regenerabile;

i²) calculează necesitățile și gestionează cererea de mijloace financiare (lichidități), stabilite în conformitate cu prevederile alin.(1¹), care sunt obținute de la furnizorii de energie electrică pe parcursul unei perioade de 12 luni;

i³) colectează plățile pentru energia electrică din surse regenerabile de la fiecare furnizor de energie electrică care furnizează energie electrică consumatorilor finali pentru perioada de gestiune, proporțional cotelor-părți deținute de aceștia pe piața cu amănuntul, și prezintă informațiile Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică în condițiile și în termenele stabilite de aceasta, de asemenea aplică penalități furnizorilor de energie electrică care furnizează energie electrică consumatorilor finali pentru întârzierea plăților în conformitate cu termenele și condițiile stabilite în contractele de achiziționare a energiei electrice;

j) exercită alte obligații stabilite de prezenta lege și de Legea cu privire la energia electrică.

(3) Prin derogare de la art.88 alin.(1) din Legea cu privire la energia electrică, furnizorul central de energie electrică calculează și prezintă Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică spre aprobare prețul reglementat al energiei electrice din surse regenerabile furnizate, în termenele stabilite în Metodologia de calcul, aprobare și aplicare a prețurilor reglementate pentru energia electrică furnizată de furnizorul central de energie electrică, aprobată de către Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică.

(4) La schimbarea furnizorului central de energie electrică (în cazul desemnării unei alte entități juridice în calitate de furnizor central de energie electrică), noul furnizor central desemnat va prelua drepturile și obligațiile furnizorului central precedent, care decurg din prezenta lege în raport cu producătorii eligibili.

(5) În cazul în care furnizorul central de energie electrică este desemnat să asigure operarea/gestiunea unor instalații sau sisteme de stocare:

- a) activitatea reglementată se desfășoară în cadrul unui grup de echilibrare distinct;
- b) pentru fiecare activitate se utilizează un cont bancar separat și mijloace financiare distincte.

(6) Prin derogare de la prevederile Legii nr.1134/1997 privind societățile pe acțiuni și ale Legii nr.246/2017 cu privire la întreprinderea de stat și întreprinderea municipală, veniturile suplimentare obținute de furnizorul central de energie electrică în conformitate cu art.38¹ alin.(2¹) din prezenta lege și mijloacele financiare (lichiditățile) colectate în conformitate cu alin.(1¹) din prezentul articol nu sunt tratate ca profit și, respectiv, nu sunt supuse procedurii de plată a dividendelor sau defalcărilor din profit.

[Art.30 alin.(1) în redacție nouă, alin.(1¹)-(1⁴),(5),(6) introduse, alin.(2),(3),(4) modificate prin Legea nr.331 din 09.11.2023, în vigoare 08.12.2023]

[Art.30 modificat prin Legea nr.34 din 16.03.2018, în vigoare 25.03.2018]

Articolul 30¹. Prețul reglementat pentru energia electrică din surse regenerabile

(1) Costurile aferente schemelor de sprijin și activității furnizorului central de energie electrică sunt recuperate prin intermediul prețului reglementat pentru energia electrică din surse regenerabile, aprobat de Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică conform art.30 alin.(3), impus și achitat de toți furnizorii de energie electrică care furnizează energie electrică consumatorilor finali.

(2) Prețul reglementat pentru energia electrică din surse regenerabile se calculează de către furnizorul central de energie electrică conform metodologiei elaborate și aprobate de Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică, se aprobă de Agenție și se aplică cantităților de energie electrică repartizate furnizorilor de energie electrică care furnizează energie electrică consumatorilor finali, în conformitate cu algoritmul prevăzut în Regulile pieței energiei electrice.

(3) În prețul reglementat pentru energia electrică din surse regenerabile se includ:

a) costurile aferente achiziționării obligatorii a energiei electrice din surse regenerabile de la producătorii eligibili, inclusiv costurile aferente plății primelor variabile conform contractelor pentru diferențe;

b) costurile aferente compensării financiare a producătorilor eligibili pentru restricționarea producerii de energie electrică din surse regenerabile, dacă Legea nr.107/2016 cu privire la energia electrică nu stabilește recuperarea acestor costuri prin tariful pentru serviciile de transport sau de distribuție ori prin intermediul pieței energiei electrice de echilibrare;

c) costurile de echilibrare ale producătorilor eligibili, în limita intervalelor și limitelor stabilite în conformitate cu art.37 alin.(7)–(11) pentru o perioadă de tranziție de până la stabilirea existenței unui nivel suficient de lichiditate pe piața energiei electrice pe parcursul zilei;

d) costurile aferente obligației de colectare și de dispunere de mijloace financiare (lichidități) echivalente plăților prognozate pentru o perioadă de o lună pentru producătorii

eligibili mari stabiliți în cadrul procedurilor de licitații și pentru producătorii eligibili mici, în conformitate cu contractele semnate cu aceștia;

e) costurile operaționale suportate de furnizorul central de energie electrică în calitate de contraparte la contractele pentru diferențe și contractele reglementate pentru achiziționarea energiei electrice din surse regenerabile, costurile suportate în legătură cu organizarea licitațiilor pentru comercializarea garanțiilor de origine și pentru acoperirea costurilor administrative necesare în scopul implementării prezentei legi.

(4) Furnizorii de energie electrică pot include echivalentul prețului reglementat pentru energia electrică din surse regenerabile în prețurile de furnizare a energiei electrice propriilor consumatori finali.

[Art.30¹ introdus prin Legea nr.331 din 09.11.2023, în vigoare 08.12.2023]

Articolul 31. Garanțiile de origine

(1) Originea energiei din surse regenerabile se atestă prin intermediul garanțiilor de origine emise de către Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică.

(2) Garanțiile de origine se emit, se transferă și se anulează în mod electronic, în conformitate cu un set de criterii obiective, transparente și nediscriminatorii. Procedura de emitere, de transfer, de anulare și de utilizare a garanției de origine, forma cererii pentru eliberarea unei garanții de origine și forma garanției de origine, precum și modalitatea de utilizare a sistemului informațional al garanțiilor de origine se stabilesc în regulamentul elaborat și aprobat de Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică.

(3) Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică emite garanția de origine la cererea producătorului de energie din surse regenerabile. În legătură cu emiterea garanțiilor de origine și pentru a confirma veridicitatea faptului că energia este produsă din surse regenerabile de energie, Agenția are dreptul să întreprindă sau, după caz, să solicite operatorului sistemului de transport sau operatorului sistemului de distribuție relevant să efectueze verificări la centrala electrică sau la unitatea de producție a producătorului respectiv.

(4) O garanție de origine se emite de către Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică în termen de 30 de zile de la data primirii cererii de la producătorul de energie din surse regenerabile. Pentru fiecare unitate de energie din surse regenerabile (1 MWh) nu se emite mai mult de o garanție de origine, astfel încât aceeași unitate de energie din surse regenerabile de energie să fie luată în considerare o singură dată.

(4¹) În scopul emiterii, transferului și anulării garanțiilor de origine, Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică instituie, documentează, conform prevederilor actelor normative în domeniul informatizării și resurselor informaționale de stat și în domeniul registrelor, și ține Registrul garanțiilor de origine.

(4²) Registrul garanțiilor de origine este aliniat la standardul SM EN 16325+A1 și la Principiile și regulile de funcționare ale Sistemului European de Certificare a Energiei (SECE).

(4³) Registrul garanțiilor de origine este conectat la sistemul/registrul regional de garanții de origine instituit de părțile contractante la Tratatul de constituire a Comunității Energetice, cu suportul Secretariatului Comunității Energetice.

(4⁴) Costurile obiective și justificate suportate de Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică în vederea operaționalizării Registrului garanțiilor de origine, precum și în vederea emiterii și transferului acestora sunt acoperite de utilizatorii sistemului informațional prin intermediul unei plăți aprobate de Agenție. Gestionarea și operaționalizarea Registrului garanțiilor de origine de către Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică constituie o activitate nonprofit.

(5) O garanție de origine trebuie să conțină date exacte, să fie sigură, imposibil de fraudat și să specifice cel puțin următoarele:

a) sursa de energie din care a fost produsă unitatea de energie și perioada producerii acesteia (data inițială și data finală);"

a¹) precizarea faptului dacă garanția de origine se referă la energia electrică, la gaz, inclusiv hidrogen, sau la încălzire și/sau răcire;

b) identitatea, locul de amplasare, tipul și capacitatea centralei electrice sau a unității de producere unde a fost produsă energia;

c) dacă și în ce măsură producătorul a beneficiat de sprijin pentru a investi în centrala electrică, dacă și în ce măsură producătorul a beneficiat în orice alt mod de o schemă națională de sprijin pentru producerea unei unități anume de energie electrică și tipul schemei de sprijin respective;

d) data la care centrala electrică sau unitatea de producere a fost dată în exploatare;

e) data și țara emiterii, un număr de identificare unic.

(6) Garanțiile de origine pot fi transferate independent de comercializarea energiei produse la care se referă.

[Art.31 alin.(1),(5) modificat, alin.(2)-(4) în redacție nouă, alin.(4¹)-(4⁴),(6) introduse prin Legea nr.331 din 09.11.2023, în vigoare 08.12.2023]

[Art.31 modificat prin Legea nr.34 din 16.03.2018, în vigoare 25.03.2018]

Articolul 32. Utilizarea și recunoașterea garanțiilor de origine

(1) Garanțiile de origine pot fi utilizate în termen de 12 luni de la data producerii unității de energie corespunzătoare. După utilizare, garanțiile de origine se anulează automat.

(2) Garanțiile de origine se tranzacționează între producători și furnizori sau alți participanți la piață, cu înregistrarea corespunzătoare a tranzacțiilor în Registrul garanțiilor de origine.

(3) Furnizorii de energie, inclusiv de energie electrică, pot utiliza garanțiile de origine pentru a demonstra consumatorilor finali ponderea sau cantitatea de energie din surse regenerabile, inclusiv energie electrică din surse regenerabile, în mixul de energie, inclusiv energie electrică, furnizat de către aceștia.

(3¹) Cantitatea de energie din surse regenerabile care corespunde garanțiilor de origine transferate de un furnizor de energie către un terț se deduce din ponderea energiei din surse regenerabile în mixul de energie furnizat.

(4) Garanțiile de origine nu pot fi utilizate pentru a justifica atingerea obiectivului național în domeniul energiei din surse regenerabile stabilit în conformitate cu art.6 alin.(1) lit.b).

(5) Garanțiile de origine emise de autoritățile statelor membre ale Uniunii Europene și de autoritățile Statelor Contractante ale Tratatului Comunității Energetice pot fi supuse procedurii de recunoaștere în condițiile prezentei legi și potrivit regulamentului elaborat și aprobat de Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică. În acest scop, un participant la piața energiei electrice depune la Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică o cerere privind recunoașterea garanțiilor de origine pe teritoriul Republicii Moldova, cu condiția că recunoașterea acestora se solicită în scopul de a demonstra unui consumator final că toată energia electrică sau o parte din aceasta este produsă din surse regenerabile.

(6) Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică examinează, în termen de 30 de zile, cererea prevăzută la alin.(5) și adoptă decizia privind recunoașterea unei garanții de origine emise de autoritățile statelor membre ale Uniunii Europene și de autoritățile părților contractante la Tratatul de constituire a Comunității Energetice.

(7) Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică refuză recunoașterea unei garanții de origine în măsura în care există îndoieli întemeiate cu privire la exactitatea, fiabilitatea și veridicitatea acesteia. Constituie motiv de refuz și nerecunoașterea reciprocă a garanțiilor de origine emise în conformitate cu legislația națională a statelor membre ale Uniunii Europene și/sau a părților contractante la Tratatul de constituire a

Comunității Energetice. Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică notifică organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei și Secretariatul Comunității Energetice despre refuzul de a recunoaște garanția de origine și motivele refuzului.

[Art.32 alin.(1)-(3),(4),(6) în redacție nouă, alin.(3¹),(7) introduse prin Legea nr.331 din 09.11.2023, în vigoare 08.12.2023]

[Art.32 modificat prin Legea nr.34 din 16.03.2018, în vigoare 25.03.2018]

Articolul 32¹. Garanțiile de origine pentru producătorii eligibili

(1) Valoarea de piață a unei garanții de origine pentru aceeași producție trebuie luată în considerare la stabilirea schemelor de sprijin în conformitate cu art.34.

(2) În condițiile în care sprijinul financiar este oferit în cadrul unui proces competitiv de licitație, organizat în conformitate cu prevederile art.35, principiul stabilit la alin.(1) se consideră respectat, iar valoarea de piață a garanției de origine este luată în considerare în mod corespunzător. Garanția de origine este emisă către producătorul eligibil mare respectiv inclusiv după expirarea perioadei de 15 ani pentru care a beneficiat de schema de sprijin.

(3) În cazul producătorului eligibil mic, inclusiv al producătorului de energie electrică care beneficiază de schema de sprijin stabilită până la intrarea în vigoare a prezentei legi, garanția de origine este emisă către furnizorul central de energie electrică. Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică dispune, cu o anumită periodicitate, comercializarea de către furnizorul central de energie electrică a garanțiilor de origine neexpirate direct furnizorilor sau consumatorilor finali ori în cadrul unui proces competitiv. Veniturile generate din comercializarea garanțiilor de origine sunt utilizate de furnizorul central de energie electrică în vederea reducerii prețului reglementat pentru energia electrică din surse regenerabile achitat de furnizorii de energie electrică.

(4) Prin derogare de la alin.(3), în condițiile în care organizarea unor procese competitive de către furnizorul central de energie electrică nu duce la comercializarea garanțiilor de origine, Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică dispune transferul unor cote definite fiecărui furnizor de energie electrică. O astfel de decizie este aprobată în mod transparent și comunicată participanților la piața energiei electrice.

[Art.32¹ introdus prin Legea nr.331 din 09.11.2023, în vigoare 08.12.2023]

Articolul 32². Calculul ponderii tuturor tipurilor de surse de energie în totalul energiei electrice furnizate

(1) Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică calculează și include în raportul de activitate pentru anul precedent informații cu privire la cantitățile și valorile procentuale ale tuturor surselor de energie electrică din surse regenerabile în energia electrică furnizată consumatorilor finali în anul calendaristic precedent.

(2) La îndeplinirea prevederii alin.(1), Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică ia în considerare garanțiile de origine utilizate și expirate.

(3) Furnizorii de energie electrică, în contextul obligației impuse conform art.69 alin.(7) lit.a) din Legea nr.107/2016 cu privire la energia electrică, calculează și prezintă consumatorului final date privind ponderea fiecărei surse de energie în totalul energiei electrice furnizate, pe baza datelor publicate de Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică în temeiul alin.(1) din prezentul articol și a garanțiilor de origine utilizate.

(4) Guvernul stabilește, în Regulamentul privind calculul consumului de energie din surse regenerabile, modalitatea de calcul și de estimare a ponderii tuturor tipurilor de surse de energie electrică din surse regenerabile în energia electrică furnizată și modalitatea de control al calculelor efectuate.

(5) Instituția publică de suport, în vederea realizării atribuției sale prevăzute la art.7 alin.(13), și Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică cooperează prin schimb de informații în scopul implementării prevederilor prezentului articol.

[Art.32² introdus prin Legea nr.331 din 09.11.2023, în vigoare 08.12.2023]

Articolul 33. Aspecte privind conformitatea biocarburanților

[Art.33 alin.(1) abrogat prin Legea nr.331 din 09.11.2023, în vigoare 08.12.2023]

(2) Pentru a putea beneficia de schemele de sprijin prevăzute de prezenta lege, biocarburanții produși local sau importați, inclusiv în amestec cu produsele petroliere principale, trebuie să corespundă condițiilor stabilite de prezenta lege. Criteriile de durabilitate și de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră pentru biocarburanți, procedura de verificare a respectării acestor criterii la producerea biocarburanților, precum și Metodologia de calcul al impactului biocarburanților, biolichidelor și combustibililor din biomasă asupra emisiilor de gaze cu efect de seră se aprobă de Guvern.

(3) Metodologia de calcul al impactului biocarburanților, biolichidelor și combustibililor din biomasă asupra emisiilor de gaze cu efect de seră trebuie să conțină o listă a valorilor tipice, a valorilor implicite, a valorilor implicite dezagregate pentru cultivare, prelucrare, transport și distribuție a biocarburanților, precum și condițiile de utilizare a acestor valori în locul valorilor efective.

[Art.33 denumirea, alin.(2) în redacție nouă, alin.(3) completat prin Legea nr.331 din 09.11.2023, în vigoare 08.12.2023]

[Art.33 modificat prin Legea nr.34 din 16.03.2018, în vigoare 25.03.2018]

Articolul 34. Schemele de sprijin pentru promovarea energiei electrice din surse regenerabile

(1) Pentru promovarea producerii și utilizării energiei electrice din surse regenerabile se aplică următoarele scheme de sprijin:

a) preț fix, stabilit în cadrul licitației, conform art.35, pentru producătorul eligibil mare care deține sau urmează să dețină o centrală electrică/centrale electrice cu o putere electrică instalată/cumulată mai mare decât limita de capacitate stabilită conform art.10 lit.e). La îndeplinirea condițiilor prevăzute la art.38¹ alin.(1), în cadrul procedurilor de licitație are loc stabilirea prețului de exercitare, care este utilizat în vederea cuantificării valorii primei variabile ca diferența dintre acest preț și prețul de piață al tranzacționării pe piața pentru ziua următoare a energiei electrice produse;

b) tarif fix, aprobat conform art.14 lit.b¹) pentru producătorul eligibil mic care deține sau urmează să dețină o centrală electrică/centrale electrice cu o putere electrică instalată/cumulată ce nu depășește limita de capacitate stabilită conform art.10 lit.e), dar care nu este mai mică de 10 kW.

(1¹) Producătorii de energie electrică care beneficiază de schema de sprijin stabilită până la data intrării în vigoare a prezentei legi nu pot beneficia, pentru aceeași centrală electrică/aceleași centrale electrice, de schemele de sprijin stabilite la alin.(1).

(1²) Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică ajustează anual, în funcție de evoluția ratei de schimb a monedei naționale față de dolarul american, tarifele producătorilor de energie electrică care beneficiază de schema de sprijin stabilită până la data intrării în vigoare a prezentei legi, în conformitate cu termenele și calendarul de ajustare a tarifelor fixe și prețurilor fixe pentru producătorii eligibili stabilite în metodologia aprobată de Agenție potrivit art.14 alin.(2).

(1³) Producătorii de energie electrică care beneficiază de schema de sprijin stabilită până la data intrării în vigoare a prezentei legi, în cazul în care fac parte din grupul de echilibrare al furnizorului central de energie electrică sau devin părți ale acestuia, beneficiază de mecanismul stabilit la art.37 alin.(7)–(10), cu respectarea caracterului temporar al mecanismului în conformitate cu alin.(11) din articolul menționat.

(2) În conformitate cu prezenta lege, statut de producător eligibil au:

- a) producătorii eligibili mari care au câștigat licitația în condițiile prezentei legi;
- b) producătorii eligibili mici, după confirmarea statutului în condițiile prezentei legi.

(3) Producătorii de energie electrică cărora le-a fost oferit statutul de producător eligibil în conformitate cu alin.(2) nu pot beneficia concomitent, pentru aceeași centrală electrică/aceleași centrale electrice, de alte scheme de sprijin în domeniul energiei din surse regenerabile.

(4) Pentru a beneficia de prețuri fixe sau, după caz, de tarife fixe, conform alin.(1), producătorii eligibili semnează cu furnizorul central de energie electrică contracte reglementate pentru achiziționarea energiei electrice din surse regenerabile în condițiile prezentului articol.

(5) Prin contractul reglementat pentru achiziționarea energiei electrice din surse regenerabile, producătorul eligibil se obligă să vândă, cu respectarea condițiilor stabilite în Regulile pieței energiei electrice, întreaga cantitate de energie electrică produsă (conform notificărilor) de centrala/centralele electrice pentru care a obținut statutul de producător eligibil.

(6) Producătorul eligibil poate renunța oricând la contractul reglementat pentru achiziționarea energiei electrice din surse regenerabile, fără drept de revenire asupra deciziei de renunțare.

(7) Contractul reglementat pentru achiziționarea energiei electrice din surse regenerabile este rezoluționat unilateral de către furnizorul central de energie electrică în cazul în care producătorul eligibil vinde, total sau parțial, energia electrică în baza altor contracte de comercializare a energiei electrice produse de centrala/centralele electrice pentru care a obținut statutul de producător eligibil.

(8) În cazurile stabilite la alin.(6) și (7), producătorul eligibil pierde statutul de producător eligibil pentru capacitățile de producere a energiei electrice ce fac obiectul contractului reglementat pentru achiziționarea energiei electrice din surse regenerabile, care își încetează valabilitatea.

(9) Guvernul, în contextul îndeplinirii atribuțiilor stabilite la art.10 lit.e), prin intermediul organului central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei, publică, pe pagina sa web oficială și în surse mass-media de circulație națională și internațională, și, la necesitate, actualizează calendarul indicativ cu privire la frecvența planificată a procedurilor de licitație, de asemenea publică informații privind, după caz, capacitatea și bugetul/costul schemei de sprijin, tehnologiile eligibile, precum și alte detalii relevante și de interes general.

(10) Guvernul evaluează eficiența schemei de sprijin pentru energia electrică din surse regenerabile și efectele majore asupra diferitor grupuri de consumatori finali și asupra investițiilor în domeniu. Guvernul, prin intermediul organului central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei, ia în considerare rezultatele evaluării la modificarea/actualizarea Planului național integrat privind energia și clima și le include în rapoartele privind implementarea acestuia.

[Art.34 alin.(9) în redacția Legii nr.414 din 22.12.2023, în vigoare 23.12.2023]

[Art.34 denumirea, alin.(1),(2) modificate, alin.(1¹) în redacție nouă, alin.(1²),(1³),(4)-(10) introduse prin Legea nr.331 din 09.11.2023, în vigoare 08.12.2023]

[Art.34 modificat prin Legea nr.34 din 16.03.2018, în vigoare 25.03.2018]

Articolul 35. Procedura de licitație pentru oferirea statutului de producător eligibil mare

(1) În conformitate cu prezenta lege, statutul de producător eligibil mare se oferă producătorului care a câștigat licitația pentru oferirea statutului de producător eligibil mare (în continuare – *licitație*).

(2) Licitația este organizată de către Guvern, care desemnează în acest scop o comisie de licitație. Licitația are un caracter neutru din punct de vedere al tehnologiilor și

este organizată în conformitate cu Regulamentul privind desfășurarea licitațiilor pentru oferirea statutului de producător eligibil mare.

(2¹) Prin derogare de la alin.(2), Guvernul poate decide anunțarea și organizarea de licitații limitate pentru anumite tehnologii în condițiile în care rezultatul oferit de licitațiile neutre din punct de vedere al tehnologiilor ar fi unul nesatisfăcător, pornind de la următoarele situații:

- a) potențialul pe termen lung al unei anumite tehnologii noi și inovatoare față de tehnologiile clasice este mai mare;
- b) necesitatea unei diversificări a tehnologiilor de producere;
- c) constrângerile de rețea și stabilitatea rețelei;
- d) costurile (de integrare a surselor regenerabile de energie) aferente sistemului;
- e) necesitatea de a evita distorsiunile pe piețele materiilor prime, generate de sprijinul acordat biomasei.

(2²) În condițiile în care decide anunțarea și organizarea de licitații limitate pentru anumite tehnologii, conform alin.(2¹) din prezentul articol, și alocă capacități în acest sens în conformitate cu art.10 lit.e), Guvernul poate dispune organizarea licitațiilor pentru oferirea statutului de producător eligibil mare în cadrul unor locații specifice. Regulamentul privind desfășurarea licitațiilor pentru oferirea statutului de producător eligibil mare pentru locații specifice stabilește modul în care este organizată licitația, gradul de dezvoltare de către Guvern, cu asistența organului central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei, a proiectului investițional, inclusiv modul în care se asigură racordarea și accesul la rețeaua electrică a centralei electrice care urmează a fi construită și corespunderea acestora cerințelor aplicabile privind protecția mediului.

(3) Procedura de licitație se bazează pe criterii obiective, transparente și nediscriminatorii. Documentația de licitație stabilește termenele și condițiile, inclusiv prețurile plafon, capacitățile de producere licitate, durata de construcție, alte criterii, condiții sau cerințe care pot varia în dependență de tehnologia de producere a energiei electrice din surse regenerabile. Anunțul privind inițierea procedurii de licitație se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova cu cel puțin două luni înainte de inițierea procedurii de recepționare a ofertelor.

(4) În vederea asigurării transparenței și nediscriminării participanților la procedura de licitație, documentația de licitație se plasează pe pagina web oficială a organului central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei și se include în anunțul privind inițierea procedurii de licitație. Regulamentul privind desfășurarea licitațiilor pentru oferirea statutului de producător eligibil mare stabilește lista exhaustivă a conținutului documentației de licitație. Garanția pentru ofertă și garanția de bună execuție a contractului se stabilesc și se aplică în mod nediscriminatoriu, în mărime fixă pentru fiecare 1 kW de putere instalată, în conformitate cu Regulamentul privind desfășurarea licitațiilor pentru oferirea statutului de producător eligibil mare.

(5) La organizarea, monitorizarea și controlul procedurii de licitație vor fi luate toate măsurile pentru asigurarea confidențialității informațiilor din ofertă.

(6) La licitație pot participa toți doritorii care întrunesc condițiile și care corespund criteriilor licitației. Nu pot participa la licitație persoanele care urmează să construiască centrale electrice cu echipament utilizat sau cu echipament nou fabricat cu mai mult de 36 de luni înainte de punerea în funcțiune a centralei. Termenul indicat în prezentul alineat poate fi prelungit cu durata stabilită de Guvern în condițiile aplicării dreptului prevăzut la art.37 alin.(1¹).

(7) În cazul în care potențialul producător de energie electrică din surse regenerabile nu a obținut statutul de producător eligibil mare în urma participării la licitație sau nu a participat la licitație, acesta este în drept să comercializeze energia electrică produsă în baza unor condiții negociate cu participanții la piața energiei electrice.

(8) Statutul de producător eligibil mare se acordă potențialilor producători de energie electrică din surse regenerabile care au oferit cele mai mici prețuri de comercializare a energiei electrice în comparație cu prețurile plafon, stabilite în conformitate cu prezenta lege, și a căror capacitate instalată nu depășește cumulativ capacitatea scoasă la licitație.

(9) Guvernul sau comisia de licitație poate solicita suportul organului supravegherii energetice de stat la stabilirea cerințelor tehnice sau a altor cerințe aplicabile licitației organizate, precum și la verificarea respectării de către producătorii eligibili mare a obligației ce le revine în legătură cu construcția centralei electrice în termenele și condițiile stabilite în cadrul licitației.

(10) Organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei, în vederea asigurării transparenței în procesul de organizare a licitațiilor, publică pe pagina sa web oficială și actualizează continuu informațiile privind procedurile de licitație organizate, inclusiv privind ratele de realizare a proiectelor.

[Art.35 alin.(4) completat prin Legea nr.414 din 22.12.2023, în vigoare 23.12.2023]

[Art.35 modificat prin Legea nr.331 din 09.11.2023, în vigoare 08.12.2023]

[Art.35 modificat prin Legea nr.34 din 16.03.2018, în vigoare 25.03.2018]

Articolul 36. Procedura de confirmare a statutului de producător eligibil mare

(1) În conformitate cu prezenta lege, statutul de producător eligibil mare se confirmă pentru producătorul care deține sau urmează să dețină o centrală electrică ce întrunește toate condițiile stabilite de Regulamentul privind confirmarea statutului de producător eligibil mare și care a depus garanția pentru participare și garanția de bună execuție a contractului, stabilite prin hotărârea Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică.

(1¹) Garanția pentru participare și garanția de bună execuție a contractului se stabilesc și se aplică în mod nediscriminatoriu, în mărime fixă pentru fiecare 1 kW putere instalată, în conformitate cu Regulamentul privind confirmarea statutului de producător eligibil mic.

(2) Statutul de producător eligibil mare se confirmă de către Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică în conformitate cu Regulamentul privind confirmarea statutului de producător eligibil mare.

(3) Procedura de confirmare a statutului de producător eligibil mare se bazează pe criteriile obiective, transparente, nediscriminatorii și pe principiul "primul venit, primul servit", pînă la atingerea cotei maxime de capacitate.

(4) În procesul de desfășurare a procedurii de confirmare a statutului de producător eligibil mare vor fi luate toate măsurile pentru asigurarea confidențialității informațiilor cu privire la solicitant și la datele specifice proiectului acestuia.

(5) Pentru confirmarea statutului de producător eligibil mic se pot adresa toți doritorii care întrunesc condițiile și care corespund criteriilor stabilite în conformitate cu prezenta lege. Nu poate fi confirmat statutul de producător eligibil mic pentru persoanele care urmează să construiască centrale electrice cu echipament utilizat sau echipament nou fabricat cu mai mult de 24 de luni înainte de punerea în funcțiune. Termenul indicat în prezentul alineat poate fi prelungit cu durata stabilită de Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică în condițiile aplicării dreptului prevăzut la art.37 alin.(1¹).

(5¹) Un investitor care este beneficiar efectiv în sensul art.5² din Legea nr.308/2017 cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului nu are dreptul să solicite confirmarea statutului de producător eligibil mic, în conformitate cu prezentul articol, pentru dezvoltarea a două sau a mai multor centrale electrice care utilizează același tip de tehnologie de producere a energiei electrice din surse regenerabile dacă puterea electrică instalată/cumulată a acestora este mai mare decât limita de capacitate stabilită de către Guvern în conformitate cu art.10 lit.e) din prezenta lege. În acest caz, investitorul respectiv urmează să participe la licitație pentru a obține dreptul de producător eligibil mare în conformitate cu art.35 din prezenta lege.

(5²) În vederea implementării prevederilor alin.(5¹), la solicitarea Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică, Agenția Servicii Publice prezintă lista beneficiarilor efectivi ai solicitantului care depune cererea pentru confirmarea statutului de producător eligibil mic, asigurându-se regimul de confidențialitate a informației transmise și protecția datelor cu caracter personal.

(6) În cazul în care potențialul producător de energie electrică din surse regenerabile nu a obținut statut de producător eligibil mare în conformitate cu procedura prevăzută în prezentul articol, acesta are dreptul să comercializeze energia electrică produsă în baza unor condiții negociate cu participanții la piața energiei electrice.

(7) Statutul de producător eligibil mare se confirmă pentru potențialii producători de energie electrică din surse regenerabile a căror capacitate instalată în funcție de tehnologia utilizată nu depășește cumulativ limita de capacitate și care întrunesc toate condițiile și criteriile stabilite în conformitate cu prevederile prezentei legi.

(8) Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică stabilește cerințele aplicabile procedurii de confirmare a statutului de producător eligibil mic pentru verificarea respectării de către producătorii eligibili mici a obligației ce le revine în legătură cu construcția centralei electrice în termenele și în condițiile stabilite de procedura respectivă, iar în calitate de organ al supravegherii energetice de stat emite actul de corespundere a centralei electrice, în conformitate cu prevederile Legii nr.107/2016 cu privire la energia electrică.

[Art.36 alin.(5) modificat prin Legea nr.414 din 22.12.2023, în vigoare 23.12.2023]

[Art.36 modificat prin Legea nr.331 din 09.11.2023, în vigoare 08.12.2023]

[Art.36 modificat prin Legea nr.34 din 16.03.2018, în vigoare 25.03.2018]

Articolul 37. Drepturi și responsabilități ale producătorilor eligibili

(1) După ce a participat la licitație și a obținut statutul de producător eligibil mare sau după confirmarea statutului de producător eligibil mic, producătorul, timp de 15 ani de la punerea în funcțiune a centralei electrice, are dreptul de a comercializa întreaga cantitate de energie electrică livrată în rețelele electrice la prețul fix stabilit în cadrul licitației sau, la îndeplinirea condițiilor prevăzute la art.38¹ alin.(1), este obligat să o vândă pe piață și să primească, suplimentar la prețul de piață, o primă variabilă ori să plătească o primă variabilă, în limitele prețului de exercitare, și, respectiv, are dreptul de a comercializa energia electrică la tariful fix aprobat de Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică în conformitate cu prezenta lege. În acest interval de timp, Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică ajustează prețurile fixe/de exercitare stabilite în cadrul licitației și tarifele fixe în funcție de evoluția ratei de schimb a monedei naționale față de dolarul american, în conformitate cu metodologia aprobată de Agenție potrivit art.14 alin.(2).

(1¹) După obținerea statutului de producător eligibil mare în cadrul licitației sau după confirmarea statutului de producător eligibil mic, producătorul este obligat să construiască și să pună în funcțiune centrala electrică în termen de 36 de luni de la data anunțării rezultatelor licitației sau, după caz, în termen de 24 de luni de la data confirmării statutului de producător eligibil mic, de asemenea este obligat să respecte celelalte condiții stabilite în cadrul licitației sau al procedurii respective, stabilite în conformitate cu prezenta lege și cu regulamentele prevăzute la art.35 alin.(2) și la art.36 alin.(1). Termenul de punere în funcțiune a centralei electrice stabilit în prezentul alineat poate fi prelungit de către Guvern, în cazul oferirii statutului de producător eligibil mare în cadrul licitației, sau de către Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică, în cazul confirmării statutului de producător eligibil mic, cu până la 24 de luni, dacă centrala electrică respectivă nu poate fi pusă în funcțiune din motive întemeiate, neimputabile producătorului eligibil, cum ar fi lipsa posibilității de a racorda centrala electrică la rețeaua electrică din cauza nerespectării de către operatorul sistemului de transport sau operatorul sistemului de distribuție a termenelor privind dezvoltarea rețelei electrice conform planurilor de

dezvoltare și investiții sau conform procedurii stabilite la art.28 alin.(6¹), întârzierea de către operatorul de sistem în executarea și punerea în funcțiune a instalației de racordare conform contractului de racordare sau în condițiile unui impediment justificator (condiții de forță majoră) și circumstanțe neimputabile producătorului eligibil.

(2) Dacă un producător construiește și pune în funcțiune o centrală electrică cu echipament utilizat sau cu echipament nou fabricat cu mai mult de 24 de luni până la punerea în funcțiune a centralei electrice, în cazul producătorilor cărora le-a fost confirmat statutul de producător eligibil mic, sau cu mai mult de 36 de luni de la punerea în funcțiune a centralei electrice, în cazul producătorilor care au obținut statutul de producător eligibil mare în cadrul licitației, la care este adăugat termenul prelungit conform alin.(1¹), ori cu încălcarea celorlalte condiții prevăzute în prezenta lege, dreptul său de a comercializa cantitatea de energie electrică la tariful fix aprobat în conformitate cu prezenta lege ori, respectiv, la preț fix sau dreptul de a obține prima variabilă se retrage, iar garanția de bună execuție a contractului se transferă la bugetul de stat. Capacitatea alocată producătorului respectiv se returnează și se ia în considerare la următoarea licitație sau, după caz, la procedura de confirmare a statutului de producător eligibil mic.

(3) În cazul în care un producător eligibil nu pune în funcțiune centrala electrică în termenele stabilite în conformitate cu alin.(1¹), dreptul său de a comercializa cantitatea de energie electrică la tariful fix aprobat în conformitate cu prezenta lege ori, respectiv, la preț fix sau dreptul de a obține prima variabilă se retrage, iar garanția de bună execuție a contractului se transferă la bugetul de stat. Capacitatea alocată acestuia se returnează și se ia în considerare la următoarea licitație sau, după caz, la procedura de confirmare a statutului de producător eligibil mic.

(4) Modernizarea centralei electrice, înlocuirea echipamentului sau a altor componente ale acesteia nu implică prelungirea sau reluarea perioadei de timp pentru care producătorul eligibil beneficiază de prețul fix sau, după caz, de tariful fix stabilit în conformitate cu prezenta lege.

(4¹) Producătorii eligibili sunt obligați să facă parte din grupul de echilibrare pentru care este responsabil furnizorul central de energie electrică. La stabilirea existenței unei piețe pe parcursul zilei lichide, producătorii eligibili sunt în drept să decidă asupra grupului de echilibrare din care să facă parte.

(4²) Producătorul eligibil mic este în drept să înstrăineze centrala electrică care este pusă în funcțiune și produce energie electrică din surse regenerabile și în baza căreia și-a dobândit statutul. La solicitarea cumpărătorului centralei electrice, Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică confirmă statutul de producător eligibil mic pentru acesta. După confirmarea statutului de producător eligibil mic, cumpărătorul centralei electrice are dreptul să i se achiziționeze, în conformitate cu Regulile pieței energiei electrice, energia electrică produsă și livrată în rețeaua electrică până la expirarea termenului de 15 ani pentru care s-a garantat producătorului eligibil cumpărarea obligatorie a energiei electrice. Furnizorul central de energie electrică modifică contractul reglementat pentru achiziționarea energiei electrice din surse regenerabile prin substituirea producătorului eligibil.

(4³) Producătorul eligibil mare este în drept să înstrăineze centrala electrică care este pusă în funcțiune și produce energie electrică din surse regenerabile și în baza căreia și-a dobândit statutul. Cumpărătorul centralei electrice informează Guvernul cu privire la cumpărarea centralei electrice eligibile. Cumpărătorul solicită furnizorului central de energie electrică modificarea contractului reglementat pentru achiziționarea energiei electrice din surse regenerabile și/sau a contractului pentru diferențe. Cumpărătorul centralei electrice eligibile are dreptul să i se achiziționeze, în conformitate cu Regulile pieței energiei electrice, energia electrică produsă și livrată în rețeaua electrică până la expirarea termenului de 15 ani pentru care s-a garantat producătorului eligibil mare cumpărarea obligatorie a energiei electrice.

(4⁴) În cazul în care un producător eligibil mic nu își poate onora obligațiile față de creditori și/sau finanțatori, creditorii și/sau finanțatorii producătorului eligibil mic sunt în drept să propună modificarea hotărârii Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică cu privire la confirmarea statutului de producător eligibil mic prin înlocuirea producătorului cu o nouă entitate, depunând la Agenție o solicitare în acest sens și prezentând toate actele necesare conform Regulamentului privind confirmarea statutului de producător eligibil mic și acordul scris al producătorului respectiv. Agenția examinează solicitarea în termen de 30 de zile și efectuează, după caz, modificările respective în hotărârea cu privire la confirmarea statutului de producător eligibil mic. Noua entitate propusă de creditori și/sau finanțatori trebuie să corespundă prevederilor prezentei legi.

(4⁵) Nu se consideră o încălcare a prevederilor art.36 alin.(5¹) înlocuirea entității deținătoare a statutului de producător eligibil mic, din momentul preluării centralei electrice în condițiile alin.(4⁴) din prezentul articol, de către creditor și/sau finanțator pentru o perioadă de cel mult 12 luni.

(4⁶) În cazul în care un producător eligibil mare nu își poate onora obligațiile față de creditori și/sau finanțatori, creditorii și/sau finanțatorii producătorului eligibil mare sunt în drept să depună la comisia de licitație o solicitare de înlocuire a producătorului cu o nouă entitate, prezentând toate actele necesare conform Regulamentului privind desfășurarea licitațiilor pentru oferirea statutului de producător eligibil mare și acordul scris al producătorului respectiv. Comisia de licitație examinează solicitarea în termen de 60 de zile și, după caz, propune Guvernului modificarea hotărârii privind oferirea statutului de producător eligibil mare. Noua entitate propusă de creditori și/sau finanțatori trebuie să corespundă prevederilor prezentei legi.

(4⁷) În modelul contractului pentru diferențe și în modelul contractului reglementat pentru achiziționarea energiei electrice produse din surse regenerabile se stabilesc termenele și condițiile detaliate pentru înstrăinarea centralei electrice și înlocuirea producătorului eligibil cu o nouă entitate, luându-se în considerare principiile stabilite la alin.(4²)–(4⁶).

(5) Dacă producătorul eligibil intenționează să majoreze capacitatea centralei electrice existente, acesta urmează să participe la licitație/procedura de confirmare a statutului de producător eligibil pentru a obține dreptul de a comercializa cantitatea de energie electrică produsă de capacitatea nou-instalată. În cazul licitației, prețul oferit nu poate depăși prețul plafon stabilit pentru tipul sursei regenerabile de energie utilizate și pentru categoria de capacitate în care se încadrează capacitatea cumulată a centralei electrice extinse. În cazul procedurii de confirmare a statutului de producător eligibil, capacitatea cumulată a centralei electrice extinse nu poate depăși limita de capacitate stabilită pentru tipul sursei regenerabile de energie utilizate și urmează să se încadreze în cota maximă de capacitate.

(6) Registrul producătorilor eligibili cărora le-a fost oferit statutul respectiv în cadrul licitațiilor organizate în baza art.35 și al producătorilor eligibili statutul cărora a fost confirmat în baza art.36 se instituie și se ține de către Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică în conformitate cu prezenta lege și cu Legea cu privire la registre. Registrul respectiv trebuie să conțină, fără a se limita la acestea, informații cu privire la data la care a fost oferit sau data la care acest statut a fost confirmat, la capacitatea instalată a centralelor electrice respective, precum și cu privire la capacitatea instalată cumulată pe țară pentru fiecare tip de tehnologie de producere a energiei electrice din surse regenerabile. Informațiile menționate se publică trimestrial pe pagina web oficială a Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică.

(7) La calculul dezechilibrelor de energie electrică pentru perioada de calcul, poziția netă măsurată (PNM) a producătorilor eligibili, determinată conform Regulilor pieței energiei electrice, se ajustează de către operatorul sistemului de transport la poziția netă

contractuală (PNC) dacă aceasta se află în intervalele +/- 8%, în cazul utilizării sursei eoliene, și +/- 4%, în cazul utilizării sursei fotovoltaice.

(8) Prețul dezechilibrului pozitiv pentru cantitatea de energie electrică produsă de producătorul eligibil în exces față de limita superioară stabilită conform alin.(7) este limitat inferior la 50% din tariful fix sau prețul fix, sau, după caz, prețul de exercitare al producătorului eligibil.

(9) Prețul dezechilibrului negativ pentru cantitatea de energie electrică ce trebuie achiziționată de producătorul eligibil ca deficit față de limita inferioară stabilită conform alin.(7) este limitat superior la 200% din tariful fix sau prețul fix, sau, după caz, prețul de exercitare al producătorului eligibil.

(10) Costurile dezechilibrelor producătorilor eligibili care utilizează sursa eoliană sau sursa fotovoltaică în intervalele stabilite la alin.(7)–(9) se suportă de furnizorul central de energie electrică și se transferă furnizorilor consumatorilor finali prin intermediul prețului reglementat pentru energia electrică din surse regenerabile.

(11) Prevederile alin.(7)–(10) se aplică tuturor producătorilor eligibili până la stabilirea existenței unei piețe pe parcursul zilei lichide.

[Art.37 alin.(1)-(3) în redacție nouă, alin.(4¹)-(4⁷),(7)-(11) introduse, alin.(5) modificat prin Legea nr.331 din 09.11.2023, în vigoare 08.12.2023]

[Art.37 modificat prin Legea nr.34 din 16.03.2018, în vigoare 25.03.2018]

Articolul 38. Majorarea capacității centralelor electrice care produc energie electrică din surse regenerabile

(1) Cantitățile de energie electrică din surse regenerabile rezultate în urma majorării capacității unei centrale electrice existente se consideră ca fiind produse de o centrală electrică separată, care a fost dată în exploatare la data la care a avut loc majorarea capacității centralei electrice existente.

(1¹) Pentru majorarea capacității centralei electrice în raport cu care un producător de energie electrică din surse regenerabile a obținut statutul de producător eligibil în cadrul unei licitații, producătorul respectiv trebuie să participe la o nouă licitație.

(1²) Pentru a majora capacitatea centralei electrice în raport cu care unui producător de energie electrică din surse regenerabile i-a fost confirmat statutul de producător eligibil, producătorul respectiv trebuie să participe la o nouă procedură de confirmare a statutului de producător eligibil sau la o licitație în cazul în care capacitatea instalată cumulată a centralei electrice extinse este mai mare decât limita de capacitate stabilită de către Guvern în conformitate cu art.10 lit.e).

(2) În cazul majorării capacității centralei electrice, a celei existente sau a celei care se află în construcție/dezvoltare, în baza căreia s-a obținut statutul de producător eligibil, prin instalarea unei capacități adiționale de producere a energiei electrice care utilizează același tip de sursă regenerabilă de energie, producătorul, deținător al centralei electrice, este obligat:

a) să livreze cantitatea de energie electrică, produsă de centrala electrică existentă pînă la realizarea majorării capacității, la tariful fix aprobat de către Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică în cadrul procedurii de confirmare a statutului de producător eligibil sau la prețul fix stabilit, în cadrul licitației pentru capacitatea deținută inițial, pînă la majorare;

b) să livreze cantitatea de energie electrică produsă de capacitatea nou-instalată la tariful fix aprobat de către Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică în cadrul procedurii de confirmare a statutului de producător eligibil sau la prețul fix stabilit, în cadrul licitației pentru capacitatea adițională, în funcție de categoria de capacitate în care se încadrează capacitatea cumulată a centralei electrice extinse;

c) să livreze cantitatea de energie electrică produsă de capacitatea pentru care a fost confirmat statutul de producător eligibil mic și de capacitatea adițională, în cazul centralei care se află în construcție/dezvoltare, la tariful fix aprobat de către Agenția

Națională pentru Reglementare în Energetică în funcție de categoria de capacitate în care se încadrează capacitatea cumulată a centralei electrice.

(3) În cazul în care evidența energiei electrice produse de centrala electrică a cărei capacitate de producere a fost majorată se efectuează prin intermediul unui singur echipament de măsurare, cantitățile menționate la alin.(2) lit.a) și b) se calculează proporțional cu capacitatea centralei electrice instalată pînă la efectuarea majorării și, respectiv, după majorare.

(4) În cazul majorării capacității centralei electrice existente prin instalarea unei capacități adiționale de producere a energiei electrice care utilizează un alt tip de sursă regenerabilă de energie, producătorul eligibil va livra cantitatea de energie electrică produsă de capacitatea nou-instalată la prețul fix stabilit în cadrul unei licitații sau la tariful fix aprobat de către Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică în cadrul procedurii de confirmare a statutului de producător eligibil pentru tipul sursei regenerabile utilizate.

(5) În cazul în care două centrale electrice care utilizează tehnologii diferite de producere a energiei electrice din surse regenerabile folosesc un singur echipament de măsurare pentru evidența energiei electrice livrate în rețea, pentru toată energia produsă se va aplica cel mai mic tarif fix aprobat de către Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică în cadrul procedurii de confirmare a statutului de producător eligibil sau cel mai mic preț fix stabilit, în cadrul unei licitații, pentru tipul sursei regenerabile utilizate.

(6) În cazul în care, pentru capacitatea nou-instalată a centralei electrice, producătorul de energie electrică din surse regenerabile nu a obținut statut de producător eligibil, fie prin intermediul unei licitații, fie prin intermediul procedurii de confirmare a statutului de producător eligibil, acesta are dreptul să comercializeze energia electrică produsă de capacitatea nou-instalată a centralei electrice în baza unor condiții negociate cu participanții la piața energiei electrice, cu condiția instalării unui echipament de măsurare separat pentru evidența energiei electrice produse de capacitatea nou-instalată.

[Art.38 alin.(2) modificat prin Legea nr.331 din 09.11.2023, în vigoare 08.12.2023]

[Art.38 modificat prin Legea nr.34 din 16.03.2018, în vigoare 25.03.2018]

Articolul 38¹. Participarea producătorilor eligibili la piața concurențială de energie electrică

(1) Contractele reglementate pentru achiziționarea energiei electrice din surse regenerabile încheiate cu producători eligibili mari stabiliți în cadrul procedurilor de licitații înainte de îndeplinirea condițiilor stabilite în prezentul alineat sunt înlocuite cu contracte pentru diferențe, cu decontare financiară, în termen de 6 luni, după îndeplinirea următoarelor condiții:

a) piața pentru ziua următoare este înființată și este operațională;

b) prețul pentru fiecare interval de tranzacționare pe piața pentru ziua următoare este stabilit pe durata ultimelor 6 luni consecutive.

(1¹) Producătorii eligibili mari sunt obligați să comercializeze pe piața angro energia electrică din surse regenerabile din momentul încheierii contractelor pentru diferențe în conformitate cu alin.(1).

(2) Producătorii eligibili mici sunt exonerati de obligația de a comercializa individual energia electrică produsă pe piețele angro ale energiei electrice. La întrunirea condițiilor menționate la alin.(1) din prezentul articol, furnizorul central de energie electrică achiziționează de la producătorii eligibili mici energia electrică generată de aceștia, în baza contractelor reglementate pentru achiziționarea energiei electrice din surse regenerabile și în condițiile stabilite în Regulile pieței energiei electrice (conform notificărilor), și o vinde pe piața angro a energiei electrice. Producătorilor eligibili mici li se garantează obținerea veniturilor calculate în baza tarifelor fixe și a cantităților de

energie electrică produsă (conform notificărilor), pe perioada de contract rămasă până la împlinirea termenului stabilit în conformitate cu art.37 alin.(1).

(2¹) Furnizorul central de energie electrică, în condițiile în care obține venituri financiare de la comercializarea energiei electrice din surse regenerabile pe piața angro care depășesc cheltuielile suportate întru onorarea obligațiilor ce reies din contractele reglementate pentru achiziționarea energiei electrice produse din surse regenerabile semnate cu producătorii eligibili mici, cumulează veniturile suplimentare astfel obținute pe contul bancar operaționalizat în conformitate cu art.30 alin.(1²). Furnizorul central utilizează veniturile suplimentare în vederea acoperirii rezultatelor negative înregistrate la comercializarea energiei electrice pe piața angro în alte perioade de gestiune. Necesarul de resurse financiare pentru onorarea obligațiilor contractuale ce reies din contractele semnate cu producătorii eligibili mici, care nu este acoperit de venitul obținut de furnizorul central din comercializarea energiei electrice din surse regenerabile pe piața angro, obținut în perioada de gestiune respectivă sau anterior acesteia, se recuperează prin intermediul prețului reglementat pentru energia electrică din surse regenerabile, stabilit conform art.30¹. Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică stabilește, în Regulile pieței energiei electrice, reguli detaliate privind comercializarea energiei electrice din surse regenerabile pe piața angro de către furnizorul central de energie electrică, inclusiv mecanismul de supraveghere și control al utilizării mijloacelor financiare obținute de furnizorul central de energie electrică și de contabilitate separată a fluxurilor de mijloace bănești aferente gestionării contractelor semnate cu producătorii eligibili mari și producătorii eligibili mici.

(3) Furnizorul central de energie electrică și producătorii eligibili mari convin asupra încheierii contractului pentru diferențe, care prevede păstrarea echilibrului dintre beneficii, drepturi și responsabilități, riscuri și compensații, după cum s-a convenit între părți la semnarea contractului reglementat pentru achiziționarea energiei electrice din surse regenerabile. Prevederile privind prețul de comercializare a energiei electrice obținut în cadrul procedurii de licitație se completează cu prevederi privind prețurile de piață înregistrate pe piața pentru ziua următoare și privind prima variabilă determinată de diferența dintre prețul de piață și prețul de exercitare stabilit în cadrul licitației.

(3¹) Furnizorul central de energie electrică poate oferi servicii de agregator pentru producătorii eligibili, în condiții de piață.

(4) Furnizorii de energie electrică care furnizează energie electrică consumatorilor finali sunt obligați să achite furnizorului central de energie electrică obligațiunile financiare rezultate din aplicarea alin.(3), ca componentă a prețului reglementat pentru energia electrică din surse regenerabile instituită de prezenta lege, care reprezintă sume determinate de diferența dintre prețul de pe piața angro a energiei electrice și prețurile de exercitare, de cantitățile notificate de energie electrică din surse regenerabile, proporțional cotelor-părți deținute pe piața energiei electrice de furnizorii respectivi. Obligațiunile financiare ale fiecărui furnizor se determină de furnizorul central de energie electrică în conformitate cu Regulile pieței energiei electrice.

[Art.38¹ alin.(1),(2),(3),(4) în redacție nouă, alin.(1¹),(2¹),(3¹) introduse prin Legea nr.331 din 09.11.2023, în vigoare 08.12.2023]

[Art.38¹ introdus prin Legea nr.34 din 16.03.2018, în vigoare 25.03.2018]

Articolul 38². Producerea energiei electrice din surse regenerabile în condiții de piață

(1) Guvernul încurajează investitorii și dezvoltatorii de proiecte de producere a energiei electrice din surse regenerabile, prin intermediul politicilor cu incidență în domeniul promovării energiei din surse regenerabile și energiei electrice, să dezvolte proiecte în condiții de piață, fără a beneficia de schema de sprijin instituită de prezenta lege.

(2) Guvernul promovează politici de integrare a centralelor de producere a energiei electrice din surse regenerabile în piețele organizate ale energiei electrice, cu respectarea prevederilor prezentei legi, ale Legii nr.107/2016 cu privire la energia electrică și ale Regulilor pieței energiei electrice.

(3) În vederea promovării investițiilor în tehnologii performante de valorificare a energiei din surse regenerabile, prietenoase mediului și durabile, centralele electrice de producere a energiei electrice din surse regenerabile care nu beneficiază de scheme de sprijin stabilite în conformitate cu prezenta lege și comercializează energia produsă în condiții de piață corespund condițiilor și cerințelor tehnice stabilite în Codul rețelelor electrice, aprobat în conformitate cu Legea nr.107/2016 cu privire la energia electrică.

(4) Producătorii de energie electrică din surse regenerabile care activează în condiții de piață au dreptul de a comercializa energia electrică în baza contractelor pentru achiziționarea energiei electrice din surse regenerabile direct de la producător, în cazul producătorului care deține licență pentru furnizarea energiei electrice, în baza contractului pentru tranzacții *inter pares* sau prin alte modalități conforme cu prevederile prezentei legi și ale Legii nr.107/2016 cu privire la energia electrică.

[Art.38² introdus prin Legea nr.331 din 09.11.2023, în vigoare 08.12.2023]

Articolul 38³. Contractele de vânzare-cumpărare a energiei electrice din surse regenerabile pe termen lung

(1) Producătorii de energie electrică din surse regenerabile și furnizorii serviciului universal sunt în drept să negocieze și să semneze contracte de vânzare-cumpărare a energiei electrice din surse regenerabile pe termen lung în următoarele condiții, care trebuie îndeplinite cumulativ la data semnării:

a) prețul de contract este cu cel puțin 10% mai mic decât cel mai mic preț fix stabilit în cadrul celei mai recente licitații organizate conform art.35 pentru aceeași tehnologie;

b) contractul nu depășește durata de 15 ani;

c) echipamentul de producere a energiei electrice utilizat nu are o dată de fabricare mai veche de 48 de luni la momentul punerii în funcțiune;

d) puterea instalată pentru fiecare loc de producere nu depășește 18 MW.

(2) Puterea instalată totală pentru care se pot negocia contracte de vânzare-cumpărare a energiei electrice din surse regenerabile pe termen lung este stabilită de Guvern, conform art.10 lit.e²), pentru fiecare furnizor al serviciului universal proporțional cotei-părți deținute pe piață de furnizorul respectiv.

(3) Prețul de contract poate varia, pe durata contractului, proporțional cu ajustările efectuate de Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică la prețurile fixe în vigoare la data semnării contractelor, în conformitate cu procedura stabilită la art.37 alin.(1) pentru producătorii eligibili.

[Art.38³ introdus prin Legea nr.331 din 09.11.2023, în vigoare 08.12.2023]

Articolul 39. Contorizarea netă a energiei electrice din surse regenerabile

(1) Consumatorul final, deținător al unei centrale electrice, care produce energie electrică din surse regenerabile pentru uz propriu și care a încheiat cu furnizorul un contract de furnizare a energiei electrice la preț reglementat are dreptul să livreze în rețeaua electrică surplusul de energie electrică produsă, iar furnizorul respectiv este obligat să încheie, la solicitarea consumatorului final respectiv, un contract pentru aplicarea mecanismului de contorizare netă, în condițiile prezentei legi.

(2) Consumatorul final, deținător al centralei electrice, care solicită contorizarea netă a energiei electrice din surse regenerabile trebuie să îndeplinească următoarele condiții pentru fiecare loc de consum pentru care se solicită aplicarea mecanismului de contorizare netă:

a) energia electrică trebuie să fie produsă numai din surse regenerabile de energie;

b) centrala electrică trebuie să dispună de o putere instalată de pînă la 200 kW, dar nu mai mare decît puterea contractată cu furnizorul respectiv pentru locul de consum respectiv;

c) centrala electrică trebuie să fie conectată la rețeaua electrică și să funcționeze în mod paralel și sincron cu aceasta;

d) centrala electrică trebuie să fie echipată cu un aparat de protecție care să deconecteze automat centrala electrică de la rețeaua electrică și să întrerupă livrarea energiei electrice în rețea în cazul în care este întreruptă livrarea energiei electrice către consumatorul final, deținător al centralei electrice.

(3) Consumatorul final deținător al centralei electrice instalează, pe cheltuiala sa, la punctul de măsurare din locul său de consum, un echipament de măsurare care să înregistreze diferența dintre cantitatea de energie electrică livrată în rețeaua electrică și cantitatea de energie electrică consumată din rețeaua electrică de către consumatorul final în cauză. Pentru măsurarea fluxurilor de energie electrică poate fi utilizat fie un contor bidirecțional, care înregistrează cantitatea de energie electrică consumată din rețeaua electrică și, respectiv, cantitatea de energie electrică livrată în rețeaua electrică, fie două contoare unidirecționale, care înregistrează, separat, cantitatea de energie electrică consumată din rețeaua electrică și, respectiv, cantitatea de energie electrică livrată în rețeaua electrică. Operatorul de sistem la ale cărui rețele este conectată centrala electrică a beneficiarului mecanismului contorizării nete îl notifică pe acesta despre posibilitatea comunicării în format electronic a datelor lunare sau cumulative pentru ultimele 12 luni, la intervenirea termenului stabilit în conformitate cu alin.(4) lit.b), cu privire la activitatea de generare a energiei electrice din surse regenerabile disponibilă pe invertor/invertoare.

(4) Calculul energiei electrice prin aplicarea contorizării nete se efectuează după cum urmează:

a) în cazul în care, la sfîrșitul lunii, cantitatea de energie electrică consumată de consumatorul final, deținător al centralei electrice, depășește cantitatea de energie electrică livrată în rețeaua electrică, consumatorul final în cauză va achita furnizorului doar diferența dintre cantitatea de energie consumată și cea livrată la prețul reglementat la care furnizorul furnizează energie electrică consumatorilor finali din aceeași categorie. Operatorul sistemului de distribuție va înainta furnizorului plata pentru serviciul de distribuție prestat pentru locul de consum respectiv, luând în considerare cantitatea de energie electrică consumată din rețeaua electrică de distribuție pe parcursul lunii de consumatorul final care beneficiază de mecanismul contorizării nete;

b) în cazul în care, la sfîrșitul lunii, cantitatea de energie electrică pe care consumatorul final deținător al centralei electrice a primit-o de la furnizor este mai mică decît cantitatea de energie electrică livrată în rețeaua electrică, furnizorul de energie electrică calculează soldul energiei livrate în rețeaua electrică și al celei consumate din rețea, iar diferența de cantitate se include în contul consumatorului final respectiv pentru a fi utilizată în lunile următoare. Pînă la data de 31 martie a fiecărui an, consumatorul final deținător al centralei electrice este în drept să solicite achitarea energiei electrice livrate în exces în rețea. Furnizorul stabilește dacă consumatorul final deținător al centralei electrice a livrat în rețeaua electrică o cantitate de energie care depășește cantitatea de energie electrică ce a fost consumată din rețea și procură de la consumatorul final respectiv energia electrică neutilizată pînă la data de 31 martie a fiecărui an la prețul mediu de procurare a energiei electrice pe piață de către furnizorul serviciului universal în anul calendaristic precedent.

(5) În cazul în care consumatorul final deținător al centralei electrice reziliază contractul cu privire la contorizarea netă sau se deconectează de la rețeaua electrică, furnizorul de energie electrică este obligat să îi achite acestuia contravaloarea energiei

electrice neutilizate la prețul mediu de procurare a energiei electrice pe piață de către furnizorul serviciului universal în anul calendaristic precedent.

(5¹) Beneficiază de mecanismul de contorizare netă, în baza principiului "primul venit, primul servit", consumatorii finali deținători ai centralelor electrice a căror capacitate instalată se înscrie în limitele stabilite de Guvern în conformitate cu art.10 alin.e¹) și care au obținut avizul de racordare a centralei electrice.

[Art.39 alin.(6) abrogat prin Legea nr.331 din 09.11.2023, în vigoare 01.01.2024]

(7) Raporturile juridice dintre furnizorii de energie electrică și consumatorii finali deținători ai centralelor electrice care nu doresc să beneficieze de contorizarea netă sau care nu îndeplinesc condițiile pentru a beneficia de mecanismul contorizării nete se stabilesc în conformitate cu principiile și condițiile negociate de aceștia, de comun acord, prin încheiere de contracte corespunzătoare. În acest caz, centralele electrice ale consumatorilor finali menționați trebuie să fie echipate cu aparate de protecție care să permită deconectarea automată a centralei electrice de la rețeaua electrică și întreruperea livrării energiei electrice în rețea în cazul în care este întreruptă livrarea din rețea a energiei electrice către consumatorul final respectiv.

(8) Anual, pînă la 30 aprilie, furnizorii de energie electrică vor elabora și prezenta Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică un raport cu privire la contorizarea netă a energiei electrice din surse regenerabile. Raportul va conține următoarele informații pentru anul precedent:

a) numărul total de consumatori finali, deținători ai centralelor electrice, care beneficiază de contorizare netă, diferențiat pe tipul sursei regenerabile utilizate;

b) puterea instalată a centralelor electrice;

b¹) cantitatea de energie electrică generată lunar și/sau cumulativ pentru 12 luni, conform datelor recepționate de la beneficiarii mecanismului de contorizare netă potrivit alin.(3), și/sau estimată de operatorii sistemelor de distribuție, conform procedurii stabilite în Regulamentul privind calculul consumului de energie din surse regenerabile;

c) cantitatea de energie electrică livrată în rețeaua electrică;

d) cantitatea de energie electrică consumată din rețeaua electrică;

e) cantitatea de energie electrică livrată furnizorului serviciului universal prin aplicarea mecanismului de contorizare netă.

(9) Beneficiarii mecanismului de contorizare netă fac parte din grupul de echilibrare al furnizorilor lor de energie electrică și sunt exonați de responsabilitatea financiară pentru dezechilibrele generate.

[Art.39 alin.(2),(4),(8) modificate, alin.(3),(5),(7) în redacție nouă, alin.(5¹),(9) introduse prin Legea nr.331 din 09.11.2023, în vigoare 08.12.2023]

[Art.39 alin.(4) modificat prin Legea nr.255 din 29.07.2022, în vigoare 05.08.2022]

[Art.39 modificat prin Legea nr.34 din 16.03.2018, în vigoare 25.03.2018]

Articolul 39¹. Drepturile și obligațiile prosumatorilor de energie electrică din surse regenerabile

(1) Orice consumator final are dreptul de a construi una sau mai multe centrale electrice de generare a energiei electrice din surse regenerabile și de a deveni prosumator de energie electrică din surse regenerabile dacă îndeplinește următoarele condiții:

a) centrala electrică a prosumatorului este conectată la rețeaua electrică de distribuție și la instalația de utilizare a prosumatorului, în cadrul aceluiași loc de consum;

b) centrala electrică a prosumatorului funcționează în mod paralel și sincron cu rețeaua electrică și este echipată cu un mecanism de protecție care deconectează automat centrala electrică de la rețeaua electrică și întrerupe livrarea energiei electrice în

rețea în cazul în care este întreruptă livrarea din rețea a energiei electrice către prosumator;

c) capacitatea totală instalată a centralei electrice (centralelor electrice) a prosumatorului este egală cu sau mai mică decât puterea contractată cu propriul furnizor de energie electrică pentru respectivul loc de consum și se încadrează în plafonul de capacitate individuală stabilit de Guvern, dar nu depășește 200 kW. Operatorul sistemului de distribuție poate limita capacitatea totală a centralei electrice în anumite zone din cauza limitărilor tehnice din rețeaua electrică în zonele respective, de asemenea poate limita cantitatea de energie electrică livrată în rețeaua electrică de prosumatorului de energie electrică din surse regenerabile în anumite intervale de timp. Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică monitorizează aceste cazuri și acțiunile întreprinse de operatorii de sistem în vederea soluționării acestor limitări și este responsabilă de soluționarea litigiilor dintre operatorii de sistem și prosumatori;

d) la punctul de măsurare din locul său de consum, acesta are obligația instalării unui echipament de măsurare bidirecțional care înregistrează, orar sau pe intervale, energia electrică livrată în rețeaua electrică și energia electrică consumată din rețea – echipamente cu citire la distanță având sistemele de comunicație compatibile cu cele ale operatorului sistemului de distribuție la ale cărui rețele este racordată centrala. Operatorul de sistem la ale cărui rețele este conectată centrala electrică a prosumatorului îl notifică pe acesta despre posibilitatea comunicării în format electronic a datelor lunare sau cumulative pentru ultimele 12 luni, la intervenirea termenului stabilit în conformitate cu art.39² alin.(1) lit.c), cu privire la activitatea de generare a energiei electrice din surse regenerabile disponibilă pe inverter/invertoare.

(2) Orice prosumator de energie electrică din surse regenerabile care este proprietar, gestionar și/sau locatar al locuinței/clădirii ori cu drept de folosință asupra acesteia are dreptul:

1) să genereze energie electrică din surse regenerabile pentru consum propriu și să o stocheze, inclusiv să comercializeze surplusul de energie electrică produsă, cu condiția că, în cazul prosumatorului noncasnic, aceasta nu constituie activitatea sa principală comercială sau profesională, fără a fi supus:

a) unor proceduri și perceperi de plăți discriminatorii și disproporționate în raport cu energia electrică pe care o consumă din rețeaua electrică sau pe care o livrează în rețea;

b) unor proceduri discriminatorii sau disproporționate și oricăror perceperi de plăți care ar avea ca obiect energia electrică din surse regenerabile produsă și rămasă în locuință/clădire sau consumată de locuință/clădire pentru propriile necesități;

2) să instaleze, să dețină și să opereze sisteme de stocare a energiei electrice combinate cu centrale electrice de generare a energiei electrice din surse regenerabile fără a fi supus dublu unor plăți sau tarife pentru utilizarea rețelei pentru energia electrică stocată și rămasă în locuința/clădirea/gospodăria sa, inclusiv în acumulatorul/bateriile vehiculului său electric. Sistemul de stocare a energiei electrice din cadrul instalației prosumatorului, inclusiv bateria/acumulatorul vehiculului electric, trebuie să poată fi încărcat cu energie electrică produsă de centrala electrică proprie a prosumatorului;

3) să își păstreze drepturile și obligațiile în calitate de consumator final, inclusiv privind măsurile de protecție și dreptul la schimbarea furnizorului;

4) să primească o remunerare, inclusiv, dacă este cazul, prin schema de sprijin stabilită în conformitate cu art.39², pentru energia electrică din surse regenerabile produsă și livrată în rețeaua electrică, care reflectă valoarea de piață a energiei electrice;

5) să încheie un contract de furnizare a energiei electrice cu furnizorul său, dacă acesta este desemnat drept furnizor al serviciului universal, furnizor de ultimă opțiune sau dacă furnizează la prețuri negociate, conform schemei de sprijin pentru prosumatorii de energie electrică din surse regenerabile, stabilită în conformitate cu prezenta lege, ori să negocieze și să încheie un contract de furnizare a energiei electrice în baza unor termene

și condiții agreeate de ambele părți, dacă furnizorul său furnizează energie electrică la prețuri negociate;

6) să se angajeze, în comun cu alți prosumatori, pe baza unui acord, în activitățile menționate la pct.1)–5), dacă sunt situați în aceeași clădire, inclusiv bloc locativ, și agreează asupra utilizării în comun a cantității de energie electrică produsă.

(3) Prosumatorul de energie electrică din surse regenerabile are următoarele obligații:

a) să dețină statutul de consumator final;

b) să solicite operatorului de sistem și să ofere acestuia dreptul de a notifica Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică cu privire la racordarea la rețeaua electrică a centralei electrice de generare a energiei electrice din surse regenerabile construite și dreptul de a transmite datele specificate la alin.(4) pct.1) lit.a)–f);

c) să livreze în rețeaua electrică de distribuție surplusul de energie electrică produsă, prin același punct de măsurare prin care achiziționează energia electrică;

d) să asigure faptul că rețeaua electrică și instalațiile sale interne sunt realizate în conformitate cu documentele normativ-tehnice aprobate de Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică în conformitate cu Legea nr.107/2016 cu privire la energia electrică;

e) să ofere acces operatorului sistemului de distribuție la echipamentele de măsurare a energiei electrice produse de centrala electrică pe care o deține, dacă acestea nu asigură transmiterea datelor la distanță;

f) să îndeplinească și alte cerințe tehnice stabilite de Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică, inclusiv cele cu privire la măsurarea energiei electrice, stabilite în vederea implementării obligației prevăzute la lit.e).

(4) În vederea asigurării transparenței aferente politicilor de promovare a prosumatorilor de energie electrică din surse regenerabile, Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică are următoarele obligații:

1) să instituie, să documenteze, conform prevederilor actelor normative în domeniul informatizării și resurselor informaționale de stat și în domeniul registrelor, și să țină Registrul prosumatorilor de energie electrică din surse regenerabile, care include următoarele informații și date privind:

a) numele și adresa prosumatorului de energie electrică din surse regenerabile;

b) categoria consumatorului final;

c) tipul centralei electrice de generare a energiei electrice din surse regenerabile;

d) locația centralei electrice;

e) capacitatea instalată a centralei electrice;

f) puterea contractată de consumatorul final;

g) cantitatea de energie electrică din surse regenerabile produsă;

h) cantitatea de energie electrică consumată din rețeaua electrică;

i) cantitatea de energie electrică din surse regenerabile injectată în rețeaua electrică;

2) să publice, pe pagina sa web oficială, datele agregate cu privire la prosumatorii de energie electrică din surse regenerabile, conform pct.1) lit.b)–i), și să le actualizeze trimestrial. Informațiile prevăzute la pct.1) lit.d) sunt agregate la nivel de unitate administrativ-teritorială, aparte pentru centrul raional și pentru localități, inclusiv la nivel de municipii.

(5) Prin derogare de la prevederile alin.(1) lit.a) și ale alin.(3) lit.c) din prezentul articol, orice potențial prosumator de energie electrică din surse regenerabile poate deține o centrală electrică localizată în afara locului său de consum dacă respectă prevederile prezentului articol și ale art.39², precum și următoarele condiții cumulative:

a) centrala electrică a prosumatorului și locul său de consum sunt racordate la rețeaua electrică de distribuție gestionată de același operator al sistemului de distribuție;

b) centrala electrică produce energie electrică în beneficiul exclusiv al prosumatorului în cauză;

c) centrala electrică și locul de consum dispun de echipamente de măsurare, cu înregistrarea orară/pe intervale a energiei electrice livrate și, respectiv, consumate, în vederea stabilirii obiective a surplusului de energie electrică livrată în rețeaua electrică, instalate pe cheltuiala consumatorului final;

d) alte responsabilități și obligații stabilite de Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică în actele sale de reglementare.

[Art.39¹ introdus prin Legea nr.331 din 09.11.2023, în vigoare 08.12.2023]

Articolul 39². Schema de sprijin pentru prosumatorii de energie electrică din surse regenerabile. Mecanismul de facturare netă

(1) Implementarea schemei de sprijin pentru prosumatorii de energie electrică din surse regenerabile se bazează pe următoarele principii:

a) furnizorii de energie electrică care furnizează energie electrică prosumatorilor, în calitatea primară a acestora de consumatori finali, la prețul stabilit în contractul de furnizare a energiei electrice sunt obligați să încheie contracte de prosumator de energie electrică din surse regenerabile cu prosumatorii, în conformitate cu criteriile și condițiile stabilite de prezenta lege, și să achiziționeze surplusul de energie electrică generată de prosumatorii respectivi;

b) prosumatorii de energie electrică din surse regenerabile, în condițiile în care sunt respectate plafoanele de capacitate individuală, stabilite de Guvern în conformitate cu art.10 lit.e¹), au dreptul la o remunerare pentru cantitatea de energie electrică livrată în rețeaua electrică de distribuție, exprimată într-un echivalent monetar și cumulată într-un cont al prosumatorului de energie electrică din surse regenerabile. În cont se reflectă contravaloarea energiei electrice livrate în rețeaua electrică de distribuție și contravaloarea energiei electrice consumate din rețeaua electrică de distribuție într-o perioadă de facturare (conform mecanismului de facturare netă). Contravaloarea energiei electrice livrate în rețeaua electrică de distribuție și contravaloarea energiei electrice consumate din rețeaua electrică de distribuție se iau în considerare la emiterea facturii pentru energia electrică de către furnizor și permit stabilirea soldului monetar aferent prosumatorului. Prețul și/sau modalitatea de stabilire a prețului aplicat la determinarea contravalorii cantității de energie electrică livrate în rețeaua electrică de distribuție se indică în anexa la contractul de furnizare-vânzare a energiei electrice;

c) în cazul în care soldul monetar dintre contravaloarea energiei electrice livrate în rețeaua electrică de distribuție și a celei consumate din rețeaua electrică de distribuție este pozitiv, acesta se transferă pentru a fi luat în considerare în următoarea perioadă de facturare. Soldul monetar este utilizat pentru achiziția de energie electrică pentru perioada de facturare de către prosumatorul de energie electrică din surse regenerabile într-o perioadă de timp ce nu depășește 12 luni. Perioada de 12 luni începe la data de 1 ianuarie sau la o altă dată stabilită de Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică. Dacă la expirarea perioadei de 12 luni soldul monetar al prosumatorului de energie electrică din surse regenerabile este pozitiv, la solicitarea prosumatorului de energie electrică din surse regenerabile acesta este virat pe contul bancar indicat de prosumator sau este transferat pentru utilizare în următoarea perioadă.

(2) În vederea aplicării schemei de sprijin pentru prosumatorii de energie electrică din surse regenerabile, furnizorii serviciului universal și furnizorii de ultimă opțiune care au semnat contracte de prosumator de energie electrică din surse regenerabile procură energia electrică livrată de prosumatori în rețeaua electrică de distribuție la prețul mediu de închidere a pieței pentru ziua următoare în perioada de facturare. Până la stabilirea unei piețe pentru ziua următoare lichide, furnizorii serviciului universal și cei de ultimă opțiune vor aplica prețul mediu de procurare a energiei electrice pentru perioada de

facturare de la toate sursele, cu excepția cantităților de energie electrică procurate de la furnizorul central de energie electrică. Prețul pentru energia electrică livrată în rețeaua electrică de prosumatorii de energie electrică din surse regenerabile care au semnat contracte de furnizare cu furnizorul care furnizează energie electrică la prețuri negociate se stabilește în contract, în urma negocierilor dintre furnizor și prosumatorul de energie electrică din surse regenerabile.

(3) Prosumatorii de energie electrică din surse regenerabile fac parte din grupul de echilibrare al furnizorilor lor de energie electrică și sunt exonerati de responsabilitatea financiară pentru dezechilibrele generate.

[Art.39² introdus prin Legea nr.331 din 09.11.2023, în vigoare 08.12.2023]

Articolul 39³. Instalarea centralelor electrice de producere a energiei electrice din surse regenerabile în clădiri

(1) Consumatorii finali din cadrul clădirilor, inclusiv al blocurilor locative, astfel cum sunt specificate la art.3 alin.(1) din Legea nr.282/2023 privind performanța energetică a clădirilor, pot beneficia de următoarele drepturi în calitate de prosumatori de energie electrică din surse regenerabile care acționează în mod colectiv:

1) să genereze energie electrică din surse regenerabile pentru consum propriu, să o stocheze și să comercializeze surplusul de energie electrică din surse regenerabile produsă, inclusiv în baza contractelor pentru achiziționarea energiei electrice din surse regenerabile direct de la producător, prin intermediul furnizorilor de energie electrică, al tranzacțiilor *inter pares*, fără a fi supuși:

a) unor proceduri și perceperi de plăți discriminatorii și disproporționate în raport cu energia electrică pe care o consumă din rețeaua electrică sau pe care o livrează în rețea;

b) unor proceduri discriminatorii sau disproporționate și oricăror perceperi de plăți care ar avea ca obiect energia electrică din surse regenerabile produsă și rămasă în/consumată de locuință/clădire pentru propriile necesități;

2) să instaleze, să dețină și să opereze sisteme de stocare a energiei electrice combinate cu centrale electrice de generare a energiei electrice din surse regenerabile fără a fi supuși dublu unor plăți sau tarife pentru capacitate în funcție de puterea contractată la locul de consum pentru energia electrică stocată și rămasă în locuința lor;

3) să își păstreze drepturile și obligațiile în calitate de consumatori finali;

4) să primească o remunerație, inclusiv, dacă este cazul, prin scheme de sprijin, pentru energia electrică din surse regenerabile produsă și livrată în rețeaua electrică, care reflectă valoarea de piață a energiei electrice.

(2) Prosumatorii de energie electrică din surse regenerabile situați în aceeași clădire sau în același bloc locativ, în condițiile în care se organizează în conformitate cu prevederile Legii nr.187/2022 cu privire la condominiu, au dreptul să convină asupra modalității de consum în comun al energiei electrice generate în locul sau locurile în care se află aceștia, inclusiv în spațiile de uz comun, cu respectarea prevederilor regulamentelor menționate la alin.(4) din prezentul articol, aprobate de Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică. Modalitatea de consum în comun prevede un mecanism de deducere din cantitățile măsurate de energie electrică generată de centrala/centralele electrice a unor consumuri limitate înregistrate de echipamentele de măsurare comerciale individuale, inclusiv din spațiile de uz comun, considerându-se că respectiva cantitate poate fi consumată de instalațiile de utilizare din cadrul clădirii sau blocului locativ nefiind injectată în rețeaua electrică de distribuție, și este completată cu un mecanism de reducere din contul cantităților suplimentare de energie electrică generată de centrala/centralele electrice a plăților pentru consumurile înregistrate de echipamentele de măsurare comerciale individuale, inclusiv din spațiile de uz comun, considerându-se că acest surplus de energie electrică este livrat în mod inevitabil în rețeaua electrică.

(3) Consumatorii finali casnici proprietari de apartamente în blocuri locative sau consumatorii din clădirile cu destinație mixtă au dreptul de a beneficia de statutul de prosumator de energie electrică din surse regenerabile în condițiile art.39¹ alin.(5).

(4) Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică elaborează și aprobă principii și norme cu privire la activitatea prosumatorilor de energie electrică din surse regenerabile care acționează în mod colectiv, pe care le integrează în Regulamentul privind racordarea la rețelele electrice și prestarea serviciilor de transport și de distribuție a energiei electrice și Regulamentul privind furnizarea energiei electrice, aprobate în conformitate cu Legea nr.107/2016 cu privire la energia electrică. Acestea vor include:

a) norme tehnice și cerințe față de centrala/centralele prosumatorilor de energie electrică din surse regenerabile din clădiri, inclusiv din blocurile locative;

b) prevederi cu privire la numărul și tipul echipamentelor de măsurare a energiei electrice, inclusiv cu înregistrare orară/pe intervale;

c) principii privind consumul în comun al energiei electrice din surse regenerabile generate de către prosumatorii de energie electrică din clădiri, inclusiv din blocurile locative, în beneficiul tuturor prosumatorilor de energie electrică din surse regenerabile, luându-se în considerare cerințele față de modalitatea de consum în comun expuse la alin.(2) și existența sau lipsa sistemelor de stocare a energiei electrice. Principiile privind consumul în comun iau în considerare de asemenea existența în cadrul clădirilor cu destinație mixtă sau al blocurilor locative a prosumatorilor care fac uz de dreptul acestora conferit în temeiul alin.(3).

[Art.39³ introdus prin Legea nr.331 din 09.11.2023, în vigoare 08.12.2023]

Articolul 39⁴. Aplicarea mecanismelor de contorizare netă și facturare netă de utilizatorii sistemelor de distribuție închise și de operatorii sistemelor de distribuție închise

(1) Operatorul sistemului de distribuție închis este în drept să construiască centrală electrică de producere a energiei electrice din surse regenerabile pentru acoperirea consumului propriu și al utilizatorilor sistemului de distribuție închis. Operatorul sistemului de distribuție închis achită furnizorului cantitatea de energie electrică consumată lunar din rețeaua electrică la prețul pentru furnizarea energiei electrice în conformitate cu contractul de furnizare/vânzare a energiei electrice, stabilit conform prevederilor prezentei legi. Cantitatea de energie electrică livrată în rețeaua electrică din sistemul de distribuție închis se achită operatorului sistemului de distribuție închis de către furnizor lunar, la prețul pentru vânzarea energiei electrice stabilit în contractul de furnizare/vânzare a energiei electrice, în conformitate cu prevederile prezentei legi.

(2) Utilizatorul sistemului de distribuție închis este în drept să construiască centrală electrică de producere a energiei electrice din surse regenerabile pentru acoperirea consumului propriu. Utilizatorul sistemului de distribuție închis achită operatorului sistemului de distribuție închis cantitatea de energie electrică consumată lunar din sistemul de distribuție închis la prețul pentru energia electrică în conformitate cu contractul de alimentare/vânzare a energiei electrice. Cantitatea de energie electrică livrată de utilizatorul sistemului de distribuție închis în sistemul de distribuție închis se achită lunar de către operatorul sistemului de distribuție închis la prețul pentru vânzarea energiei electrice stabilit în contractul de alimentare/vânzare a energiei electrice.

(3) În cazul în care utilizatorul sistemului de distribuție închis a încheiat contract de furnizare a energiei electrice cu un furnizor și are centrală electrică care produce energie electrică din surse regenerabile pentru acoperirea consumului propriu, părțile contractului încheie contractul de furnizare/vânzare a energiei electrice. Utilizatorul sistemului de distribuție închis achită furnizorului cantitatea de energie electrică furnizată lunar utilizatorului de sistem la prețul pentru energia electrică în conformitate cu contractul de furnizare/vânzare a energiei electrice. Cantitatea de energie electrică livrată de utilizatorul sistemului de distribuție închis în sistemul de distribuție închis se achită lunar de către

furnizor utilizatorului sistemului de distribuție închis la prețul pentru vânzarea energiei electrice stabilit în contractul de furnizare/vânzare a energiei electrice.

(4) Operatorii sistemelor de distribuție închise și utilizatorii acestora, deținători de centrale electrice din surse regenerabile, asigură instalarea, pe cheltuiala proprie, a echipamentelor de măsurare a energiei electrice necesare pentru măsurarea energiei electrice generate de centralele electrice respective.

(5) Capacitatea centralei electrice/centralelor electrice a/ale operatorului sistemului de distribuție închis este egală cu sau mai mică decât puterea contractată cu propriul furnizor de energie electrică, dar nu depășește 200 kW.

(6) Capacitatea centralei electrice/centralelor electrice a/ale utilizatorului sistemului de distribuție închis este egală cu sau mai mică decât puterea contractată cu propriul furnizor de energie electrică sau operator al sistemului de distribuție închis, dar nu depășește 200 kW. Operatorul sistemului de distribuție închis se asigură că la integrarea centralelor electrice care produc din surse regenerabile sunt menținute stabilitatea, fiabilitatea și siguranța rețelei electrice din cadrul sistemului de distribuție închis.

(7) Prin derogare de la prevederile Legii nr.107/2016 cu privire la energia electrică, admiterea în exploatare a centralei electrice a utilizatorului sistemului de distribuție închis se confirmă prin actul de corespundere eliberat de organul supravegherii energetice de stat în conformitate cu Regulamentul de admitere în exploatare a instalațiilor electrice.

[Art.39⁴ introdus prin Legea nr.331 din 09.11.2023, în vigoare 08.12.2023]

Articolul 39⁵. Comunitățile de energie din surse regenerabile. Principii aferente calității de membru sau acționar

(1) Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică elaborează Regulamentul cu privire la organizarea și funcționarea comunităților de energie din surse regenerabile, cu luarea în considerare a următoarelor principii:

1) principii aferente calității de membru sau acționar:

a) comunitatea de energie din surse regenerabile este formată din doi sau mai mulți membri sau acționari, organizați în conformitate cu un statut;

b) membri sau acționari ai unei comunități de energie din surse regenerabile pot fi persoanele fizice, asociațiile de proprietari din condominiu, întreprinderile mici și mijlocii, satele și orașele, reprezentate de organele lor executive, consumatorii finali, inclusiv consumatorii vulnerabili de energie, în sensul Legii nr.241/2022 privind Fondul de reducere a vulnerabilității energetice;

c) participarea într-o comunitate de energie din surse regenerabile este voluntară și deschisă. Orice persoană sau entitate menționată la lit.b) are dreptul să adere sau să părăsească o comunitate de energie din surse regenerabile în orice moment, în conformitate cu actele normative aplicabile și statutul acestora. Actele normative aplicabile nu pot stabili condiții sau proceduri nejustificate sau discriminatorii care ar împiedica participarea într-o comunitate de energie din surse regenerabile sau retragerea membrilor sau acționarilor din aceasta;

d) membrii unei comunități de energie din surse regenerabile își mențin drepturile și obligațiile în calitate de consumatori finali, inclusiv dreptul la schimbarea furnizorului;

2) principii privind guvernarea comunităților de energie din surse regenerabile:

a) scopul comunității de energie din surse regenerabile este producerea și utilizarea energiei din surse regenerabile pentru a satisface nevoile în energie ale membrilor sau acționarilor comunității într-o manieră durabilă, creând beneficii de mediu, economice sau sociale pentru membrii sau acționarii săi, sau pentru arealul în care aceasta operează. Statutul comunității de energie din surse regenerabile, prevede că, în vederea atingerii scopului consimțit, comunitatea dezvoltă proiecte și investește în proiecte de valorificare a energiei din surse regenerabile și eficiență energetică;

b) comunitatea de energie din surse regenerabile este o entitate autonomă care acționează în nume propriu, poate exercita drepturi și poate fi supusă unor obligații independente de membrii și acționarii săi. Comunitatea este controlată și gestionată de acționarii sau membrii săi;

c) actele normative relevante și statutul comunității de energie din surse regenerabile stabilesc aspecte referitoare la modul în care se exercită controlul efectiv și gestionarea unei comunități;

d) Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică instituie, documentează, conform prevederilor actelor normative în domeniul informatizării și resurselor informaționale de stat și în domeniul registrelor, și ține Registrul comunităților de energie din surse regenerabile;

3) principii aferente drepturilor și obligațiilor comunităților de energie din surse regenerabile:

a) comunitățile de energie din surse regenerabile au următoarele drepturi:

1. să producă, să consume, să stocheze și să comercializeze energia din surse regenerabile, inclusiv în baza contractului pentru achiziționarea energiei electrice produse din surse regenerabile direct de la producător;

2. să stabilească reguli de consum în comun al energiei din surse regenerabile produse de unitățile de generare a energiei deținute de comunitate între membrii și acționarii acesteia, în baza unui acord;

3. să acceseze toate piețele energetice relevante, atât direct, cât și prin intermediari/agregatori, într-un mod nediscriminatoriu, în conformitate cu Legea nr.107/2016 cu privire la energia electrică;

4. să beneficieze de schemele de sprijin stabilite în conformitate cu art.34;

5. să nu fie supuse unui tratament discriminatoriu în ceea ce privește activitățile, drepturile și obligațiile lor în calitate de consumatori finali, producători, furnizori, operatori ai sistemelor de distribuție sau de alți participanți la piață;

b) comunitățile de energie din surse regenerabile au obligația de a acționa pe piețele energetice în calitate de participanți cu drepturi depline, cu respectarea prevederilor actelor normative și ale celor de reglementare cu incidență în domeniul pieței energiei electrice, precum și a cerințelor aferente.

(2) În vederea promovării comunităților de energie din surse regenerabile, Agenția Națională pentru Reglementarea Energetică elaborează și aprobă reglementări cu privire la drepturile și obligațiile operatorilor de sistem, ale furnizorilor și ale altor participanți la piețele energetice în ceea ce privește racordarea, folosirea în comun a energiei în cadrul comunității, măsurarea energiei electrice, cu privire la responsabilitățile de echilibrare și facturare, precum și la alte aspecte relevante pentru dezvoltarea, buna funcționare și integrarea comunităților de energie din surse regenerabile în piețele energetice.

(3) Guvernul, cu suportul organului central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei, cu respectarea prevederilor Legii nr.139/2012 cu privire la ajutorul de stat și ale Legii finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr.181/2014, dezvoltă și pune la dispoziția consumatorilor finali și a părților menționate la alin.(1) pct.1) lit.b) din prezentul articol programe de finanțare, susținute financiar de la bugetul de stat și/sau de resursele financiare mobilizate din surse externe, cu sprijinul partenerilor de dezvoltare, care ar facilita accesul la finanțare pentru dezvoltarea comunităților de energie din surse regenerabile.

(4) Guvernul, cu suportul organului central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei, Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică, precum și instituția publică de suport oferă autorităților administrației publice locale sprijin în vederea facilitării înființării comunităților și participării directe a localităților în cadrul acestora, precum și sprijin în aspecte legate de reglementarea activității comunităților de energie din surse regenerabile și de consolidarea capacităților acestora.

[Art.39⁵ introdus prin Legea nr.331 din 09.11.2023, în vigoare 08.12.2023]

Capitolul VI

INFORMAREA ȘI SENSIBILIZAREA OPINIEI PUBLICE

Articolul 40. Informații cu privire la echipamente și sisteme

(1) Furnizorul de echipamente și sisteme pentru încălzire și răcire sau pentru producerea ori consumul de energie electrică din surse regenerabile asigură accesul la informația privind beneficiile nete, costurile și eficiența energetică ale acestor echipamente și sisteme.

(2) În vederea asigurării transparenței cu privire la activitatea de producere a energiei electrice din surse regenerabile de producătorii locali se introduc următoarele obligații:

a) deținătorii centralelor electrice de producere a energiei electrice din surse regenerabile cu o capacitate mai mare de 200 kW, conectate la rețelele de distribuție, sunt obligați să instaleze sisteme de transmitere a datelor cu privire la activitatea de producere în timp real și să asigure transmiterea acestor date către operatorii sistemelor de distribuție;

b) operatorii sistemelor de distribuție asigură transmiterea datelor cu privire la activitatea de producere în timp real a centralelor electrice prevăzute la lit.a), pe tehnologii de producere, către operatorul sistemului de transport;

c) operatorul sistemului de transport publică pe pagina sa web oficială datele cu privire la activitatea de producere în timp real a centralelor electrice prevăzute la lit.a), integrate cu datele aferente centralelor electrice racordate la rețeaua electrică de transport, pe tipuri de tehnologii de producere. Operatorul sistemului de transport pune la dispoziția publicului, pe pagina sa web oficială, date din istoricul cu privire la activitatea de producere a energiei electrice de către producătorii care operează centralele electrice care produc din surse regenerabile de energie.

[Art.40 în redacția Legii nr.331 din 09.11.2023, în vigoare 08.12.2023]

Articolul 41. Informații privind amestecul de combustibili la punctele de vânzare

(1) Vânzătorii cu amănuntul de produse petroliere principale sînt obligați să afișeze la panou, în punctele de vânzare, informații cu privire la cantitățile de biocarburant utilizat în amestec cu produsele petroliere principale comercializate.

(2) Vânzătorii cu amănuntul de produse petroliere principale sînt obligați să prezinte trimestrial Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică informații cu privire la executarea obligației stabilite la alin.(1).

Articolul 42. Informații cu privire la măsurile și schemele de sprijin

Instituția publică de suport asigură că informațiile privind măsurile și schemele de sprijin sînt puse la dispoziția tuturor solicitanților, cum ar fi consumatorii, constructorii, instalatorii, arhitecții și furnizorii de echipamente și sisteme pentru încălzire, răcire și energie electrică și de vehicule compatibile cu utilizarea energiei din surse regenerabile.

[Art.42 modificat prin Legea nr.331 din 09.11.2023, în vigoare 08.12.2023]

Articolul 43. Sensibilizarea opiniei publice

Instituția publică de suport difuzează informația privind energia din surse regenerabile, prin:

a) traininguri;

b) elaborarea programelor de studii privind energia din surse regenerabile, incluse în planul de învățămînt;

c) asigurarea transparenței activităților, inclusiv informarea privind rolul exemplar al clădirilor publice și promovarea performanței în domeniu prin demonstrarea înaltei eficiențe a echipamentelor și sistemelor;

d) crearea unei baze de date pentru distribuirea informației cu privire la dezvoltarea domeniului energiei din surse regenerabile și asigurarea accesului utilizatorilor la această bază de date prin intermediul rețelelor de informare.

[Art.43 modificat prin Legea nr.331 din 09.11.2023, în vigoare 08.12.2023]

Capitolul VII COOPERAREA INTERNAȚIONALĂ

Articolul 44. Cooperarea internațională

(1) Programele de promovare a energiei din surse regenerabile se efectuează în conformitate cu standardele internaționale aplicabile.

(2) Principalele direcții de cooperare internațională în domeniul energiei din surse regenerabile sînt:

a) ajustarea cadrului legislativ național la normele și standardele Uniunii Europene;
b) participarea la proiecte internaționale, inclusiv investiționale, participarea în cadrul organizațiilor internaționale în domeniu;
c) schimbul de informații și tehnologii cu organizații similare din alte țări și organizații internaționale;

d) participarea la seminare internaționale, simpozioane și conferințe internaționale în domeniu;

e) dezvoltarea capacităților instituționale în baza acordurilor de cooperare;

f) armonizarea indicatorilor de eficiență energetică stabiliți de standardele naționale cu cei prevăzuți în standardele europene;

g) recunoașterea mutuală a certificării sistemelor și echipamentelor ce utilizează surse regenerabile de energie în ceea ce privește indicatorii de eficiență energetică.

(3) În vederea creării unor oportunități de reducere a costurilor legate de realizarea obiectivelor naționale, precum și a facilitării cooperării cu statele membre ale Uniunii Europene în domeniul energiei din surse regenerabile, pot fi puse în aplicare măsuri de flexibilitate, în particular sub formă de transferuri statistice sau scheme comune de sprijin.

(4) Transferurile statistice nu afectează îndeplinirea obiectivului național privind ponderea energiei din surse regenerabile în consumul final brut de energie.

Capitolul VIII DISPOZIȚII FINALE ȘI TRANZITORII

Articolul 45. Dispoziții finale și tranzitorii

(1) Prezenta lege intră în vigoare la expirarea a 24 de luni de la data publicării.

(2) Producătorii de energie electrică din surse regenerabile pentru care au fost aprobate tarife pînă la intrarea în vigoare a prezentei legi beneficiază de tariful aprobat, precum și de garanția de achiziționare a întregii cantități de energie electrică livrată în rețelele electrice, pînă la expirarea perioadei de 15 ani de la data aprobării tarifului, pentru aceasta încheindu-se un contract corespunzător cu furnizorul central de energie electrică.

(3) Fără a aduce atingere oricărei alte prevederi din această lege, Guvernul va avea dreptul de a decide dacă și în ce măsură Republica Moldova va sprijini energia din surse regenerabile produsă într-o altă țară.

[Alin.(4) art.45 abrogat prin Legea nr.34 din 16.03.2018, în vigoare 25.03.2018]

(5) Pînă la 31 decembrie 2018, organul central de specialitate al administrației publice în domeniul construcțiilor și autoritățile publice locale propun sau introduc, după caz, în reglementările și codurile din domeniul construcțiilor sau prin orice alte măsuri cu efect similar, utilizarea unor niveluri minime de energie din surse regenerabile în cazul clădirilor noi și al celor existente care trec printr-o renovare majoră. Această cerință se aplică forțelor armate numai în măsura în care aplicarea ei nu cauzează niciun conflict cu

natura și cu obiectivul principal al activităților forțelor armate și cu excepția materialelor utilizate exclusiv în scop militar. Încălzirea și răcirea din surse regenerabile de energie se iau în considerare pentru atingerea nivelurilor minime de energie din surse regenerabile în cazul clădirilor noi și al celor existente care trec printr-o renovare majoră.

(6) Guvernul, pînă la intrarea în vigoare a prezentei legi:

a) va prezenta Parlamentului propuneri pentru aducerea legislației în vigoare în concordanță cu prevederile prezentei legi;

b) va aduce actele sale normative în concordanță cu prevederile prezentei legi;

c) va aproba actele normative necesare pentru executarea prezentei legi;

d) va asigura consolidarea capacităților instituțiilor responsabile de implementarea prezentei legi, menționate la art.12, 13, 18 și 19, inclusiv prin atragerea asistenței tehnice specializate;

e) va desemna furnizorul central de energie electrică, menționat la art.30, precum și va asigura consolidarea capacităților instituționale ale instituției, inclusiv prin atragerea asistenței tehnice dedicate.

(7) Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică, pînă la intrarea în vigoare a prezentei legi:

a) va aduce actele sale normative în concordanță cu prevederile prezentei legi;

b) va elabora și va aproba actele normative necesare pentru executarea prezentei legi.

(8) La data intrării în vigoare a prezentei legi, Legea energiei regenerabile nr.160-XVI din 12 iulie 2007 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2007, nr.127–130, art.550), cu modificările și completările ulterioare, se abrogă.

[Art.45 alin.(9) abrogat prin Legea nr.331 din 09.11.2023, în vigoare 08.12.2023]

[Art.45 modificat prin Legea nr.34 din 16.03.2018, în vigoare 25.03.2018]

[Art.45 modificat prin Legea nr.35 din 24.03.2017, în vigoare 14.04.2017]

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

Andrian CANDU

Nr.10. Chișinău, 26 februarie 2016.

Anexa nr.1

Traectoria orientativă

[Anexa nr.1 abrogată prin Legea nr.331 din 09.11.2023, în vigoare 08.12.2023]

Anexa nr.2

Conținutul de energie pentru combustibilii utilizați în transporturi

[Anexa nr.2 abrogată prin Legea nr.331 din 09.11.2023, în vigoare 08.12.2023]